

“పల్లెటూరు గ్రంథమండలి”

1

2-25

రామతీర్థస్వామిజీవితము.

బ్రహ్మజ్ఞానోన్మోధనలు.

గ్రంథకర్త:

ముదిగంటి జగ్గన్నశాస్త్రి

శ్రీ సామంతాచార్యుల గౌరవార్థం

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి.

ప్రతిభా

21-25

రామతీర్థస్వామి జీవితము.

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.
Volume I.

ప్రతిభా

ప్రతిభా
ప్రతిభా
ప్రతిభా

మూడవసూర్య 1000 ప్రతులు.

ప్రతిభా

సంపాదకులు:

ముదిగంటి జగ్గన్నశాస్త్రి.

తణుకు. పశ్చిమగోదావరి.

1933

వెల 0-10-0.

కాకినాడ:

కాకినాడముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపబడినది.

రామతీర్థస్వామి జీవితము.

“మృత్యువు నాజీవితమును పడుగున నిరంతరము మాం
దు వెనుకలకు (పేక) నేయుచున్నను నేను నాశనము నొంద
జాలను; నే నెన్నడును పుట్టలేదు. కాని యశ్రాంత జలరాశి
మీది కెరటములవలె నా భౌతికశరీరము లనంతములు” “శరీర
మువిలయమై మట్టి మట్టిలో చేరును. నే ననంతగర్భమున
యమరత్వకేళిని సల్పుదును; అన్ని చెవులును నాచెవులు,
అన్ని కండ్లును నాకండ్లు, అన్ని చేతులును నాచేతులు, అన్ని
మనస్సులును నామనస్సులు నేను మృత్యువును మ్రుంగివేసి
తిని, భిన్నత్వమును పానము చేసితిని ”

అని గానముచేసిన పరమహంస రామతీర్థస్వామి పంజా
బుదేశమున గుజరతువాలా జిల్లాలో మురోలివాలా యను
గ్రామమున 1873 సంవత్సర కార్తీక శుద్ధ పాడ్యమిరోజున
భక్తశిఖామణియై, హిందీరామాయణామృతవృష్టిని కురిపిం
చినవాడును నగు తులసీదాసు వంశమున నుదయించెను.

కొద్దిరోజులకే యితనితలి దివి కేగుటచే నీతడు తన
యన్నయగు గోనైనను గురుదాసు పోషవర్గమున పెరిగి పెద్ద
వాడయ్యెను, పువ్వు పుట్టిటతోడనే నాననవేయుననునట్లు
యీశుపుష్పము సుంగంధపరిమళముతో వికసింప నారంభించెను.

చెను జ్యోతిష్కు లందరును నీయపూర్వసేవంపఁచు డగు బా
లుడు తేజస్వంతు డగుననియు, శేముషీకాంతు డగుననియు,
జాతి నుద్ధరించగల మహాపురుషు డగుననియు జ్యోష్యముల
చెప్ప నారంభించిరి. చిన్నతనమునందే యతడు రామాయణ,
భాగవత భారత పురాణగాధల సతిశ్రద్ధతో వినుచు, తనలో
తాను ప్రశ్నించుకొనుచు, యితరులను ప్రశ్నించుచు, వా
రికితగు సమాధానములను తానే చెప్పుచు, మన యిప్పటి
కూను విద్యార్థులవలె 'భరాటా, రమయానా' యను చదు
వుకాక, భారతవిజ్ఞానబీజములను దోహదము చేసి కొనుచుం
డెను. కుశాగ్రబుద్ధి, చింతన స్వభావము; ఏకాంత నిమగ్నత
యను గుణత్రయముచే నొప్పుచు నితడు విద్యయనిన నల్లేరు
పై బండివలె చటచట బోవుచు ప్రతి తరగతిలోను యగ్రేన
రుడై మొట్టమొదటివాడుగా పట్టభద్రుడై 20 వ యేట
యం. ఏ., పరీక్షయందు గణితశాస్త్రపారంగతుడయ్యెను.
ప్రిన్సిపలు బెల్లుదొరగా రితని యద్భుత బుద్ధిబలమున కాశ్చ
ర్యమును జెంది కలెక్టరుపరీక్షకు చదువుమని యితనిని ప్రోత్స
హించెను. స్వరాజ్య సామ్రాజ్య సింహాసనముల నధిష్టించి
విశ్వైక్యపరిపాలనమును చేయవలసిన సార్వభౌముడు కలెక్ట
రునాఖరీ కంగీకరించు తెల్లు తటస్థించును ! రేయింబవళ్ళు
కష్టపడి సంపాదించుకొనిన గణితశాస్త్రజ్ఞానము నిత డితరు
లకు బోధింప నుత్సహించుచుండెడివాడు. రెండువత్సరములు

లావణ్యము క్రిష్టియను కా లేజీలో యీశాస్త్రప్రపండితుడుగా నుండి, కొంతకాలము మరయొక కా లేజీలో సాధ్యాపకుడుగా నుండి 1899 వ సంవత్సరమున నిత డరణ్యములకు తపస్సుకు పోయి మరుసటి సంవత్సరమున ప్రపంచబంధముల నన్నిటిని త్రొక్కుకొని సన్యసిం చెను. 27 వత్సరముల చిఱులప్రాచుర్యము; నైజజవ్వనమున నున్న సతీతీలకము; అభిండమేధాసంపత్తు; సన్యాసము; ఎట్టి విపరీతసంఘటనములు !

ఇతని జీవితమును గురించి మనకు విశేషాంశములంత గా తెలియవు. కాని జీవితమంతయు విత డసిధారానతచ ర్యము నడపెను. బాల్యమున పిదవసంభవించుకాలమును కూడ నితడు తపఃకాలమున లెనే గడిపెను. తిండిలేక మలముల నూ దుచు బళ్ళున తెల్లవారువరకును కూర్చొనియే పెంకి గణిత శాస్త్ర ప్రశ్నకొరకు నోగడిపిన రాత్రు లనేకము లీనుహమ హుని జీవితమున గలవు. వివాహమైనదిగాని యెప్పుడయ్యెనో యెంతకాల మాతడుగృహస్థజీవితము ననుభవించెనో కాన రాదు. కాని యతని భార్య గూనతియు, భర్తృపరాయణియు నై యతని కెల్లపుడును సహ్యల నొసగుచు శిష్యురాలై యతని యాధ్యాత్మికాభివృద్ధి కెంతయు తోడ్పడి భారత గృహిణీధర్మమును నెగవేర్చి, భర్త సన్యసించినతరువాత నత నినే స్మరించుకొనుచు సన్యాసినియై జీవితమును సఫలముచేసి కొనెను ఇదియే కదా భారత సతీత్వము !

రామతీర్థస్వామి 27 వ యేట నన్యసింఛి మరియు వత్సరములు మాత్రము భౌతికశరీరమును ధరించి తరువాత యొకనాడు హఠాత్తుగా 1906 వ వత్సరమున గంగానదీ పుణ్యస్నాతస్థలలో నిరంతర జలసమాధి నేర్పరచుకొనెను. ఇట్లు జరుగుటకు కొన్ని నిమిషములకు పూర్వ మత డిట్లు మృత్యుదేవత నాహ్వానించెను.

“ఓమృత్యుదేవతా ! రమ్మ ! వాశరీరమును తీసికొని పొమ్ము. నా కేమియును జంకు లేదు ! నా కేమియును కొడు వలేదు. నేను ధరించుటకు నాకనేక శరీరములుకలవు. ఆదివ్య రజిత తాతులను, సుధాకర కాంతులను నేను ధరించి నివసించగలను. పర్వత ఝరీరూపమును దాల్చి నేను దివ్యగానమును చేయు దేవతవలె తిరుగాడ గలను. నేను రాజతీర్థిణి నీచు వాయువును; సుగంధముతో మత్తెక్కినమలయుమారుతమును. ఈ నా యన్నిరూపములును మార్పు నొందుచు ద్రిమ్మరు రూపములు. నే నా పర్వతాగ్రములనుండి వచ్చి మృతినొందినవారిని లేవనెత్తితిని; నిద్రపోయినవారిని లేపితిని; కొందరి ముఖాంబుజ సౌందర్యమును విశదీకరించితిని; కొద్దిమంది బాష్పపూరితనయనముల ననునయించితిని. గులాబిని గుడ్లగూబను కూడ నేను చూచితిని. వాటతో నానందించితిని. నేను దీనిని స్పృశించితిని; దానిని స్పృశించితిని. నేను నాశిరోవేష్టనమును ధరించి వెళ్ళిపోవుచున్నాను. నే నిచ్చ

టకు పోయెదను; నే నచ్చటను పోయెదను. నన్నెవరును కనుగొనలేరు. నాతో నే నేమియు నుంచుకొనను.”

ఈవిధముగా కిరి వత్సరములు నిండకముచుపే, ముక్తు పచ్చ లారకమునుపే 20 వ శతాబ్దపు భారతభాగ్యరాశియు, యుగపురుషుడును, బ్రహ్మతత్వవేత్తయునగు పరమహంస రామతీర్థస్వామియొక్క భౌతికశరీర మకాల కాలధర్మము నొందెను.

కాని మహాత్ములు త్రికాలాతీతులు. వారు తమశరీరములతో జీవించునది కొలదికాలమే యైనను వారికెన్నటికిని చా వనునదియే యుండదు. ఈ కిరి వత్సరములలోను కూడ రామతీర్థస్వామి తన భౌతికశరీరములో నెంతకాలము జీవించెనో చెప్పజాలము. కొంతమంది యమెరికను స్నేహితులు, రామతీర్థస్వామి యీశరీశములో నెప్పుడును జీవించనే జీవించడు. అత డెప్పుడును దేవత్వములోనే నివసించును. ఎప్పుడును యుత్కృష్టమైన యాధ్యాత్మికచింతనములనే చేయుచు, వాటిలోనే రాత్రిం బవస్లు నివసించుచు, శరీరమనునది యొకటికలదను భావమునే మరచియుండు స్వామిజీ వంటివారు భౌతికశరీరములో చాలకాలముండజాలరని జ్యోతిషముచెప్పిరి. అతడు నిజముగా తనశరీరమునే మరచిపోయెను. లేదా మినుకుమినుకుమను కించిచ్చరీరజ్ఞానము కలిగి యుండెను. జీససు శరీర మతని దేవత్వజీవితమున కొక రథమువంటిదని రామ

తీర్థస్వామి చెప్పెను. అట్లే యితని శరీరమును తన బ్రహ్మాత్వ జీవితమున కొక సాధనముగా నుపయోగించెను.

ఈ పరమహంసయొక్క భౌతికచ్ఛాయ లిట్లు యచీర కాలములోనే ముగిసిపోయినను యితని మానసిక, యాధ్యాత్మిక జీవితములు, బ్రహ్మజ్ఞాన రసాస్థి నోలలాడుటలు, విశ్వ మానవ ప్రేమ, చేతనాచేతన వస్తుసంచయములతోడి ప్రేమ సంభావణలు, ఆత్మభిబ్రహ్మపర్యంతాది యభిన్నభావము, యకుంతిత దేశభక్తి, మతపరాయణత, విశైష్వికసంభానదక్షత మొదలగు నమరత్వదిహ్మలు కాలాంతమువరకు నట్లే నిలిచి యుండును. ఇది వత్సరముల నిట్లు కాలాంతముతో పై కృముచేసిన యామానవు డీకముందు మానవలోక దృష్టి ని తన పైపుచు కెల్లాకర్షించుకొనక యుండగలడు.

బాల్యమునుండియు సేకాంతసేవయు, చింతనశక్తియు నిత డలపర్చుకొనుచుండె నని సూచింపబడెను. రావీతీరమున నితడనేకరాత్రులు యోగాభ్యాసమున నిమగ్నుడయ్యుచుండెను. అనేకరాత్రులు నయనబాష్పములతో నితని ప్రక్కబట్టలన్నియు తడసిపోవుచుండెను. చిన్నతనమున సనాతన ధర్మ సభలలో భక్తిని గురించికాని కృష్ణలీలలను గురించి కాని యుపన్యసించునపుడితని నేత్రములు భక్తిరసావేశమున యత్రు ధారాపూరితము లగుచుండెను. ఈస్థితిలో నిత డనేకసారులు నల్లనివాడును, పద్మనయనంబుల వాడును, శిఖిపింఛమా

లివాడును, వేణీసుధామృతవృష్టిని వెదజల్లెడువాడును, కాళిం
దీపణిఫణాగ్రతాండవమూర్తియు సగు కృష్ణాగ్రహమును
ప్రత్యక్షముగా దర్శించుచుండినని చెప్పుచుండెడివాడు. ఇది
తన యాధ్యాత్మికాభివృద్ధిలో మనస్సుమొక్కయే కాగ్రతావస్థ
యని యతడు తరువాత వ్యక్తపరచెను. జనసంకులమైన సీ
హోరుపట్టణ మతని గూర్మకేళి కతిపంకుచిత మగుటచే నత
డు సమయము దొరకినపుడెల్ల చ హిమవత్పర్వతమాలకును,
తత్త్వాంతరణ్యమాలకును బోవుచు యావనిషదర్శములను,
బ్రహ్మవిద్యారహస్యములను తత్త్వవిచారణచేయుచుండెను. ఇట్టి
తడు హృషీకేశ సమీపమున బ్రహ్మశూరి యగ్రణ్యములలో తన
యాత్మను తెలిసికొనెను; భయరహితమై, యానందధామ
మైన యేకత్వస్థితినిసొందెను; విచారభ్రమలు తొలగిపోయె
ను. పరమాత్మయే తాననెడు గౌరవమెవనికి కలుగునో యట్టి
వాని కీర్తిత్యమంతయు శరీరముగలె సేవచేయునను సిగ్గాంత
మున కాలడు రాగలిగెను. ఈమహాజ్ఞాని పట్టణమాలకంఠెను
రాజసాధమాలకంఠెను పౌక్త్యతీర్థిధుంగు హిమవత్సగాగ్రము
లందును, సాందారణ్యములందును ప్రకృతిరాజ్యము నేలు
చుండెడివాడు మనుష్యులు చొరరావి ప్రదేశములందతడు
యొంటరిగా నిశీధమంగు పట్టవలె సంచరించెడివాడు. మంచు
కొండలు విరిగి మీదపడుచుండ కాలూనుటకు వీలులేనిపర్వ
తశిఖరముల కత డవలీలగా నెగ బ్రాకి కైలాసము, మానస

సరోవరము, బ్రహ్మకపాలము మొదలగు ప్రకృతివీధులను తన వశము చేసికొనెను. ఒకచోట నితని కైదు పెద్దపులులుత్రోవ కడ్డము వచ్చెను. వారొకరినొకరు తేటిపాటచూచుకొనిరి; పెద్దపులులు పలాయనమయ్యెను.

ఇక మానవలోకమున నితనిరాజ్య మవిచ్చిన్నముగా సాగెనని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఇకముందును సాగ నున్నది; విద్యుల్లతలవంటి యీతనిమందహాసము లితరులకు మిరుమిట్లు గొలుపుచు వారిలో నుత్సాహశక్తిని ప్రజ్వలింప జేసెడివి. ఇతడెప్పుడును బ్రహ్మానంద భరితుడై శృద్ధీపతుల రాజ్యనైభవముల నధఃకరించుచుండటచే రామసాదుషాయని పిలువబడెడివాడు. “నేను రామసాదుషాను మీహృదయ ములే నాసింహాసనములు. నేను వేదములను బోధించినపుడు ను కురుక్షేత్రములో విద్యగఱపునపుడును, మెక్కా, జెరూ సెలములలో నుద్ఘోషించినపుడు నన్ను మీరు సరిగా గ్రహిం చజాలకపోయిరి. నేను తిరిగి నాకంఠమునెత్తి పాడుచున్నా ను. నీవు బ్రహ్మపదార్థమవు; నీకు కాన్పించు విశ్వమంతయు నీవు; దీని కెవ్వరును, యేశక్తియు నెట్టి యాటంకమును కలి గించజాలదు. రాజులుకాని, దేవతలుకాని, దయ్యములుకాని దీనిముందర నిలువజాలవు. సత్యపథ మమోఘము. భ్రమ జెందకుము; నాతలయే నీతలకావలెనన్న దీనినొక్కసారి త్రుం చి చూడుము; ఒకతలకు వేయితలలు బయలుదేరును.” అని రామతీర్థస్వామి యొకసారి చాటెను.

ఇతడు వేదాంతులలో వేదాంతి; పండితులలో పండితుడు. కవులలో కవిసార్వభౌముడు. ఇతడు పరమపదించువరకును విసుగులేకుండ రేయింబవలు లనేక శాస్త్రములను గ్రంథములను చదువుచు ప్రాచ్యపాశ్చాత్యవేదాంతములను సంపూర్ణముగా మధించెను; శంకర, కపిల, కణాద, గౌతమ, పతంజలి, జైమిని, వ్యాస, క్రిష్ణ, కేంటు, హిజెలు, గెదీ, ఫిష్టి, స్పినోజా, కోప్టి, స్పెన్సరు, డార్విను, హెకెల్, టిండాలు, హాక్సేన్, ప్లాక్, జోర్డ్జను, జేమ్సుల వేదాంతగ్రంథముల నవగతము చేసికొనెను; పర్షియను, యింగ్లీషు, హిందీ, ఉర్దూ, సంస్కృతభాష లితనికి కరతలామలకములు; ఇత డ మెరికాదేశముగో సంచారము చేసిన రెండు సంవత్సరములలోను వందలకొలది యుపన్యాసము లిచ్చుటకుతోడు యమెరికా సాహిత్యమునంతను పూర్తిచేసెనని చెప్పినపు డితని యసమానప్రజ్ఞ పాఠకులకే విశదము కాగలదు. ఈకవి ప్రకృతితో లీనమై ప్రకృతిసౌందర్యముల ననుభవించి గానముచేసెను. ఇతనికి సెలయేళ్ళు స్నేహితులు, పర్వతసానువులు పట్టుపాన్పులు. నృక్షచ్ఛాయలక్రింద నీతడు ప్రకృతి రహస్యములను పక్షుల కుహుకుహారవములద్వారా వినుచుండెను. ప్రకృతి గాన మీతనికి వినబడుచుండెడిది. సముద్రకెరటముల నృత్యములలోను, యరణ్యముల ఘుంఘూమారుతములలోను, నిశ్చబ్దసీమల శాంతిలోను, పర్వతరాజములందును, నితడు సాభా

గృహమును కనుగొనుచుండెను. ప్రకృతియొక్క యాత్మతో
 లీనమగుటయే నిజమైన వర్తనమని యితని యభిప్రాయము.
 ఈస్థితిలో మానవునొక్కనిని యొంటరిగా విడిచిపెట్టెను;
 మానవుని యాధ్యాత్మికాభివృద్ధియు నీతియు నిట్టిషానియందు కలుగ
 తితుగా దోహదముచేయబడుచు. ఇక్కడనే మానవుడు
 తయారగును గాని పాఠశాలప్రార్థనలలోను, పాండిత్యము
 లోను కాజాలడు ! ఇచ్చటనుండి తననిజాత్మను తెలిసికొను
 నేని మానవు డచంచలమై యభేద్యమైన పర్వతము నధిస్తిం
 చినవాడగును. “నాకంటె యన్యమైన పర్వతమేదియు నాకప
 కారమును చేయజాలదు. ఆత్మజ్ఞానమే మతము. ఆత్మజ్ఞానమే
 యీవిశ్వమునంతను త్రిష్పమహాశక్తి. ఆత్మజ్ఞానమే చేతనాచే
 తనములకు ప్రాణాధారము. అతిసామాన్య మానవునికూడ
 దివ్యతేజస్కునిజేసి మానవసాధ్యమగు యనూనజమునంపద
 లను చేకూర్చగలుగున దీశక్తియే. అనుభవబ్రహ్మవిద్యలయ
 మున పూజలొనర్చువారే నిర్మలాంతఃకరణములను, ప్రసన్న
 వదనములను, సుతృప్తాంతరంగములను కలిగియుందురు. నా
 బ్రహ్మవిద్య యొక కేవల మెట్లసిద్ధాంతముగాని ధర్మపన్నము
 గాని కాదు; జీవితపాలనముద్రమును ముఖనముచేసి మహాజ్ఞా
 నులు సంపాదించిన యవినాశియగు యచుభవఫలమైన నవ
 నీత మీబ్రహ్మవిద్య; అమరత్వప్రసాదిని మూబ్రహ్మవిద్య !”
 అని యితడు చెప్పెను. ఈయోగిపుంగవుడు తనదివ్యజ్యోతిని

ప్రపంచమంతటకును గొంపోనంది యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ఈజిప్టు మొదలగు దేశములలో భారతవిజ్ఞాన శంఖమును పూరించి పాశ్చాత్యదేశములను మైకమునుండి మేల్కొల్పిపెను. గంగానదీప్రవాహమువలె నితని జ్ఞానప్రవాహము స్పృశించిన దేశములన్నియు పవిత్రములగుచుండెను. ఇత డమెరికా వీధులలో తిరుగుచుండ నీ 'హిమాలయయోగి' యెవరా యని యడుగనివా రెవరును లేరు. ఇత డమెరికా దేశములో దిగవలెనని జపానులో యోడనెక్కెను. ఓడ గేవు కుజేరెను. ఎవరికివా రితితొందరతో గందరగోళపడుచు తమ నామానులను దింపుకొనుచుండ రామతీర్థ నిశ్చలముగా యూరక యాచుచుచుండెను. ఒక యమెరికను దేశస్థు డీసంగ తినిచూచి యాశ్చర్యపడి యితని నిట్లుప్రశ్న చేసెను. నీనామా నెక్కడ ?

రాముడు తా నెంతసామానుమోసికొని పోగలడో యంతసామానును మాత్రమే యుంచుకొనును.

నీవద్ద నేమైన సొమ్ముకలదా ?

లేదు. రాము డెప్పుడును ధనము నుంచుకొనడు.

నీ విక్కడనే దిగ నెంచుచుంటివా ?

అవును.

నీకు సహాయమును చేయుటకు కొంతమంది స్నేహితులుండవలెను.

అవును, నాకొక డున్నాడు.

ఎవరు ?

రాము డతని భుజమును తన చేతితో స్పృశించి 'నీవే' యనెను. ఈ 'నీవు' ఆయమెరికనుని సూదంటురాయివలె పట్టుకొని యత డానిముసమునుండియు రామతీర్థస్వామికి సమస్త పచారములను చేయుచు యమెరికాలోనున్నంత కాలమును యతనిని వీడజాలకపోయెను. ఆయమెరిక నొకసారి యిట్లు చెప్పెను. "ఇతడు హిమాలయములనుండి వచ్చిన యొక జ్ఞాన జ్యోతి. ఇతనిని నిప్పు దహించజాలదు; ఖడ్గము ఖండించజాలదు; ఇతనినేత్రము లెప్పుడును యానందాశ్రువులచే దీపించుచుండును; ఇతని సందర్శనమే నూతనజీవితము నొసంగగలదు" మరియుకడు ప్రశ్నించగా రామతీర్థస్వామి యిట్లు జవాబు చెప్పెను. "నేను నాలోపలనున్న పురుషునితో వానందించుచుండును. నే నాకలిగొనినపు డాహారమును, దప్పిగొనినపుడు దాహమును నా కెవరో యిచ్చుచున్నట్లు నేను కనుగొంటి. నా కింతకన్న వేరెదియు నవసరము లేదు. నాకెప్పుడును యెట్టికష్టమును కలుగ లేదు." రామతీర్థస్వామి ఒక్క యమెరికాదేశములో చేసిన యద్భుతములను తెలిసికొనుట కమెరికాదేశమును చూచిన నానికే శక్యమగును అత డమెరికాలో యెవరిని సరకుగొనక యడవినుండి తనకట్టెలను తానే తెచ్చి కొనుచు నిరాడంబరజీవితమును గడిపెను. రాకుమారులును,

ప్రభువులును, సార్వభౌములును యితనిని చూచుట కితని కుటీరమునకే పోయెడివారు. అమెరికాలో యితడు రోజు కొకటిరెండు యుపన్యాసముల నిచ్చుచు వారిని బ్రహ్మానందమున నోలలాడించి భారతదేశ నిజతత్త్వమును వారల కెరుక పరచెను. సేన్యాన్నిస్కోలో యొకనా డితడు మహావేగముగా బోలుచుండగా 'భూమి నీదైనట్లు దానిమీదనుంచి నిర్లక్ష్యముగా నడచిపోవుచున్నాడకొమి,' అని యొక రడిగిరి. 'అవును భూమి నాదేను' అనియతడు బదులు చెప్పెను. ఇత డమెరికాలో నున్నపు డమెరికనుదేశస్థుడనియు, జపానులోనున్నపుడు జపానీయుడనియు, ఈజిప్టు, యింగ్లాండులలో నున్నపు డాదేశ వాసియనియు వారుగర్వపడుచుండెడివారు. ఈదేశములలోని పత్రికలన్నియు తెల్లవారునరికి రామతీర్థస్వామిపేరుతో నిండిపోయెడివి. మసీదులలోను క్రిస్టియనుదేవాలయములలోను సత డనేక యుపన్యాసములనిచ్చెను. అతడు తన దిగ్విజయయాత్రను ముగించి భారతదేశమునకు వచ్చునపుడు త్రోవలో స్త్రీమరుమీదనుంచి తననుగురించి చేసిన స్తోత్రపాఠముల కట్టను సముద్రములో పారవేసెను. అతడు భారతదేశమున దిగుటతోడనే మధురలోని స్నేహితులందరును యతనినొక నూతనసంఘమును నూతనమతమును స్థాపించుమనికోరిరి. అతడు దాని కెంతమాత్రమును యొప్పుకొనక భారతదేశములో పనిచేయుచున్న సంఘములన్నియు

నాసంఘములీ. నేను వాటిద్వారానే పనిచేసెదనని చెప్పి
 సంతోషమును పట్టజాలక, కండ్లుమూసికొని యానంద బాష్ప
 ములు జలజలరాలుచుండ విశ్వమునంతను ప్రేమాలింగన
 మొనర్చువానివలె బాహులతలను కెంటిని జాపి “నా యిష్ట
 దేవతయగు భారతభూమిలో జరించి యామె యన్నమును
 తినుటచే యామె నీటిని త్రాగుటచే యామె గాలినిపీల్చు
 టచే పెరిగిన శరీరములు, అవయవములు, కండరములు, నర
 ములు, రక్తనాళములు, మనోబుద్ధ్యాదులు కలిగిన క్రైస్తవ,
 హిందూ, పార్సీ, ఆర్యసమాజ, సిక్కు, మహమ్మదీయులంద
 రును నాసోదరులు; కాదు! నాఆత్మయే! నేను వారివాడనే
 యని చెప్పుడు! నే నందరను యాలింగనమొనర్చెదను. నే
 నెవరిని మినహాయించజాలను. నేను ప్రేమను. ప్రేమ జ్యోతి
 వలె సర్వమును ప్రకాశింపజేయును. సర్వమును జ్యోతిర్స్థ
 యము చేయును. నిశ్చయముగా నేను ప్రేమప్రవాహమును
 తప్ప మరొకటికాదు. నే నందరను సమముగా ప్రేమించుచు
 న్నాను.”

ఈమహాపురుషుని వేదాంత మద్భుతమైన యనుభవ
 వేదాంతమని యతనియొక్క ప్రతిపలుకును, చేష్టయు చెప్ప
 కనే చెప్పుచున్నవి. ఆతడు తన వేదాంతత్వమును ‘టూకీ’గా
 యిట్లు చెప్పెను.

చటచట ముందుకుపోవు పరిశ్రమ ప్రవాహముగాని
పుచ్చి పురుగులోడు పండులగుంట సోమరితనముగాదు. క్రీడ
వలె కర్మకలాపము ననుభవించుటగాని, గాడిదమోతవలె
వెట్టిమూట నీడ్చుట గాదు; సంతృప్తమనస్సుగాని సంశయకీట
కాన్నదము గాదు; నిర్మాణదక్షతగాని నాశనదేవతగాదు;
సౌభాగ్యసంస్కారముగాని ఛాందసాచారము గాదు; యథా
ర్థభావావేశముగాని నేతిబీరకాయ కబుర్లు కాదు; వాస్తవముల
నెఱు కవిత్వముగాని పుక్కిడిపురాణముగాదు; కార్యముల నెఱు
తర్కముగాని పురాతన గ్రంథప్రమాణముగాదు; ఆత్మజ్ఞానా
నుభవముగాని స్లోకములను కంఠస్థము చేయుటగాదు--ఇదియే
యనుభవవేదాంతమని యతడు చెప్పెను. విద్యుల్లతలవలె
మహాత్ములప్పుడప్పు డవసరమునుబట్టి యుద్భవించి విజ్ఞానబీజ
ములను విదచల్లి యంతర్ధానమగుచుందురు. వాటిని కాపాడు
కొని, పెంచి, తగుదోహదముచేసి తత్ఫలము ననుభవించవల
సిన బాధ్యత మనది గాని వారిది గానేరదు. భారతవిజ్ఞానా
కాశమన వెలుగొందు నక్షత్రరాశిలో రామతీర్థస్వామి 20 వ
శతాబ్దమునకు చెందిన యసామాన్యనక్షత్రము. ఈ తేజస్సును
పూర్తిగా తెలిసికొని దాని నితరులకు బోధింపనెంచుట సము
ద్రమును తెప్పతోదాటుటకు యత్నించుటవంటిది. ఈకాంతి
ననుగమించువారు ధన్యాత్ములు!

కావలెను !

కావలెను !!

సంస్కర్తలు,

ఇతరులను సంస్కరించు యోధులు కారు,

ఆత్మసంస్కారాన్వేషణ తత్పరులు !

విశ్వవిద్యాలయబిరుదములను

గెలుపొందినవారు కారు.

అహంకార మమకారవిజేతలు !

వయస్సు : బ్రహ్మనందయశావనము

జీతము : బ్రహ్మత్వము

త్వరగా దరఖాస్తులనంపుడు

భైక్షుకప్రార్థనాప్రపత్తితో కాదు.

అధికారవినిశ్చయముతో

విశ్వైకనియంతకు.

మీనిజాత్యకు.

ఓం ! ఓం ! ఓం ! ఓం !

భారతదేశసమస్య.

విద్యార్థులకు రాముని సందేశము.

ఏకమత్యము ! ఏకమత్యము ! ప్రతివారును యైకమత్యమునే కోరుచున్నారు. దేశములోనున్న వివిధశక్తులన్నియు నొకటితోనొకటి తలపడుచున్నవి. ఫలితము శూన్యమగుచున్నది. లక్షోపలక్షలైన 'బుర్రలు' చేతులు దేశము నెక్కడకు గొంపోనున్నవో యెవరికెరుక ! వేలకొలది జాతులు, మతములు తమ కిష్టమైనమార్గముననే యీ జాతీయనావను నడుప నుంకించుచున్నవి. సరియైన నడక కరుగుట లేదు ! మీమీ తెడ్లను యధాస్థానముననే యుంచుకొనుడు. మీస్థానముల నలంకరింపుడు; చిందరవందర నొందకుడు; ఏకముఖముగా మాత్రము తెడ్లను వేసి నావను నడిపించుడు. సామరస్యమే, భిన్నత్వములో యేకత్వమే యభివృద్ధిని చేకూర్చగలవు. ఇట్లు మీమీస్థానములలో కూర్చొని పాడుకొనుచు ముందుకుపోండు ! మీ జాతీయధర్మము దీనినే శాసించుచున్నది. శరీరమంతయు స్వస్థముగానున్నపుడే శరీరావయవములును స్వస్థతనొందును. ఇట్టిధర్మపన్నముల నెన్నియేని చెప్పవచ్చును. కాని మన భారతదేశములో చిరకాలమునుండి సామరస్యము,

యైకమత్యము యేల శూన్యమైపోయెను. దీనికి రెండు ప్రధాన కారణము లున్నవి.

(1) అనుభవజ్ఞానశూన్యత.

(2) ప్రజాభివృద్ధి.

(1) అనుభవజ్ఞానశూన్యత:—

ఆలెర్బరూని యనునతడు గొప్ప మహమ్మదీయ పండితుడు. వేదాంతి. అతడు సంస్కృతమును మనవేదములను పఠించెను. మహమ్మదీయుల పరిపాలనకు పూర్వమే యతడు మనదేశమంతటను సంచారముచేసి చాలవిషయములను గ్రంథస్థముచేసెను. హిందూ వేదాంతకవిత్వఖగోళశాస్త్రములపట్ల యతని కత్యధిక గౌరవము కలదు. అతడు కలుసుకొనిన కొంత మంది పండితుల పాండిత్యము నెంతయు మెచ్చుకొనెను. కాని ప్రజాసామాన్యముయొక్కయు స్త్రీలయొక్కయు స్థితి మాత్రము చాలదుర్భరముగానుండెను. వారు శారీరకముగాను మానసికముగాను, నైతికముగాను, యాధ్యాత్మికముగాను కూడ యధఃపతితులై దిక్కులేనివారై సర్వవిధముల సర్వోగతికితేబడిరి. సాంఘిక, రాజకీయ మతసంబంధమైన విద్వేషములతో దేశమంతయు నిర్వీర్యమై, వికలమనోబుద్ధులు కలవారై ప్రజలు మహమ్మదుగజనీ దండయాత్రలముందర శిక్షణలేని 'బేడిమూక'వలె వికావికలై ధూళిధూసరమువలె నెగిరిపోజొచ్చిరని యతడు వర్ణించెను. తరువాత బేబరుకూడ (1526).

ప్రజలు కళాకౌశలము లేనివారనియు, హస్తనైపుణ్యము లేని వారనియు, పారిశ్రామికజ్ఞానము లేనివారనియు శిల్పము, ఆరామములు, కాలువలు చివరకు తువాకిమందునుకూడ నెరుగనివారనియు, వారిలో కలయిక లేదనియు నిరసించెను. మనుష్యులలోనుండు దృష్టిలోపములకై యిందులో మనము కొంత కొట్టివేసినను యీస్థితి కడు శోచనీయము ! మన యనుభవ జ్ఞానశూన్యతయే భారతదేశ యధఃపతనమునకు ముఖ్యకారణము.

శారీరకష్టమును నిరసించుట, యసహజమైన శాఖోప శాఖలుగ జాతి, కులభేదములను పెంచుకొనుట, విదేశయాత్రను నిషేధించుట, శిశువివాహము, స్త్రీలను బలవంతముగా నజ్ఞానాంధకారమున బడద్రోయుట - వీటన్నిటికిని యనుభవ జ్ఞానశూన్యతయే కారణము. ఈసాంఘిక దౌర్భాగ్యము, ఈసాంఘిక మాంద్యము పోవుటెట్లు ? దీనినెదుర్కొనుట విష సర్పముతో చెరలాటమువంటిది. ఆచారములను త్రోసిరాజు నుట యతికష్టము. దానితో సంఘమంతయు మీద పడుదురు. సంఘమును వీరు దూషించుట వీరిని సంఘము దూషించుట తప్పనిసరియగును. దీనిద్వారా మరల ద్వేషములు, కలహములు, దురభిప్రాయములు చెలరేగును. అట్లని మనమోక్షమునే చూచుకొనుచు మన మూరకయుండవలసినదేనా? అది మాత్ర మెట్లుసాధ్యమగును ? అపవిత్రమైనసంఘములో నీవొ

క్కడవుమాత్రము పవిత్రుడవు కాగలవా? మునిగిపోవుచున్న సంఘము నిన్ను తేలనిచ్చునా? నీవును దానితో మునుగవలయును. లేదా తేలవలయును. శరీరమునుండి విడిపోయిన చేతికి బలమేమి చేకూరును?

కాని భారతదేశమున నిట్టి పేదాంతశూన్యమైన భావమే చిరకాలమునుండి ప్రబలుచు సంఘమంతకంతకు క్షీణించి పోవుచున్నది. యశావనవిద్యార్థులారా! మీరింకను పైకిరానున్నారు. భారతభావిస్థితియంతయు మీ చేతులలోనే యున్నది; దానికి మీ రే బాధ్యులు. పిరికిపందలు కేవల బహుశంఖ్యాకుల మార్భరములచే పరిపాలింపబడుదురు. నిజమైన చేతనాత్మచే నొప్పువ్యక్తి తానే ప్రజాస్వాదయములను వారిభావములను పరిపాలనచేయుచుండును. నీకు విశ్వవిద్యాలయములు బి. యే. ఎమ్. యే. పట్లముల నీయవచ్చును. కాని నీవు పిరికిపందవు కానున్నావో లేక ధీరుడవు కానున్నావో నీవే నిశ్చయించుకొనవలెను: బానిసాధముడవు కానున్నావో లేక జీవితసింహాసనము నధిష్ఠించు రాకుమారుడవు కానున్నావో యది నీయధీనమునందే యున్నది. ధీరత్వముతో గూడిన పవిత్రజీవితమే చరిత్రకు వన్నెదెచ్చును. దేనిమీద ప్రయోగింతుమో దానికి చలనము నిచ్చునదే శక్తియని న్యూటను చెప్పియున్నాడు. చిరకాలమునుండి మనదేశమున దురాచారపిశాచముపై నాధారపడి యనేకద్వేషవిద్వేషము

లు చెలరేగి దానిని పాడుచేయుచున్నవి; చలనము లేకుండ చేయుచున్నవి. శీల, సంస్కారములను సంపాదించినయోయా వనులారా! మీరే యిట్టియనవసరములైన దుష్టశక్తుల నూడ బెరికి దేశములో జీవశక్తి నుద్దీపింపజేయవలెన; ఈపురాణ మాంద్య పిచాచమును (inertia) దగ్ధముచేసి దేశము నెట్లు త్రిప్పవలెనో యట్లు త్రిప్పి నూతనచలమును గలుగజేయుడు! భూతకాలమును వర్తమానముతో నన్వయింపజేయుడు. పవిత్రమైన మీ వర్తమానమును భావిసంతతి కందజేయుడు. మనమెన్నడును మన ప్రాచీనసంప్రదాయములను కోల్పో జాలము. అట్లు కోల్పోయినచాలి బాహ్యమునుండి నాశనము చెందును.

అప్రాచీన మెక్కుడైనను దేశానర్థమే. అట్టిదేశము లోపలనుండి కుశ్వనారంభించును. నీసత్యజీవితమువలన సంఘ ములో కలహములు తటస్థించునా! అట్లు నీవు తలచెదవా? నీవొక్కడవైనను చెక్కుచెదరక ధైర్యముగా నీస్థానమున యుండుము. ఇదియే పౌరుషము. ఎప్పటికైనను ప్రవాహము నీవైపునకే నచ్చును. వారు భూతకాలమునుజూచి మురియు దురుగాక! సత్యపథమును వీడకుందువేని భవిష్యత్తంతయు నీదే యగును! పవిత్రతను, ధర్మమును పెంపొందించని యైక మత్యము జాతిని రక్షించగలదా? ప్రజల సందృఢకారములో నుంచుటవలన యైకమత్యము చేకూరునా? మార్ఫ్యములకు,

ప్రమాదములకు గురియగు పరమదాస్యమా జాతీయ సామ
రస్యము నొసంగునది? నావికులందరును కలసి నావనొకేవై
పుకు సత్యమువైపుకు కాదు-దానికి వ్యతిరేకముగా నడుపు
చున్నారనుకొనుడు. అది యాదరణీయమేనా? అట్టిజాతీయ
నావ వెంటనే యధోగతిపాలుకాక తప్పదు. సత్య, పవిత్రత
లలోనే యైకమత్యము సాధ్యమగును. జాతీయైక్యమునుగోరు
మహాశయులారా! మొదట జాతిలోనున్న యనేక యమా
నుషదౌష్ట్యమును పారద్రోలుడు! సత్యముకొరకు, యభివృద్ధి
కొరకు, మానవకళ్యాణముకొరకు వీటికొరకుచేయు యత్న
ములలో నొకప్పుడు ప్రజలును, యొకప్పుడు పనిచేయు ప్ర
చారకులును బాధల ననుభవింపవలసినయెడల నదంతయు
దేశ మాధ్యాత్మికముగా జీవించియున్నట్లు రుజువుచేయుటే
యగును.

ఆదర్శమైన నడవడికలో బాధ ననుభవించుటే యుం
డదు. ఆబాధలో సంతోషముండును; ఆకష్టములో సౌఖ్య
ముండును! అదంతయు ప్రేమజ్యోతుల సంతటను వెదచల్లు
శాంతియేయగును. అయినను జ్యోతిస్సందర్శనమే మహాబాధ
గా చూడబడు సంఘములో బాధలేనిశాంతి, ప్రబోధమును
కలుగజేయనిజ్యోతి ఈరెండును కలసి యెట్లుండగలవు? అనేక
కష్టపరంపరలుండినను యుండునుగాక! జాతీయోద్ధరణ కవి
యు నవసరమే. చిన్నయూహలున్న గొప్పచునుష్యులుకారు

చేశమున కాధారము; గొప్పయూహలున్న చిన్నమనుష్యులే దానికి పట్టుకొమ్మలు; ఆయువుపట్టులు. శాంతి? ఎట్టిశాంతి? పశునిద్రలో శాంతికలదు. శ్మశానములో శాంతికలదు. మన కట్టిప్రేతశాంతి యవసరములేదు! మనకు సచేతనమైన శాంతియే కావలెను. ప్రజ లంధకారములోబడి మృగ్గుచుండ నీ జ్యోతిని భద్రముగా రక్షించుకొనుటకన్న నీకది లేకపోవుట వెయ్యిరెట్లు మంచిది. తనచేతగల జ్ఞానసహాయము నవసరమైన వారికొసంగనివాడు తనధర్మమును విడనాడిన మహాపరాధి; పాపి.

(2) ప్రజాభివృద్ధి:—ప్రజాభివృద్ధిని మనము పెంచు తోటలలోని చెట్లయభివృద్ధితో పోల్చవచ్చును. ఇచ్చట తోటమాలి పనికిరానిచెత్తనంతను తీసివేయుచు, చెట్లు దట్టమగుచో వాటిని స్థలాంతరమున పాతిపెట్టుచు, గుబురువగైరాలను కత్తిరించుచుండును. దీనివలన చెట్లలో వైరుధ్యమేమియులేక సక్రమమైన యభివృద్ధి కలుగుచుండును. అడవులలోని చెట్ల యభివృద్ధియిట్లుండదు. అచటెప్పుడును వాటిలో విరోధభావ మేర్పడి బలవంతమై చెట్లు పెరుగుచు యడవియెంతయు కీకారణ్యమై చెట్లతో క్రిక్కిరిసియుండును. చిట్టచివర కేదవానలమో యడవినంతను తగులబెట్టుచుండును. తోటలలో నిట్టిది సంభవించదు. కాని తోటమాలి ప్రమత్తుడై తనపనిని నిర్లక్ష్యముచేయుచో సర్వమును తారు

మారగును. అడవిచెట్లగతియే వీటికిని సంభవించును. ప్రజాభివృద్ధికూడ ఈతోటలలోని చెట్లవంటిదే. ఒకసంఘములో ప్రజాభివృద్ధి మితిమీరి పెరిగిపోవుచుండగా కావలసినసంఖ్యకు మిరిన దానికేదో స్థలాంతరము కల్పింపబడకపోయినచో పోరు తప్పదు

శాంతియంతయు నశించును. మానవాభివృద్ధి క్రమము నశించి యడవిచెట్ల సాదృశ్యమువచ్చుటచే నైతికశాసనముల న్నియు నశించి భగవద్విధులు భగ్నమగును. ఇట్టిసమయము లందే జాతు లధఃపతితములై నీతిబాహ్యములగును. యవన రోమకాది యితరపట్టణముల యధోగతి కీయమితప్రజాభివృద్ధియే యాంతరంగిక కారణము. భారతదేశమునకుగూడ నిట్టి విషమగతిపట్టి చాలకాలమైనను మన మింకను యూరక మూలరోగమును నిర్లక్ష్యము చేయుచున్నారము. ప్రపంచములో నేదేశమును ఇంతదరిద్రముతో నిండియుండి యంత ప్రజాబాహుళ్యమును కలిగియుండలేదు. సామాన్య భారత కుటుంబములను చూడుడు! సంవత్సరాదాయ మతిస్వల్పము. ప్రతియేట కుటుంబము వృద్ధియగుచుండును. పైగ డొక్క మాడుచుండగ ప్రతియేట శుభాశుభ, శ్రాద్ధాదికములు మొదలగు యర్థరహిత తంతులకు తలకుమించిన ఖర్చు. ఈ స్థితియే ప్రస్తుత భారతదేశస్థితి. ఒకటి రెండు పశువులకే సరి పోవు తిండియున్న పశువులదొడ్డిలో లెక్కలేకుండ పశువుల.

నుంచిన యవి కొట్టకొని చచ్చును. ఇట్టి యుద్ధకారణమును విడిచిపెట్టి శాంతి శాంతి యనుబోధలు చేయుట నిష్ప్రయోజనము. నా దేశస్థులు స్వభావసిద్ధముగా శాంతిపరులు. సౌమ్యులు. ఏమిలాభము! కడుపు కాలిపోవుచుండ ఈర్ష్యలు స్వార్థములు యెట్లు నశించ గలవు? ఈ ప్రజాభివృద్ధి సమస్యను త్వరలో పరిష్కరించనియెడల జాతీయైక్యతను పరస్పర యున్యోన్యతను గురించి చేయుబోధనలన్నియు బూటకము లగును. దీనిని మనము పరిష్కరించుటో లేక చచ్చుటో తేలవలెను. దేశమంతటను యింతదరిద్రప్రజ పెరుగుచుండ దయాప్రేమరసము లభివృద్ధి కావలెననుట యాశ కెడ రీతుటవంటిది. ఒకవస్తువు యొక్క ప్రతిప్రత్యేక యణువు నొకదానికొకటి తగినంత దూరములోనుండి తమచుట్టుతాము తిరుగుట కవరోధములేక యున్నపుడే వస్తువున కాకలయాపు (ఆంతరంగిక స్వాస్థ్యము) చేకూరునని పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రవేత్తలు చెప్పుదురు. భారతదేశములోని ప్రజల్ని స్థితిగో నున్నారా? ఇతరులతో సంఘర్షణ యక్కర లేకుండ నాడు తనసహజ స్వేచ్ఛను కలిగియున్నారా? ఒకడు తిండితినుచో పదిమందిపస్తుండవలసిన దేశస్వాస్థ్యమును వెంటనేచేకూర్చుటత్యవసరముకాదా? లేనిచో యడవిలోని చెట్లగతియే మనకును సంభవించుట తప్పదు. దానినే వసిష్ఠమహర్షి భూభారము మితిమీరినపుడు కఱవు, యుద్ధము, భూకంపము, దేశసంకటములు మొదలగు విధ్వంసక

సన్నాహములను ప్రకృతియే సృష్టించుకొనునని చెప్పియున్నాడు. ఇవి లేకుండ నీయనర్థము లెట్లునశించగలవు. వీటికే మైన మార్గములు కలవా? అనేకములున్నవి.

(1) విదేశయాత్ర) కూడదను పిశాచము నూడబెరుకుము. అది స్వర్గమున కడ్డువచ్చునని తలంచుట యంధకారము. ఎంతమంది యీదేశమున నివసించుట కిష్టపడరో యంతమందియు హాయిగ విదేశములకు బోవచ్చును. పొండు! బయలుదేరి దేశాంతరములకు వెళ్లుడు. ఇక్కడే కూపస్థమండుకములవలె కూర్చొనినచో లాభ మేమున్నది? అయ్యో! సౌందర్యరాశియైన భారతభూమి కలకత్తా చీకటికొట్టువలె తయారగుచుండుటను మీరు చూచుటలేదా?

(2) ఆర్యు లీదేశము నాక్రమించినపుడు వారి కెక్కుడు సంతానముండుట యాశీర్వాదముగ నుండెడిది. ఇప్పుడారోజులు పోయినవి. ఆస్తితి తారుమారైనది. జనసంఖ్య మితిలేక పెరుగుచుండుటయే దేశానర్థక మగుచున్నది. సంతానాభివృద్ధి లేనిచో చనిపోయిన తరువాత స్వర్గము చేకూరదను పిచ్చివాడున్నచో కొంచెము కళ్లుతెరచి చూడుమనుడు! ఆతడు చనిపోకమునుపే యిక్కడే తనయిల్లు తిండి లేనిపిల్లలు మలమలమాడుచుండ మహానరకముగా తయారగుచుండుటను చూడుమనుడు ! భగవద్గీత రెండవ యధ్యాయము 42-45 శ్లో || లలో యర్జునునికి కలిగిన యీసంకటము

నుద్దేశించియే శ్రీకృష్ణుడు నిరసించి యున్నాడు. ఆశ్చోకము.
 లను చదివి వాటి స్వతంత్రత్వమును గ్రహించుడు! మనల
 నుబాధించుచున్న యీక్రింది దురాచార పిశాచమును నాశ
 నము కావించవలసియున్నది! వివాహమాడుట, సంతాన
 వృద్ధిని గావించుట యజ్ఞనాధికారమున మునిగి నివసించు
 ట; దాస్యముతో చనిపోవుట! మనయజ్ఞానమునకు మనము
 నుహమ్మదీయ పాలకులను, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమును హిం
 దూదేశములోని మతములను ప్రస్తుత విద్యావిధానమును
 కారణములని నిరసించవచ్చును. ఇది కొంతవరకు సత్యమై
 నను యాచచ్ఛారత ప్రజాభివృద్ధికి కారణముగు, ప్రపంచము
 లో నన్నిటికంటెను యతిపవిత్రముగు వివాహసంబంధముల
 లోని యపవిత్రతయే మనలను కొల్లినది. పవిత్రతనుమైన,
 యతిముఖ్యమైన యీసంస్థ నెంతయశాస్త్రీయముగా నెంత
 నిర్లక్ష్యముగా నెంతలజ్ఞాకరముగ చూచుచున్నారు! జాతక
 ములు చూపించుట, జ్యోతిషములు చెప్పించుట, శుభము
 హూర్తములను చూచుకొనుట, పవిత్రమైన వేదమంత్రముల
 నుచ్చరింపజేయుట ఇట్లెన్ని యున్నవేమి! మనవివాహము
 లకాలములో నశుభప్రదముగా నపవిత్రముగా జరుపబడు
 చున్నవి. ఆహా! పచ్చికాయదెచ్చి వడవేయ ఫలమగునె!
 ముక్కుపచ్చలారని దంపతులకు వివాహములనుచేయుచుండ
 గ్రహములుమాత్రము తమ శుభస్థానముల నలంకరించుట.

కెట్లు పాపాసించును. ఈయమానుష దృశ్యమును - పశువులు కూడ నొల్లని యీదృశ్యమునుచూచి గ్రహతారకములు వడ వడవణకి తమపదవులను వీడక నుండగలవా! తమ్ము పోషించుకొనజాలని శిశుదంపతుల దౌర్భాగ్యనివాహములను పవిత్రముచేయుటకు మారుగ వేదమంత్రములు నాటితో తమ పటుత్వసంపదను గోల్పోవును! కోల్పోయినవి! పుట్టుదరి ద్రులనుకలిపి యశక్తులైన, నిష్ప్రయోజకులైన, తిండికొరకు పరాశ్రయము నాశించునంతానముల ననంతముగా వృద్ధి చేయు వైవాహిక దుర్గంధకలుషితములైన వేదమంత్రకుసుమము లెట్టివైనను శోషించకుండ నుండగలవా?

యువకులారా! ఈప్రవాహము నాపివేయుడు! ఆపివేయుడు! భావిభారతమునకు బాధ్యులరగుచావనులారా! ఆపివేయుడు! నీతిపేరిట, భారతదేశముపేరిట, మీకొరకు మీసంతానముకొరకు యీవివేకశూన్యమైన యకాలమైన, యంధవివాహములను దేశములో జరుగకుండ చేయుడు! ప్రజలను పవిత్రముచేసి యిదికొంత ప్రజాభివృద్ధి నరికట్టగలదు.

నానలహాలు యనపాజములని భావింపకుడు. మీరట్లు చేయవలెను. లేదా నిరంతరతామముచే కృశించుచు నిత్యమృత్యువు ననుభవించుట నునకు తప్పదు. ఇందులో నుత్తేక్షయేమియు లేదు. శుద్ధసత్యము నీమాటలలో మీకెరిగి

చుచున్నాను. శిశువివాహ, కన్యావైధవ్యములకన్న ప్రపంచములో నసహజము లేమైనకలవా ? ఏనాగరికజాతిలోనైనను యిట్టిదికలదా ? నీలో మనుష్యవాసన యేమాత్రమైన దుగిలియున్నచో దీనినాపకుండ యెల్లువశ్రమించగలవు ! అదిగో ! వైధవ్యమునొందిన చిరుతబాలికలబాహులత లెట్లు యబుద్ధిపూర్వకముగనే నీసహాయముకొరకు చాపబడుచున్నవో చూడుము ! నీకండ్లముందరనే, యీదూరాచారచితిలోబడి యంగుళమంగుళము చొప్పున సప్రాణదహనములు కావింపబడుచున్నవి. ఏపాపము నెరుగని యాబాష్పపూరితనయనములలో నుండి దేవత్వము మీసహాయములకొరకు చూచుచున్నది. ఎంతకాల మిట్లుపేక్షవహించెదరు ? భవానీరోదనములను మీరింకను పెడచెవినిబెట్టిరేని పాపముపండి మిమ్ముకట్టి కుడుపకయుండునా ? భూమికూడ దానిముందు గజగజలాడవలెను ! శాంతి ! మీచేతులతో మీరే తెచ్చిపెట్టకొనిన శని యిచ్చటనేయుండగా శాంతియెట్లు చేకూరును; యూరపులో తక్కువజాతులలోనివారు త్వరగా వివాహములు చేసికొందురు. వారిలోని నికృష్టులుకూడ మనంతటి బుద్ధితక్కువపనిని చేయరు. పైతరగతులవా రెన్నటికిని 30 ఏండ్ల లోపున వివాహమాడరు. దీనివలన తక్కువశిల్లలు యెక్కువ యర్హులైనవారు కలుగుదురు.

బ్రహ్మచర్యవ్రతమునుగూర్చి మన శాస్త్రములు విసుగులేకుండ నుద్ఘోషించియున్నవి పవిత్రతలోనున్నంత శరీరక, యాధ్యాత్మికబలములు మరిదేనిలోను లేవు. సంభోగవాంఛను, సంభోగము మొదలగువాటియందు మనమువృధబుచ్చు, శక్తిని నరికట్టి తిన్నగా నడిపితిమేని నదియోజుచ్చుగామారియనంతమైన యధ్యాత్మికశక్తియగును. మీరు మీతుచ్చవాంఛలను (సంభోగకోరికలను) నరికట్టవలెను. తుచ్చమైన భౌతికవాంఛల నరికట్టక యీపవిత్రసంబంధము నెవమత్మణీకరించి బూడిద పాలుచేయుచుండునో వాడు తనకు ప్రాణాధారమగు శుక్లమును (తెల్లరక్తమును) చేతులార ధ్వంసము చేసికొనుచున్న మూర్ఖుడని యెరుగకున్నాడు. ఈదివ్యశక్తిని దుర్వినియోగముచేయుటే యన్నిరోగములకును మూలకారణము. ఈతుచ్చవాంఛలను పశువాంఛలనియు (animal passions) మనము పిలుతుము. కాని పశువులుకూడ మనంతయన్యాయమున కొడిగట్టలేదు. అని మనవలె కేవల వ్యసనములకు పాలగుటలేదు. వివేకవంతుడగుటచే తనయుద్రేకముల నరికట్టికొనగలవాడు కనుకనే మానవుడు పశువులకంటె యెక్కువగా తలంపబడుచున్నాడు. కాని పశువులవలె యనివేకముగా ప్రజాభివృద్ధిచేయుటలో యిరువురును సమానమైనను వాటికంటె యధమముగా కేవల వ్యసనములకొరకే తుచ్చవాంఛలకు లోనగు మానవాధము నేమని పిలువదగును ?

పవిత్రత ! పవిత్రత ! ఉరి సంభముపాలైననుసగే పవి
 త్రులుకండు ! అట్లుకా లేని ప్రకృతి మీపై పగదీర్చుకొనును.
 అడవిలోని వృక్షముల వ్యాయమే మీకును పట్టును. కష్టమై
 నను సుఖమైనను భారతదేశముకొరకు, మీశరీరములకొరకు,
 మీమతముకొరకు, మీయైహికముస్మికములకొరకు—వీట
 న్నిటికొరకును మీరు పవిత్రులు కావలెను. అది లేని ధీరత్వ
 ము, అది లేని యైక్యము, అది లేని శాంతి గగనకుసుమములు.
 ఆకాశ సౌధములు.

విద్య—మనవిశ్వవిద్యాలయములలోని పట్టభద్రుల
 కంటె నింగ్లండు, అమెరికాలలోని చదువు లేనివారే యెక్కువ
 తెలివితేటలను కలిగియున్నారు. దీనికి కారణమేమి ? అచ్చ
 టనున్న ముద్రణసౌకర్యములే దీనికి కారణము. వారికి విజ్ఞాన
 ము దానిమూలమున చౌకగా సమకూర్చబడుచున్నది. ఇం
 గ్లండు, జపాను, అమెరికాలలో కళాశాలలకన్న వార్తాపత్రి
 కలే యెక్కువగా జ్ఞానమును నెదచల్లుచుండును. మనదేశ
 ములో ప్రస్తుతమున్న విద్యాసంస్థ లతిస్వల్పము. వాటివల్ల
 జరుగుచున్న పనికూడ శూన్యమే. మనప్రజల యజ్ఞానమున
 కును మనస్త్రీల యంధకారస్థితికిని మనమెవరిని దూషించ
 నక్కరలేదు. మనలనుమనమే దూషించుకొనవలెను. సోమ
 రితనములోను, చెడుకార్యములలోను వృధచేయబడుచున్న
 ప్రాణశక్తిని స్త్రీల నభివృద్ధిపరచుటకును, ప్రజాప్రబోధ

మును కలుగజేయుటకును, మీ యాత్మాభివృద్ధికిని వినియోగించి దేశమయొక్క యున్నతిని చేకూర్చెదరుగాక ! దీనికి సుఖవైనమార్గము, సూటియైనత్రోవ దేశీయప్రెస్సును బాగు చేయుటయే. స్త్రీలకొరకును, ప్రజలకొరకును నిజముగా నుపయోగించు వార్తాపత్రికలను దేశభాషలలో స్థాపించవలెను. ఆంగ్లవిద్యలో మునిగిపోయిన యువకులు దేశభాషలను చులకనగా చూచుట మంచిపనికాదు. ప్రతివాడును తనమాతృభాషను తప్పక గౌరవించవలెను. చదువురాని తన చెల్లెండను, అక్కలను, తమ్మలను, కూతులను, భార్యలను యితరస్త్రీబంధువులను ప్రతివిద్యార్థియు తన విభాయికధర్మముగ చదువుట వ్రాయుట నేర్చుకొనునట్లు కృషి సలుపవలెను. పాఠశాలలు మొదలగు సంస్థలకొరకు వేచియుండుట నిష్ప్రయోజనము. ఈపరిత్రధర్మము మీ మీదనే యాధారపడియున్నది. భారతదేశము జీవించియుండవలెనన్న స్త్రీవిద్యాప్రచారము బాగుగా సాగవలెను. ఒక్కబీదవాడుగాని యొక్కస్త్రీగాని చదువురాకుండ నుండకూడదు. ఈయజ్ఞాన తిమిరమును మీ రేయడంచి దేశక్షేమమును చూరగొనవలెను. నీపొరుగుననున్న పాకీస్త్రీకి విద్యనిచ్చుటకు సిగ్గుగాని, భయముగాని యున్నచో నీనీతులు, నీవిజ్ఞానము నిష్ప్రయోజనములు; నిర్ధర్మకములు. అజ్ఞానులను, దరిద్రులను నీవు తల్లివలె లాలించి వారికి చదువు నేర్పవలెను. ఇంతకన్న దైవకా

ర్యము కేరొండు లేదు. వానికి మెల్లగా ఖగోళము, చరిత్ర, మనశ్శాస్త్రము, ఆర్థికశాస్త్రము మొదలైనవాటిని సుబోధక మగునట్లుగ చెప్పవచ్చును. బీదలను, స్త్రీలను విద్యానంతులను జేయుట మీకు పరమగమ్యము; దీనిని బాగుగ నిర్వహించిరేని మీరే దీనిపలన చివరకు మీయాత్మోన్నతిని చేసికొందురు. ఇంతకన్నను కూడ ముఖ్యమైనపని మరియొకటి గలదని మీరు మరువరాదు. వ్యవసాయసంబంధమైన పరిశ్రమలను, శాస్త్రమును వాటిలో యభివృద్ధిగాంచిన యితరదేశములలోనేర్చుకొని హిందూదేశములో వెదచల్లవలసిన యగత్యమెంతయో కలదు.

మతము:—గృహధర్మములు, సాంఘికధర్మములు, జాతీయధర్మములు, యివియే మీకర్మకాండలు. కాని ఏకర్మకాండయు, ఏయుత్కృష్టకార్యమును యజ్ఞనాంధకారములో నిర్వహింపబడజాలవు. చీకటిలో చేయుపనులు చీకటిపనులే. విశ్వాస మనుజ్యోతియు, జ్ఞానమును దివ్యయు సదానీలో వెలుగుచుండినగాని నీ వేపనిని చేయజాలవు; ముందు కొక్క యడుగైనను పోజాలవు. ప్రతినిత్యము మీకు చేయుబోధనలు, ధర్మోపదేశములు మొదలైన వివరములన్నియు మీదేహములవంటివి. ప్రాణములేనిచో శరీరము నిలువజాలదు. అట్లే యివియును విశ్వాస, జ్ఞానములు లేనిచో నిరర్థకములు. శూన్యవాదము, చార్వాకము, మిథ్యావాదము,

పాపండుకాపాలికాది వాదములు మొదలగువాటి ప్రముఖులు కూడ తమలోనున్న ప్రచ్ఛన్నమతవిశ్వాసముచేతనే జయము నుగాంచగలిగిరి. కొన్ని సందర్భములలో వారుమతములో పండితులమనుకొనుచారికంటె యెక్కువమతమునే కలిగియుండిరి. మనకు నిజమైన హృదయసంస్కారము, మనస్సంస్కారము లేక భగవత్పరివర్తనము కలిగిననేకాని మన మేగృహ, సాంఘిక, జాతీయధర్మములను నెరవేర్చజాలము. 'విశ్వాసము చాల మహత్తుకలది. అది ప్రాణము నీయగలదు' అని కార్తైలుకవి చెప్పియున్నాడు. తన విశ్వాసమునుబట్టియే జాతీయైక్క చరిత్ర ఫలప్రదమును యాత్మాభివృద్ధిదమును నగుచున్నది. ఇసుకయెడారులలో నివసించు యరబ్బులు; మహమ్మదులు; ఒకశతాబ్దము; ఇది 'ఖాతరు'లేని యొక యంధకార యుతమైనయిసుకప్రపంచములో నొక్కజ్యోతిపడినట్లు లేదా! ఏమైనది? నిర్వీర్యమైన యిసుకతినైలు మందుగుండుసామానువలె విజృంభించి గ్రెనేడుమొదలు ఢిల్లీవరకును మిన్నంటెను. అంతయు నీశ్వరమహిమతప్ప మరేమియులేదు.

మహత్తుఅంతయు యవ్యక్తముగానున్న నీయంతరాత్మ నుండియే యావిర్భవించవలెను. ఎవడు పూర్తిగా దేవభావమునందే నివసించజాలడో లేక దానిలో కొంతవరకే నివసించుచు సంపూర్ణ దేవభావముకొరకు నిరంతరము కృషిసలుపడో వాడెట్టివాడైనను, యెంతటిశ్రీమంతుడైనను, వైభవ

ములతో తులతూగువాడైనను యగుగాక ! 'బోడిలింగము
 వంటివాడే; మృతకల్పుడే' స్పెన్సరుతన యంత్యగ్రంథములో
 నిట్లు వ్రాసెను. 'మన చింతనశక్తిలో భావమాత్మగాను బుద్ధి
 శరీరముగాను యున్నది. మనస్సునుగురించి మాట్లాడునపుడు
 సాధారణముగామనము దేనిని నిర్లక్ష్యముచేయుదుమో యట్టి
 భావములే దానికి చాల ప్రాముఖ్యములు. భావములు యజ
 మాని. బుద్ధి సేవకుడు. భావస్థానమైన హృదయము, మతవి
 శ్వాసముల కునికిపట్టి; కార్యములను పురికొల్పి దానిని
 మటించుటకు వలయు శక్తినికూడ సమకూర్చును. 'యజమా
 నివృద్ధిని (హృదయమును) నిర్లక్ష్యముచేసి నౌఖరును (బుద్ధిని)
 తెగపించుటవలన నెట్టిప్రయోజనమును లేదు ! అని స్పెన్సరు
 చెప్పుచున్నాడు. మన శ్వాస్త్రపండితుడగు జేమ్సుగారుకూడ
 నిట్లు చెప్పెను. 'మతసంబంధమైన యనుభవములుకూడ తదిత
 రప్రత్యక్షానుభవము లెంతవిశ్వసనీయములో యంతవిశ్వసనీ
 యములే. అంతేకాదు. అవి సాధారణముగా తర్కముచే
 స్థాపించబడిన ఫలితములకంటెకూడ నెన్నియో రెట్లు విశ్వస
 నీయములు' ఆడంబరభూయిష్టమైన నీ బాహ్యతత్వమును
 చాటి, నిజతత్వమునకు సుముఖుడవగుట; నీ నిజతత్వము
 లోని గభీరతను తెలిసికొనుట; దానిని గుర్తించి, బావించి,
 యనుభవించి, నీ నిజతత్వములో నైశ్యముపొంది ప్రకృతిత

త్వమును నదియేయనియెరింగి 'తత్త్వమసి'యొక్క చేతన
మూర్తివై వెలుగొందుట—ఇదియే నీధర్మము.

జీవితము బూడిదపాలుకొరకు కాదు.

ఒక సన్యాసివద్ద కొన్నిరాగినాణెము లుండెను. వాటి
నాతడు కొంతమందిపిల్లల కిచ్చివేయవలె ననుకొనుచుండెను.
అనేకమంది బీదబాలు రాతనివద్ద గుమిగూడిరి. అప్పుడు
భద్రగజమునెక్కి యొకరా జామార్గమున పోవుచుండెను.
యోగి యాడబ్బులను రాజు కూర్చొనిన యేనుగుమీది
యంబారీలోపడునట్లు ప్రేకివినరెను. రాజు తెల్లబోయెను అని
కడుదరిద్రుడవైన నీకొరకే యని యామోగి పలికెను.
'అదెట్లు' అని రాజు ప్రశ్నించెను. 'నీకు సర్వైశ్వర్యములు
నున్నవి. కాని నీదాహముతీరుటలేదు. అపిచాలక నీవిం
కను రాజ్యములకొరకు పరితపించుచున్నావు; నీవందరికన్నను
దరిద్రుడవు' అనియోగి బదులుచెప్పెను.

ఒకడు యిచుపభోషానములను డబ్బుతోనింపుచుం
డెను. ఒకయోగి యామార్గమున బోవుచుండగా లోపలికా
వ్యోనింపబడెను. అదంతయుచూచి యోగి నీ వెందుకట్లుచే
యుచున్నావని యతని నడిగెను. "స్వామీ! మీకేమిలోటు!
ప్రజలు మీకు విందు లొసంగుదురు! అట్లు చేయకపోయి
నను మీకుమీశరీరములు గడ్డిపరకలు. మాబోంట్లు ధనము
ను పోగుచేసికొనిన సమయమువచ్చినపుడుపయోగించుకొన

వచ్చును" అని యతడుబదులుచెప్పెను. యోగిమాటాడక
వెడలిపోయెను. మరునాడుయోగి తన కుటీరములోనుండగా
యాభాగ్యవంతుడచ్చటకు వచ్చెను. ఆయోగి బహుశ్రమ
పడి పెద్దగొయ్యినొకదానిని త్రవ్వి దానిలో గుండ్రటి యంద
మైనరాళ్ళను రోజంతయు గుప్పించుచుండెను. రాళ్లుకుప్పలుగా
పడుచుండెను. ఆభాగ్యవంతుడు మీరెందుకిట్లు చేయుచు
న్నారని యోగినడిగెను. నేనీయందమైనరాళ్లను పోగుచేయు
చున్నాను. అవంతగుండ్రముగానున్నవో చూడుము. అని
యోగి బదులుచెప్పెను; స్వామీ! ఇక్కడొక పెద్దకొండయు
న్నదే! దానినిండ కోటానకోట్లు రాళ్లున్నవి. మీకీవృథాశ్ర
మయేలయని చిరునగవుతో యాభాగ్యవంతుడడిగెను. నాకు
కావలసినపుడుపయోగించుకొనుటకు నేను వీటిని పోగుచేసు
కొనుచున్నాను. ఎప్పుడైనను యీకొండలన్నియు కొట్టుకొని
పోవచ్చును. కనుక నేనిప్పుడే దాచుకొనుచున్నానని యతడ
నెను. 'స్వామి! అదెట్లు సంభవమగును? కొండలన్నియు
కొట్టుకొనిపోవుటెట్లు?' అని యాభాగ్యవంతుడు యోగిని
మరలప్రశ్నించెను! 'మూర్ఖుడా! నీవే నాకీపాఠమును నేర్పి
తివి! నీయన్నమును నీకు భగవంతుడు ప్రసాదించని కాల
మెన్నడును రాదు! నీశక్తిని, నీయమూల్యకాలమును వెండి
బంగారములను పోగుచేయుటకు నీవేల పాడుచేసెదవు. ఇప్పు
టికైనను యీపాఠమును నేర్చికొనుము. జీవితము నిట్లు

వృథాపుచ్చరాదు. ఈవిధముగా దుర్వినియోగముచేయరాదు. ఈతేనిపోని విచారములకొరకు జీవితమును దగ్ధము చేయకుము.

ఆశాపాశము.

తొంబదితొమ్మిది యనువలనా పడకుమని పెద్దలు చెప్పుదురు. దీనిభావమేమి? ఉత్తరదేశమున నిదియొక నామెత. ఒకడు తనభార్యతో తనకుటీరములో సతినంతోషముతో కాలము గడపుచుండెను. వాడు రోజంతయు పనిచేసి చెమటయూడ్చి యేకొద్దియో సంపాదించి దానితో శరీర యాత్రను గడపుచుండెను. వాని కింక నే ప్రాపంచికకోరికలును లేవు. ఈర్ష్యగాని ద్వేషముగాని లేదు. చేతికొద్దిపని చేసికొనుట, దొరికినదానితో సంతోషించుట యిదియే వానికిజీవితము. వానిగుడిసెప్రక్కనొక శ్రీమంతుడుండెను. ఈతని కెప్పుడు నేదోయొక విచారముండెడిది. ఎప్పుడును సంతోషమునునదే యితడెరుగడు! ఒకయోగి వారిరువురయిండ్లను యొకనాడుచూచుట తటస్థించెను. అతడు భాగ్యవంతుని కడకు బోయి నీభాగ్యమే నీవిచారములకు కారణమగుచున్నది నీవు వేటిని కలిగియున్నావో యవికూడ నిన్ను కలిగియున్నవి; నిన్ను బంధించుచున్నవి. నీమనస్సుదీనినుండి దానిమీదకును దానినుండి మరియొకదానిమీదకును సంచారము చేయుచుండును. ఆబీదవానినిచూడుము! అతనికేమియు లేదు.

కాని వానిముఖము సంతోషకాంతులతో నిండియున్నది. వానినరము లెంతదిటవుగానన్నవో చూడుము ! వానిచేతులు, కాళ్ళు యతిసౌష్ఠ్యముగా నున్నవి. అదిగో వాడు యీల వేయుచు, గీతములుతీయుచు, యెంతహుషారుగా, యెంత నిర్విచారముగా, యెంత తేలికగా పోవుచున్నాడోచూడుము ! ఆధనవంతు డెప్పుడును నట్టియానందమును బొందియుండ లేదు. ఆధనవంతు డాయోగిమాటలను పరీక్షించ నెంచి యోగి చెప్పినప్రకార మా బీదవాని గుడిసెలో 99 రూపాయిలను దొంగతనముగా జారవిడిచెను.

చిత్రము ! మరునాడు బీదవానియింటిలో నిప్పేరాజు వేయలేదు. ప్రతిరోజు వానియింట శుభ్రమైనమంట వెలిగెడిది. ఆతడు కష్టించి తీసికొనవచ్చిన డబ్బుతో వచ్చునంత సంభారమును తెచ్చుకొని వండుకొని వారు హాయిగా భుజించెడివారు, కాని ఆరాత్రిమాత్రము వారునిష్ప. నీరు యార్పుకొని పస్తుండిరి. మరునాడు యోగియు భాగ్యవంతుడును కలసి వానియింటికిబోయిరి. నిన్నమీయింట నిప్పులేదేమి యని యాయోగి వాని నడిగెను. అతడబ్బముచెప్పజాలక నిజము నిట్లు చెప్పివేసెను. 'నేనిదివరలో రోజుకు కొన్ని యణాలనుమాత్రమే కష్టించితెచ్చుకొని దానితో బియ్యము, కూరలు వగైరా ఖరీదుచేసి హాయిగా భోజనముచేసెడివారము. నిన్నమూయింట 99 రూపాయలతో నొక పెట్టెదొరకెను.

వెంటనే యింకనొకరూపాయయున్న నూరగునుగదా యను నక్కయాశ కలిగెను. రోజువిడచిరోజు యొకపూట తిండి మానినచో నొక వారమురోజులలోనైనను నొకరూపాయను మిగిల్చినచో 100 అగునని మేమూహించుకొంటిమి' అని య తడనెను. కనుక వారు పస్తుండవలసివచ్చెను. ధనికుల లోభ త్వములొనున్న రహస్యమిదియే. వారు సంపాదించినకొలది దరిద్రులగుచుందురు. 99 యున్నపుడు 100 కావలెను 99,000 యున్నపుడు 100000 కావలెను.

భగవంతుడు సర్వత్రనున్నాడు.

ఒక ఖాజీగా రొకప్పుడు పాదుషావద్దకు గొప్ప యు ద్యోగముకొరకు వచ్చెను. వానిని పరీక్షించుటకు పాదుషా 'భగవంతు డెక్కడ కూర్చొనును? అతనిముఖమేవైపున నుండును? ఆతడేమితినును; ఏమిచేయును' అని ప్రశ్నించెను, వీటికి సమాధానమిచ్చుటకు వారంరోజులు గడువీయబడెను. సరియగు సమాధానమువచ్చుచో యుద్యోగమగును. ఖాజీ గారి కదంతయు సగమ్యగోచరమయ్యెను. గడువుసమీపించు చున్నను యేమియుతోచక యతడు గడువురోజున జబ్బుగా నున్నట్లు నటించిపండుకొనెను. ఆతని నొఖరువచ్చి యతని రోగకారణము నడుగ 'నన్ను బాధించకుము. నేను చావ నున్నాను' అని యతడనెను. అయ్యా! సంగతేదియో నాకు తెల్పుడు. మీరు బాధ వడుటకంటె మీకొరకు నేను చని

పోవుటకు సిద్ధముగా నున్నాను అని యతడు బ్రతిమలాడెను. అప్పుడు ఖాజీ నిజమును చెప్పి వేసెను. ఆనాఖరు చాలతక్కువ జాతివాడు. ఎట్టిగౌరవమును లేనివాడు. కాని ఖాజీకి నిజమైన శిష్యుడు, చదువుకొన్నవాడు. అత డాప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పుట కొడంబడెను. తనజవాబులు సమంజసముగా నుండని యెడల తానే చనిపోవుట కంగీకరించి తన చింకిరిగుడ్డలను ధరించి పాదుషావద్దకు వెళ్లెను. ఈచింకిగుడ్డలవా డొక మహావేదాంతి! హిందూదేశములో రాజాధిరాజులుకూడ నిట్టి సన్యాసులవద్దనే జ్ఞానోపదేశమును పొందుదురు. అత డట్లు పాదుషాదగ్గరకుపోయి మీకేమికావలెనని యడుగగా 'ఓరీ! నీగురువునకిచ్చిన ప్రశ్నలకు నీవు జవాబునీయగలవా?' యని రాజడిగెను. 'అట్లనేచేసెదను' కాని ప్రశ్నించువా డెప్పుడును శిష్యుడు. సమాధానములను చెప్పువాడు గురువు. కనుక మన మతగ్గింథములప్రకారము నీవు నడువవలెను. మనమతధర్మములప్రకారము నాకు గౌరవస్థానము నిచ్చి నీవు క్రిందకూర్చొనుము' అని యావేదాంతి చెప్పెను. రాజు తనదుస్తులను యాభరణములను యతని కిచ్చివేసి తన సింహాసనముమీద కూర్చుండుమని చెప్పి నీసమాధానములు బాగుండనిచో తలనరికించెదనని చెప్పెను. అందుల కాతడదివరకే యొప్పుకొనెను. దేవుడెక్కడకూర్చుండును యనునది మొదటిప్రశ్న. మాటలతో జవాబుచెప్పిన దాని కర్థముకాదని యతడొక

గోవును తెప్పించమనెను. ఒకగోవు తక్షణమే తీసికొనిరాబడెను. 'అయ్యా! ఈయావులో యెమైన పాలుగలవా?' యని యతడు రాజును ప్రశ్నించెను. రాజు 'ఉన్నవి. తప్పక పాలున్నవి' యనిచెప్పెను. 'ఎచ్చటనున్నవి?' యని పండితుడడిగెను. 'పొదుగులో' నని రాజుచెప్పెను. 'కాదుకాదు. తప్పితివి. పొదుగునుకోసిచూడుము! నీకేమియు పాలురావు. పాలు ఆవుశరీరమంతటను యున్న' వనిచెప్పి దాని నాపండితుడు పంపించివేసెను. అప్పుడు కొన్నిపాలు తీసికొని రాబడెను. 'ఈపాలలో వెన్నయెక్కడనున్నది? ఈపాలలో వెన్న యున్నదా' యని పండితుడడిగెను. ఉన్నదని వారుచెప్పిరి. ఈపాలలో వెన్నయెక్కడకూర్చున్నది! యని పండితుడడుగ వారందరును తెల్లబోయిరి. వెన్నయెక్కడ కూర్చుండునో మీరు చెప్పజాలకపోయినను అది యాపాలలో నున్నట్లు మీరు నమ్ముచునేయున్నారు. నిజమునకు వెన్న పాలలో సర్వత్రయున్నది. అని యతడుచెప్పెను. అట్లే భగవంతుడు పాలలో వెన్నయున్నట్లు ఆవులో పాలున్నట్లు యీవిశ్వమంతటను నిండియున్నాడు. సాంకొరకు నీవు ఆవును పితుకవలసియున్నది. అట్లే భగవంతునికొరకు నీవు నీహృదయమును కామధేనువును పితుకవలెను! అని యతడు చెప్పగా రాజు నిర్విణ్ణుడయ్యెను. భగవంతు డెక్కడో యెనిమిదవ స్వర్గములోను తొమ్మిదవ స్వర్గములోను యున్నాడని చెప్పినవారి మాటలు.

కల్లయని రాజపుడు కనుగొనెను. రెండవప్రశ్న: భగవంతు డెట్లుచూచును? తూర్పు, పడమర, యుత్తరదక్షిణములలో యెదిశకు చూచును? వారందరును భగవంతు డొక స్వక్తి యనుకొనిరి! అప్పుడాపండితుడొక దీపము నాజ్ఞాపించెను. ఒక కొవ్వొత్తి తూర్పుకుగాని పడమరకుగాని యుత్తరమునకుగాని దక్షిణమునకుగాని చూచుట లేదు. నిజమునకది నల్లిశలను సమముగా చూచుచున్నదని పండితుడు బోధ చేసెను. రాజానందభరితుడయ్యెను. భగవంతుడు నీహృదయములోని జ్యోతి. అది యన్నివైపులను తిలకించుచుండును.

మూడవప్రశ్న: భగవంతు డేమి చేయుచుండును? పండితుడు 'సరే' ముందు ఖాజీని తీసికొనిరందు అని చెప్పెను. ఖాజీవచ్చెను. తన నౌఖరు సింహాసనము నధిష్టించుట రాజు క్రింద కూర్చొనుటయు చూడ నతని కాశ్చర్యము కలిగెను.

అప్పుడు పండితుడు ఖాజీని పండితునియొక్క యథాస్థానమున నుండ నియమించెను. అనగా నౌఖరుపదవి నిచ్చెను. రాజును ఖాజీయొక్క స్థానమున కూర్చొనుమని తాను సింహాసన మధిష్టించి భగవంతుడిట్లే చేయుచుండును. పండితుని రాజుగాను, రాజును ఖాజీగాను ఖాజీని 'ఖాజీ' గాను చేయుచుండును. ఇదియే యతని నిత్యకృషి. ఒకకుటుంబము క్రాంతికాలము మహదైశ్వర్యము ననుభవించును. తరువాత

నది యధఃపతితమై పేరు లేనిదై మరియొక కుటుంబముపైకి వచ్చును. కొంతకాల మొక పురుషుని మహాపురుషుడని మిన్నంట పొగడుదురు తరువాత మరియొకడు పైకివచ్చును. ప్రతిదినము ప్రతివత్సరము నిట్లేచక్రము తిరుగుచునే యుండును; మార్పులు జరుగుచునే యుండును. అప్పటినుంచి మన పండితునికి ఖాజీపదవి నిచ్చిరి.

భగవంతు డెప్పుడును కృతజ్ఞుడే.

అతడు తన ఋణములను వడ్డీతో సహా చెల్లించు చుండును. ఒక దేశములో నొకమహారాజపుత్రు డశివైధవముతో తనప్రజల నేలుచుండెను. అతడు వివాహమాడ లేదు. ప్రజలందరును నతని నెత్తైన వివాహమాడమని బలవంతపెట్టుచుండిరి, ఎట్టకేల కతడొప్పుకొనెను. వివాహప్రయత్నములు రాజవైధవముతో చేయబడుచుండెను. శుభదినమున రాజు తన సమస్తవరివారముతోను, భద్రగజమునెక్కి భేరికాడి మంగళ వాయిద్యములతో బయలుదేరెను. అతడు తన చిత్తమువచ్చిన కన్యను వరించవలెను. అత డెక్కడకు బయలుదేరుచున్నాడో యెవ్వరు నెరుగరు. రాజనగరు దాటిరి. ఇంకను ముందుకుపోవుచుండిరి. రాజు దట్టమైన యడవిమార్గములనుబట్టి పోవుచుండెను. 'ఈ రాజేమిచేయనున్నాడు? చివర కీత డేచెరువునైనను చెట్టుచేమనైనను పెండ్లాడనున్నాడా యేమి?' యని వారందరును గుసగుసలు మొదలుపెట్టిరి.

ఇంతలో స్థితిక ధావళ్యములో మెరయుచున్న నొక కాసారము, దానిప్రక్క నొకకుటీరము కాన్పించెను. ఆ కాసారమున్నివైపులను యాకసమునంటు చెట్లనీడలతోను, పూపొదరిండ్లతోను కడురమ్యముగా నుండెను. వాటికొమ్మలనడుమ నొకముదుసలి యుయ్యెలలో నూపింపబడుచుండెను. 'ఇతడాముదుసలిని పెండ్లాడునా యేమి?' యని వారు హేళన చేసికొనుచుండిరి. పరివారమంతయు నచ్చట జేరుటతోడనే ప్రయాణ మాపివేయబడెను. అచ్చట నొక దేవకన్యకను బోలు కన్యక తన చిరుతచేతులతో నాముదుసలి తండ్రి నుయ్యెలలోనుంచి యూపుటను వారు గాంచిరి. ఆరా జెన్నియోపర్యాయములు తన చిన్నతనమున నచ్చటకు పోయియుండెను. ఆకన్య యెప్పుడును ధర్మార్థుల ర్తినియై తండ్రికి సహాయం సగుచు, మలమూత్రముల నెత్తుచు, సర్వోపచారములను చేయుచు, తండ్రిని జలకమాడించి, వేళ కీష్టాన్నభోజనమిడి, పితృబుణమును తీర్చుకొనుచుండెను. అమె యెప్పుడును యీషనినంతయు నాడుకొనుచు, పాడుకొనుచు, నతిసంతోషముతో చిగురుచిగురున గంతులువేయు పక్షివలె చేసికొనిపోవుచుండెను. ఆమెయొక్క యీమందస్మితవదనారవిందమే రాజు నెంతయు మెప్పించెను. రాజు తన భద్రగజమును దిగి యామునిసమీపమునకు వచ్చి వాని పాదములకు నమస్కరించెను. 'కుమారా! నీ కేముకావలెను' అని యత.

డడిగెను. 'నన్ను నీయల్లునిగ జేసికొన వేడుచున్నా' నని రాజు బదులుజెప్పెను. ఆముదుసలికి షట్టరానిసంతోషము కలిగెను. 'రాజా! నేను కష్టబీదవాడను! నానంటి సన్యాసిపుత్రికను నీవెట్లు వివాహమాడగలవు' అని యత డనెను. 'నే నింకొక కన్యను వనించదలచుకొనలేను. నే నీమేనే ప్రేమించుచున్నాను' అని యతడనగా ముదుసలి 'నరే' యనెను. ఇతడు మహావేదాంతి; తన కుమార్తెకుకూడ వేదాంతమును బోధించెను.

అప్పు డామెకు సర్వాభరణములును చిత్రవిచిత్రదుకూలములును యొసంగబడెను. ఆమెవీటిని ధరించెను; కాని యామె తన 'బాలతొడుగు'ను మఱచిపోక దానిని కానుకగా తనతో నొకపెట్టెలో పెట్టి తీసుకొనిపోయెను. ఈ కానుకేదియో మీ రెరుగుదురా! ఆపె చింకిగుడ్డలమూట!

ఆమె రాజసౌధమును చేరెను. కాని రాజబంధువుల కీదెంతయు కష్టముగా నుండెను. రాజపుత్రికలను వివాహమాడక యొక ముష్టిపిల్లను వివాహమాడుచో వారామె నెట్లు రాణిగా పూజించగలరు! కానిత్వరలోనే యామె నడవడిక వారి హృదయములను మార్చివేసెను. వారామె నెంతయు ప్రేమించి గౌరవింపసాగిరి. ఆమె యెప్పుడును, యెట్టికష్టములలోను, యెట్టిసంపదలలోనుకూడ శాంతచిత్తముతోనే నింకకుండవలె తొణకకుండెను. ఒకసం

- వత్సరమైన తరువాత యామెకొక చక్కనిపిల్ల కలిగెను.
- రాజును, రాణియు నాపిల్లనుజూచి యెంతయో మురియుచుండిరి. మూడువారు గేండ్లు గడచెను. దేశములో గొప్పగు బ్రతులుబడెరెను. రాజపుత్రులందఱును తిరుగుబాటుచేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారు తక్కువజాతిస్త్రీకి పుట్టిన యాపిల్లరాజ్యమున కధికారిణి మగుట నాదికి కంటకముగానుండెను. మరియొకపిల్లను పెచుకొనుచో పెరిగి పెద్దవారైన తరువాత వీరిరువురిలోను కమ్యుములు పెరుగును. ఏమిచేయుట? ఈ సంగతి రాజు రాణికిచెప్పి 'ఈపిల్లను చంపివేయుచో మన బాధలన్నియు గట్టెక్కును.' యని యనెను. రాణి వెంటనేయిట్లనెను. నే నిచ్చటకు వచ్చిననాటినుండియుకూడ నీతోకలసి యీహింసాచరము ననుభవించవలెనని నా కెట్టికోరికయును లేదు. నాకోరికలను, నా మాశలను, నా సర్వస్వమును నాడే నీపరముజేసితిని నావ్యక్తి, నాశరీరము నీతో నాడేకలసిపోయినవి. నాశరీరము నీసేవకేగాని నీ కభ్యంతరమును కల్పించుటకుకాదు. ఈపిల్లను చంపించుట నీకు హితవైనచో నట్లే చేయించుము. ఈపిల్ల నాపిల్లయని నాహృదయంతరాళమున నే నెప్పుడును తలంచలేదు. అట్లు పిలువలేదు!' తరువాత నిశీధమందు కఱకువాండ్రు కాపిల్ల నిచ్చివేసి రాజు రాణితో యావృత్తాంతమును చెప్పెను. ఆరాణి యావంతయు చలించలేదు; శాంతి తప్పలేదు; సంతోషము చెదరలేదు; ముఖ

శాంతి తగ్గలేదు ; ఆమె కేమియు జరుగనట్లే యుండెను. ఇదియే వేదాంతము ; బాహ్యసంస్కర్మలను గణనచేయకుండుటే జ్ఞానము.

దేశములో శాంతి కలిగెను. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగెను. తరువాత వారి కొకమన్నధునివంటి పుత్రుడుదయించెను. వానిని ప్రేమించనివా రెవరునులేరు. ఇట్లు కొన్నిసంవత్సరములు గడచెను. తిరుగ దేశములో నల్లరిబయలుదేరెను! ఈపిల్లవానినికూడ చంపకపోయినచో దేశములో నరాచకము, యుద్ధము బయలుదేరును; దేశస్వాస్థ్యము చెడిపోవును. అని రాజు రాణి కెరిగించెను. రాణి సంతోషముతో నిట్లనియెను. ‘ ఈదేశమంతయు నానిజాత్యయే. నాకుచెందినదేదియులేదు. ‘నాది’ యనునది నా కేమియులేదు. నేనుసూర్యునివలెనున్నాను. ఇచ్చుటే నాస్వభావము.’ ఆపిల్లవాడుకూడ యిచ్చివేయబడెను. తరువాత మూడవశిశువు కలిగెను. అదియు నట్లే యర్పించబడెను. ఆరాణి యెట్లు ధైర్యమును నిలుపుకొనగలిగెను ? ఆపె రాజసాధమునకు వచ్చిననాటనుండియు తన చింకిగుడ్డలను భద్రముగా దాచుకొని యుంచుకొన్న యొకగదిలోని కొక్కతెయు బోవుచుండును. అక్కడ తన రాజమస్తులను తీసివేసి యాచింకిగుడ్డలను ధరించి నేను “సత్”ను అనగా బ్రహ్మమును అని ధ్యానించుచుండును. అట్లు తనదేవత్వము నాచింకిగుడ్డలతోనే గ్రహించి యనుభ

వించును. తానిచ్చట సాధములలోను రాజవైభవములలోను బంధింపబడియున్నను చిన్న నాటి తన యానందము నెన్నడును కోల్పోలేదు. ఐశ్వర్యములుగాని, భోగములుగాని యామెను తమవంకకు తీర్చుకొనలేకపోయెను. ఆమెకు దేని యందును రాగములేదు. ఆమెచునస్సిప్పుడును బాహ్యవిషయములలో చిక్కుపడలేదు. ఆమె యెప్పుడు “సోహం” జపమును చేయుచునేయుండెను. ఇట్లు తనబంధనములను, బాధ్యతలను త్రెంచుకొని యామె పవిత్రురాలయ్యెను. మీరెప్పుడేని క్రుంగిపోయినట్లుగాని, విచారగ్రస్తులయినట్లుగాని బాధపడవలసివచ్చినయెడల నిట్లే చేయవలెను. అన్నిబంధనములను, కోరికలను అవసరములను, రాగములను, మనుకారములను తెంపుకొనుడు. తత్తణమే మోక్షసామ్రాజ్యము మీయటచేతిలో నుండును. ఈరాణి యెప్పుడును రాజసాధములో నున్నంతకాల మిట్లేచేసెను.

రాజోకరాత్రి యామెనుచేరి మాటమాటికి బిడ్డలను చంపుచుండుట బాగుండలేదనియు, పెంచుకొనుటకు తన కిష్టములేదనియు నతడు తిగుగ వివాహమాడుటే యుచితమని తోచుచున్నదనియు చెప్పెను. రాణి తత్తణమే దాని కంగీకరించెను. ఆమె రాజునుంచి యెప్పుడును యానందమును గ్రోలనేలేదు ; తన యాత్మానందమే యామెకు మహదానందము. తనలోని భగవంతుడే యామె కానందమును గొల్పు

చుండెను. భర్త, తండ్రి, బిడ్డలు, వీ రెవరును ప్రధానముగా తలంపబడనేలేదు. ఆమెయొక్క నిర్విచారమునకు రాజాశ్చర్యపడెను. కాని నూతనరాణి వచ్చుచో యిరువురకును పొందు పొసగదేమోయని రాజామెను వెళ్ళిపోమ్మనెను. తత్క్షణమే యామె సువర్ణవస్త్రములను తీసివైచి తనచికిగుడ్డలను ధరించుకొని పంజరమునుండి పారిపోవు పిట్టవలె నదృశ్యమైపోయెను. తండ్రియు కూతురును యథాప్రకారముగా సంతోషముతో కాలమును బుచ్చుచుండిరి.

ఒకనాడు రాజామె నోదార్చవలెనని యటకు వెళ్ళెను; కాని యోదార్పు టెవరిని? ఆమె ముఖకమల మెప్పటివలె చంద్రకాంతులను ప్రసరింపజేయుచుండెను. రాజాశ్చర్యపడి యామెను తనగృహపావనమును జేసి నూతనవధువు నాశీర్వాదించుటకు రమ్మని కోరెను. ఆమె యతిసంతోషముతో దాని కొప్పుకొని రాజసాధమునంతను యత్యాశ్చర్యకరముగా నలంకరించి వధువు సతివైభవముతో సత్కరించి, రాజలోకమును యితర రాణివాసమును నలరింపజేసెను. నూతనవధువు నామె ముద్దుపెట్టి కొని మాతృప్రేమతో యాలింగన మొనర్చెను. వధువుతో నామెచిన్నిసోదరులుకూడ వచ్చిరి; రాణివాసములో గొప్పనిందు లేర్పాటు చేయబడెను. మన పూర్వపు రాణియే దీని కధ్యక్షురాలు. ఆమెయొక్క చిత్తశాంతి, ప్రసన్నవదనము చూచుసరికి యచ్చటనున్న వారందరును ఖిన్నులై

తమయవ్యక్తతకు వగచుచు చొటచొట కంట నీరు వెట్టుకొ
నసాగిరి.

విందు ముగిసినతరువాత మరల నామె తనతండ్రి
గృహమునకు పోవలసియుండెను. విం దారగించునపుడు వా
రదంతయు మరచిపోయిరి గాని యామె వా రందరకును నమ
స్కరించి రా జాజ్ఞను గైకొని మీ కెప్పుడైనను నా యవస
రమున్న యెడల యెంతమాత్రము సంకోచింపక నన్ను పిలువ
నంపినచో తప్పక వచ్చెదనని చెప్పుచుండగా వారందరును
భోరున యెడ్వహాగిరి 'తల్లీ! నీవు బిచ్చగాని పుత్రుకన్యకావు.
నీవు భగవత్పుత్రుకన్య' అని చారు వాపోయి యీకథ నా
నూతనవధువున కెఱిగించిరి ఆమెనూడ 'తల్లీ! నీపుత్రుకన్య,
నీ యిరువురు పుత్రులును వధావబడిరి. నే నీర క్తపుకూడుట
సిద్ధమైతి'నని భోరునునెను. అందరును రాజును నిందించ
వారంభించిరి. అప్పుడు రాజు జీవి యిల్లినెను. 'ఉద్యోగస్థు
లారా! మేజిస్ట్రేటులారా! రాజనూతలారా! వారందరును
వలవల యెచ్చుచున్నారు. ఆమెమాత్రము చలించుటలేదు.
'నేనును సంతోషబాధలకు లోనై విలపించుచున్నాను. ప్రజ
లారా! నేను మిమ్ము నిందించను. మీరు వాపుత్రులు;
వాకండ్లు బొటబొట నీరు కారుచున్నవి. కాని యవి యానంద
బాష్పములుగాని విచారకలషేతములుగావు. మీరును వా
టిని యానందబాష్పములుగా జేయుడు.' అప్పు డతడు తన

మొదటిభార్యను చూచి 'నీవు సంతోషస్వాంతురాలవుకమ్మ! నీవొక్కతవే నాయఖిలరాజ్యములోను యానందస్వరూపిణి' అని వారి కతడు నిజవృత్తాంతమును తెలిపెను. ఆ నూతనవధువును యామెసోదరులును రాజుబిడ్డలే. కఱకువాండాబిడ్డలను చంపుటకు చేతులాడక వారి నొకయడవిలో విడిచిపెట్టిరి. ఒకరాజు వానిని పెంచి పెద్దవారినిజేసెను. అప్పుడు హర్షధ్వనులుచెలరేగెను. మన పూర్వపురాణి తిరుగ రాణియయ్యెను. పుత్రికను పుత్రులను మరల బడసెను. భగవంతు డెప్పుడును కృతజ్ఞతను మరువడు ; సరికదా దానిని వడ్డీతోసహా సమర్పించుకొనును.

ప్రతిగృహిణియు తనప్రేమలో నిట్టి సన్యాసమునే వహించునుగాక ! మన భారతదేశములో పతివ్రతయనియు పత్నివ్రతుడనియు యందుము. అనగా భార్య భర్తద్వారముననే (మన కథలోని రాణివలె) నివసించును; అతనిలోనే భగవంతుని చూచును ; శరీర, మానసికములనురెంటిని యాతని కిచ్చివేయవలెను. భర్తకూడ నిట్లే భార్యలోని భగవంతునికి సర్వము నిచ్చివేయవలెను. ఇందులో స్వార్థ మేమియులేదు. హిందూదేశమున పూర్వము (కొన్నిచోట్ల యిప్పటికిని) వివాహము లెప్పుడును సూర్యభగవానునియెదుట, వినీలాకాశమే ఛాందినీయై వెలుగ నదీతీరమునే జరుగుచుండెడివి. ఇక్కడ భార్య భర్తయొక్క చేతిని పట్టుకొనును. భర్త భార్యచేతిని

పట్టుకొని యారెంటిని భగవంతున కర్పించును. ఇదియే
దీనిభావము. ఇట్టి గృహస్థజీవితమే పరమపావనమై సౌఖ్య
ముల నొనగూర్చును. ఒకరిలో నొకరు లీనమయినపుడే యా
ప్రేమ, యా జీవితము యనుభవయోగ్యమగును ! ఆనందా
వహమగును.

రామతీర్థస్వామి జీవితము.

రెండవభాగము.

—:0:—

ఆనందస్థానము దానిచరిత్ర.

యూరపియనుజాతులును, క్రీస్టియనుజాతులును సె
న్యోక సైన్యములతో, సమరసన్నాహములతో నితరజాతులను
కొల్లగొనుటకు నుంకించుచున్నవి. 'రాముడు' ఇందుకు వారిని
నిందించజాలడు. జాతీయైక్య యాధ్యాత్మికాభివృద్ధిలో నిది
యు నొక యంతరు వగుచున్నది. (ఎప్పుడో యొకప్పుడు జాతి
కేదియు నవసరమే). భారతదేశముకూడ నీస్థితిని యనుభవిం
చినది. కాని యది చాలపురాణదేశముగుటచే ప్రపంచభాగ్య
మంతను యొకనాని చూచూచినది; దానితో తులతూగి
నది. దాని నిస్సారతను కన గొనినది. ప్రపంచైశ్వర్యములకొ
రకు ప్రస్తుతము 'గిజగిజ తన్నుకొనుచున్న' దేశములగతియు
నిట్లే యగును. ఇతరజాతులను కొల్లగొనుట కీజాతులన్నియు
సైన్యముల నేలసమకూర్చుచున్నవి? దానివల్ల నవి దేని నాశిం
చుచున్నవి? ఆనందము; సౌఖ్యము; భోగము. దీనికొరకే
ప్రపంచములో నీయాట్టహాసమంతయు జరుగుచున్నది. ఇంకను

వేయికారణములను చెప్పవచ్చును. కాని ఈహతులన్నియు
బుద్ధిపూర్వకముగగాని, యబుద్ధిపూర్వకముగగాని, ప్రత్యక్ష
ముగగాని, యప్రత్యక్షముగగాని యాశించు పరమపదమేది?
ఆనందము. మరిదేనినికాదు. కాని ఆనందమెక్కడ నివసిం
చును? దానికిస్థానమేది? అది కుటీరములలోనుండునా?
సౌధములలో సయ్యాటలాడునా? స్త్రీవదనకమలములా
దాని యాలయములు? కాడి, బంగారములా? లేక అవి
కొనువసుకలా? ఎచ్చటనుండును? ఆనంద మెచ్చట నివ
సింపును? దానికి ఒకచోత్రకలదు. రైళ్ళు, ఆవిరియంత్ర
ములు, వాయునివహనములు విద్యుత్తులు మొదలుగా నాధన
ములచే నీరోజులలో ప్రయాణములు జడాయి హెచ్చినది.
ఆనందముకూడ నిరంతరము ప్రయాణము చేయుచుండును.
దాని ప్రయాణముల నొకింత పరికించెదము.

కపిమూలలో ప్రారంభించు నీయానందమును, ఈ మొద
పును తొలకింది చూడుడు. ఈ ప్రహరములో శిశువు పర
మానందమును కలుగజేయునది తల్లిచెరగు; తల్లిరొమ్ము.
శిశువున కానందస్థానము ప్రహరములో కేరొంటి వీధు.
ఆనందముచేయు ప్రయాణములలో మొదటి వజ్రీస్థలము
తల్లిచెరగు; తల్లిరొమ్ము శిశువు తల్లిచెరగునాటున తన ముఖ
మునుంచి 'అమ్మా! అమ్మా! నేను ఎక్కడచున్నానో చెప్పు
కో! నన్ను కనుక్కో' అని గేలిసేయుచుండును; మహాదా

నందము నొందుచుండును. పకపక నవ్వుచుండును. ఇ ది యే శిశువుయొక్క యాత్మానందము; హృద్యానందము. ఆపెకు పుస్తకము లర్థరహితములు; ధనము నిరర్థకము. పాలును వీడని శిశువుకు ఫలములు, తినుబండములుకూడ రుచింపవు; ప్రపంచైశ్వర్యమంతయు : తల్లిచెరగులోనే దాగియుండును.

ఒక వత్సరము గతించును. శిశువుయొక్క యానంద స్థానము మారిపోవును. అది మరియొకవస్తువు నాశ్రయించును. బొమ్మలు, 'పాపాయిలు' 'అబ్బాయిలు' ఇవియే యిప్పు డానందస్థానము లగుచున్నవి. ఈరెండవ మజిలీలో శిశువు తనబొమ్మలతో మురియునట్లు తల్లితోకూడ మురియ జాలదు; ఒక్కొక్కప్పుడు వీటికొగకు కన్నతల్లితోకూడ జగడమాడుచుండును. ఈమంటిబొమ్మలకొరకు ! ఈకర్రబొమ్మలకొరకు ! మరికొన్ని నెలలు, మరికొన్ని వత్సరములు గడచును. ఈ బొమ్మలు, ఈ 'పాప'లు వాటి మహిమను గోల్పోవును. వాటిలో యానందము లేదు. అది మరియొక స్థలమును చూచుకొనినది. ఈమూడవమజిలీలో శిశువు కొంచెము పెరిగిపెద్దవాడై బాలుడగుసరి కీయానందము పుస్తకముల నాశ్రయించును. ముఖ్యముగా కథలపుస్తకము లానంద సర్వస్వము లగుచున్నవి. ఇక్కడ మనము సామాన్య తెలివితేటలు గల పిల్లవాని విషయమే తీసికొనుచున్నాము. కొందరకు మరికొన్ని వస్తువులు రుచింపవచ్చును. కాని మనము సామాన్యమైన పిల్లవానిసం

గతి యాలోచితము. ఇప్పుడు వానియనురాగము, ప్రేమ
యంతయు కథలపు స్తకములపర మగుచున్నది. బొమ్మలు,
'పాపలు' వాటిసౌందర్యమును కోల్పోయి కథలపు స్తకములు
వాటిస్థానము నాక్రమించినవి. ఈపు స్తకము లెంతయందమై
నవో ! ఎంతమనోహరములైనవో ! తిండినైనను కోల్పోవును
గాని పు స్తకములను వీడదు ! కాని ఎంతకాలము ! ఆనందము
ద్రయాణమును మాత్రము మానదు. ఈ బడిపిల్లకాయ పెద్ద
వాడై కళాశాలలో వయింటరుమీడియటు, తరగతిలోనో
చేరును. వాని యానంద మిప్పుడు శాస్త్రగ్రంథములమీదకో
వేదాంత గ్రంథములమీదకో మారును. ఇట్లు కొంతకాలము
గడచును. వానియానందము పు స్తకములమీదనుంచి విశ్వ
విద్యాలయములో గొప్పగొప్ప పట్టణముల సంపాదన మీదకు
ప్రసరించును. ఇప్పుడు వీని యీకోరికే యానందమునకు
ప్రధానస్థాన మగుచున్నది ; రాజధాని యగుచున్నది. విశ్వ
విద్యాలయములో గొప్పగొప్ప పట్టణములను సంపాదించును.
క్షీరీకాంతను చేపట్టును. అతను పెద్దయుద్యోగమును సంపాదిం
చును. నెలకు వందలకొలది జీతమును తెచ్చుకొనును. ఇప్పుడు
ద్రవ్యార్జనయే వాని యానందస్థానము. ద్రవ్యమును కూడ
బెట్టుటకే కలలను గనుచుండును. చాల ఐశ్వర్యమును సంపా
దించి గొప్పవాడగుటయే యతనికోరిక. ఇట్లు కొంతకాల
ముద్యోగములో ధనము సంపాదించిన తరువాత నతని యా

నందము మరియొకవస్తువు నాశ్రయించును. అదేమి ? దానిని చెప్పవలెనా ? స్త్రీ ! స్త్రీ ! ఈయువకునకు భార్య కావలెను. ఇతడు భార్యకొరకు తనయెశ్వర్యమును వెదచల్లనున్నాడు. ఈతని కిప్పుడు తల్లిచెరగులో సౌఖ్యములేదు ; బొమ్మలలో సొంపులేదు ; కథలపుస్తకములు బీరువాలలో భద్రముచేయబడినవి. ఇతని జనము, ఇతని తపము, ఇతని కలలు—అన్నియు స్త్రీకొరకే. ఇతడు భార్యకొరకాత్మార్పణచేయునున్నాడు. కష్టించి యార్జించిన ధనమునంతను తన యానందమున కిప్పుడు రాజధానియైన స్త్రీకొరకు 'గంగపాలు' చేయునున్నాడు. స్త్రీలభించును. ఆమెతో కొంతకాల యానందము గనుభవించును. ఇంతలోనే యానందము మరల శ్రయాణమును సాగించును. భార్య ! భార్య ! యని యుద్విగ్ధులూరిన నాటి యానంద మిప్పు డామెలో కాన్పించుటలేదు. ఆనంద మంతయు భాంగ్యమీదనుండి రాబోవు శత్రువునైపునకు మళ్ళి నది. అతడు సంతానమునుగురించి కలలను గనుచుండును. భారతదేశములో వినాహ మగుటతోడనే సంతానముకొరకు దేవుళ్ళకు మ్రొక్కుదురు; తీర్థయాత్రలు చేయుదురు; లేహ్యములు తిందురు ; యోగీశ్వరులనుండి రక్షణకులను గైకొందురు ; అష్టకష్టములను పడుదురు ; సర్వప్రయత్నములను చేయుదురు.

ఈయువకుని యానందమంతయు సంతానాగమనము లో నుంచును. మనకథలోని పసికూన యిప్పు డానందము యొక్క యారవమజిలీలో నున్నాడు. అతని కొక శిశువు ద యించును ఇక వాని సంతోషమునకు మేరలేదు; ఉత్సాహము పొంగిపొరలును; ఒక్కసారి యెగిరి గంతు వేయును; ఉబ్బిపోవును; అతడు భూమిమీదనుండి యెన్ని అడుగులు పైకి లేచునోగదా? అతడు నడువడు; గాలిలో విహారముచేయును; ఈదునేమో! సంతానోదయానంద మీవిధమున పట్ట పగ్గములు లేక యుండును. ఈ యారవస్థితిలో పసిపిల్ల యొక్క చంద్రవదనదర్శనముతో మనకథలో పెరిగి పెద్దవాడైన పిల్లవానియొక్క యానంద మపారము. ఇదియే దాని యంత్యావస్థ. ఈ యువకుని యుత్సాహ మిక నానాటికి తగ్గి పోవుచుండును. శిశువు పెరిగి పెద్దవాడగుచుండును. వాని యందు పూర్వపుమోహము తగ్గిపోవును. వీని యానంద మిక యీవస్తువుచుండి ఆవస్తువు మీదకు, దానినుండి మరియొక దానిమీదకు—యీవిధముగా గంతులు వేయుచుండును.

కాని యీతిల్లిచెరగు, బొమ్మలు, పుస్తకములు, ఐశ్వర్యము, స్త్రీ, శిశువు లేక యీప్రపంచమున మరేవస్తువైన ను యానందమునకు నిజమైన నివాసములా? యచు విషయము నాలోచింపవలసియున్నది. ఈయానందమును మనము సూర్యకాంతితో పోల్చవచ్చును. అదియు యొకచోటనుండి

మరియొకచోటకు ప్రయాణము చేయుచుండును. ఒకప్పుడు ఇండియాలో ప్రకాశించును. ఇం కొకప్పుడు యూరపులో ప్రకాశించును. ఇప్పుడు తూర్పుఅమెరికాలో కన్పించినది. మరికొంచెముసేపటికి పశ్చిమఅమెరికాకు మారిపోవును; మరికొంతసేపటికి జపానులో కన్పించును; ఈవిధముగా సూర్యరశ్మి యొక దేశమునుండి మరియొక దేశమునకు, యొకస్థలమునుండి మరియొకస్థలమునకు గంతులు వేయుచుండును ఒకచోట నిశీధమైన మరియొకచోట పట్టపగ లగును. కాని ఈ సూర్యరశ్మి యెచ్చ తెచ్చట ప్రకాశించునో యాస్థలములన్నియు, యా దేశములన్నియు దానికి పుట్టినిండ్లుకావు. సూర్యరశ్మికి సూర్యుడే పుట్టినిల్లు అట్లే నిరంతరము ఈవస్తువునుండి ఆవస్తువుమీదకు దానినుండి మరియొకదానిమీదకు ప్రయాణముచేయుచుండు యానందమునకు నిలయము వేరొకటియుండవలెను. అది యెచ్చటనుండి యుద్భవించుచున్నది? దానినిజమైన జన్మస్థానమేది? ఈ యానందభాస్కరుని కొంచెము పరీక్షింపవలసియున్నది.

శిశూదయముతో పొంగిన మనకథలోని పెద్దమనిషిని తీసికొనుడు. అతడు తన ఆఫీసులోనున్నాడు; ఉద్యోగధర్మములతో 'క్లౌట్మిట్టు' లాడుచున్నాడు; ఇంతలో నణదొక గంటచప్పుడును వినును. అది ఏమిగంట? తెలిపానుగంట. క్షణములో నొక్కగంటవేసి తెలిపానుదగ్గరకు పోవును.

కాని ఆనంగ తేదియో వినకపూర్వమే యతనిహృదయము. 'తటతట' కొట్టుకొనుటకు ప్రారంభించును. రానున్న యాపదలు మనస్సును తెలిఫోనుద్వారా ముందుగానే తమఛాయలను బంపుచుండుననుసారమేత సార్థకమగుచున్నది. అతని హృదయ మెప్పుడును యల్లు కొట్టుకొనలేదు; తెలిఫోనును సమీపించి వార్తను వినును. ఇంకేమున్నది: పాప మాతనికి మాట రాదు: మనస్సు మనస్సులో లేదు; ముఖములో కాంతి తగ్గినది; జీవకళపోయినది; ఏడ్చుచు తనస్థానమునకు వచ్చి చొక్కా, టోపీలను ధరించుకొని గుండుదెబ్బ తిన్న వానివలె ఆఘాతముండి వెడలిపోయెను; వైయధికారి సెలవునైనను యడుగలేదు; తనదగ్గరనున్న సేవకులతోనైన పలుకాడలేదు; తనబల్లమీద పడియున్న కాగితములనైన జాగ్రతచేయలేదు; తోడియుద్వోగస్థులు వెరగుపడి చూచుచుండిరి; వీధిలోనికి పరుగెత్తుటతోడనే యొకమోటారు వచ్చును అచ్చట నొక టపాబంట్రోతు యాతని కొక యుత్తరము నిచ్చును;

ఆయుత్తరములో నొకనితోషకరమైన (ప్రపంచదృష్టిలో) వార్తయుండెను. అతనికొక గొప్పయాస్తి కలసెను. ఒకలాటరీలో 10,000 లభించెను. నిజముగా నీవార్త యతనిని యానందాబ్ధి నోలలాడించవలసినది. కాని, అది యల్లు చేయలేదు. తెలిఫోనులోని వార్త హృదయమును బద్ధలు

రామతీర్థస్వామి జీవితము.

చేయుచుండగా నీవార్తలో యానందమెక్కడ! అతడు యే
గొప్పయధికారిని చూడవలెనని నిశ్చయము కలలను గనుచుం
డెనో యాతడే యతనిప్రక్క మోటారులో కూర్చుండెను.
కాని, మన పెద్దమనిషి యతని కేసి చూడనైననుచూడక పె
డమొగమునుబెట్టి కూర్చుండెను. ఏన్నేహితురాలితోమాట్లా
డినంతమాత్రమున తనజీవితము సార్థకమగునని యాతడను
కొనుచుండెనో యామెకూడ వానిప్రక్కనేయుండెను. ఆపె
ముఖకమలము సూర్యకాంతుల నీనుచున్నను యతడటు
కన్నెత్తిచూడనైనను చూడలేదు; పలకరించలేదు. ఇట్లు
తనవీధిదగ్గరకు వచ్చెను. అదంతయు భీతస్పర్ధనులతో నిండి
యుండెను. దట్టమైనపొగలు ఆకసమున కెగసి సూర్యుని
మరుగుపుచ్చుచుండెను; అగ్నిజ్వాలలు మిన్నంటుచుండెను.
తనభార్య, తల్లి, అమ్మమ్మ మొదలయినవారందరును రొమ్ము
లుబాదుకొనుచు యేడ్చుచుండుట నాతడు చూచెను. ఆదా
వానలము తనగృహము నాహుతిచేయుచున్నది.

అప్పుడతని కింకను యనేకమంది స్నేహితులు కాన్పిం
చిరి. కాని యొక్కటిమాత్రము కాన్పించుటలేదు. తనయా
నందమునకు రాజధాని, 'ముద్దులగుమ్మ' 'బంగారుబొమ్మ'
మాత్రమెక్కడలేకపోయెను. బిడ్డడెక్కడ? బిడ్డడెక్కడ?
యని భార్యను, తల్లిని యందరిని యడిగెను. కాని ఏడ్చు
వారు, పెడబొబ్బలుపెట్టువా రేగాని సరియైన సమాధానము

రా లేడు. చివరకు నిజము తెలిసినది. బిడ్డను ముంటిలోనుంచి
యెవరికివారే తేచివచ్చిరి. దాయి బిడ్డనుయ్యలలో జోకొట్టి
యివతలకువచ్చెను. ఇంతలోకొంపలంటుకొనెను. ఎవరికివారే
ప్రాణములకొరకు పరుగెత్తిరి. వీరిదగ్గర నున్నదని వారు వారి
దగ్గరనున్నదని వీరు యూహించుకొని బిడ్డను విడిచివచ్చిరి.
బిడ్డయున్న గదియప్పుడే యంటుకొననారంభించెను. వారంద
రును రొమ్ములు బానుకొనుచుండిరి; ఏడ్చుచుండిరి; తిట్టుకొ
నుచుండిరి; నేలపడిదొర్లుచుండిరి. ఏమిలాభము! 'అయ్యలారా!
మాబిడ్డను బ్రతికించుడు. మా భాగ్యమునాతను యిచ్చివేసెద
ము ఏమికావలసిన సదియే యిచ్చెదము! ఇకముందు పదేళ్ళ
వరకు మేముగడించు సంపాద సంతయు మీకిచ్చివేసెదము!
మాబిడ్డను బ్రతికించుడు! అని యతడు, భార్య, తల్లి, స్నేహి
తులు అందఱును గోలపెట్టరాగిరి. బిడ్డకొరకు సర్వమును త్యజిం
చిరి. ఏమిపోయినను సరే బిడ్డ బ్రతికిన చాలును. ముద్దులబిడ్డడే
స్వర్గము. కాని నిజముగా యీబిడ్డడే యానందమునకుపుట్టి
నిల్లా? ఆనందసర్వస్వమా? లేక నది మరియొకచోట పుట్టు
చున్నదా? సర్వమును శిశువుకొరకు త్యజించబడుచున్నది.
ధనము యైశ్వర్యము, భాగ్యము, ఆశిశువుకొరకునిప్పుకో
దూకుటకు సాహసించువారి జీవితములు—ఇవన్నియు శిశు
వుకొరకాహుతిచేయబడుచున్నవి! కాని యీశిశువుమాత్రము
మరియొక దానికొరకాహుతిచేయబడుట లేదా? అయినచో

నావస్తువే యానందమునకు నిజమైన జన్మస్థానము కావలెను; అదియేది? ఇన్ని 'తంతులు' జరిగినవి. కాని వారిలో నొక్కరును నిప్పులోనికి దూకలేదు. ఆత్మత్యాగమును చేయలేదు. ఆత్మకొరకు శిశువును త్యాముచేసిరి గాని శిశువుకొరకు తమ్ము త్యాగముచేయజాలకపోయిరి, శిశువుకొర కన్నిటిని త్యజించిరి. తమకొరకు శిశువును త్యజించిరి.

ఆనందములకెల్ల యానందమైన శిశువులో నిప్పుడానందములేదు. శిశువులో నంతయందచందములు, యానందము కలుగుటకు కారణ మేది? మన యాత్మలోనుద్భవించు యాత్మ భాస్కరప్రసాదము నది బడయుట దీనికి కారణము కేవల శిశువే పరమానంద స్వరూపమైనయెడల నదిశాశ్వతముగా నిలిచిపోవలసినది. అట్లుండుటలేదు. ఆభాస్కరుడు మనయాత్మలోనే యున్నాడు.

ఇక్కడ మన మానందనిలయమును సమీపించితిమి; దానికి కొంచెముదగ్గరగా జేరితిమి. కేవల శిశువుకొరకే మన కాత డంత ప్రియతముడగు నుండుటలేదు! ఆత్మకొరకే యాతడు ప్రియతముడగుచున్నాడు. భార్యకొరకే మనము భార్యను ప్రేమించుటలేదు; భర్తకొరకే భర్తను ప్రేమించుటలేదు. ఆత్మకొరకే భార్య నంతగా ప్రేమించుచున్నాము. ఆత్మకొరకే భర్తపై నంతప్రేమ కలుగుచున్నది. ఇదియే పరమసత్యము. 'మేము దానిని ప్రేమించుచున్నాము, దీనిని

ప్రేమించుచున్నాము' అని ప్రజలు చెప్పుచుందురు. ఇది నిజముకాదు. ఆత్మకొరకే మనము భాగ్యమును కోరుదుము. కాని భాగ్యముకొరకేకాదు. ఒకప్పుడు 'ముద్దులమితారి' యైన భార్య భర్తకు ప్రయోజనములేనిచో 'విడాకు' లిచ్చి వేయబడుచున్నది. ఒకప్పుడు 'నవమస్మధు'డైన భర్త భార్యకు నిష్ప్రయోజనమైనయెడల త్రోసివేయబడుచున్నాడు. ధనము నిరుపయోగమైనయెడల నదిత్యజింపబడుచున్నది. నీరోచక్ర వర్తియేమిచేసెను? ప్రపంచములోనికెల్ల నతిసుందరమైనవారో మకపట్టణ మతనికి నిరర్థకము, నిష్ప్రయోజనముగా కాన్పించెను. దవానలమనినయతనికి బహుప్రీతి. అతడొకపర్వతశిఖరము నధిష్టించి రోను పట్టణమునంతయు నొక్కసారి యంటించుచునీ స్నేహితులకాజ్ఞాపించి యాదవానల వైభవము నతినంతోవముతో చూరగొనెను. పట్టణమంతయు నాహుతియగుచుండ నతడు పిడేలువాయించుచుండెను.

నేనొక చిత్రచరిత్రను కండ్లారచూచితిని. ఒకప్పుడు గంగానది పొంగనారంభించి ప్రవాహ మంతకంతకు వృద్ధి కాజొచ్చెను. ఒక చెట్టుకొమ్మలమీద చాలకోతులు కూర్చొనియుండెను. ఒక యాడకోతి తనపిల్లలతో పైకొమ్మలకెక్కి కూర్చొనెను. ప్రవాహమంతకంతకు హెచ్చి చెట్టంతయు మునిగి యాకోతిని సమీపించుచుండెను. పైకెక్కుటక క కొమ్మలులేవు. పిల్లలు తల్లినంటిపెట్టుకొనియుండెను.

నీరంతకంతకు హెచ్చుచుండెను. అతల్లి యొకపిల్లను కాలిక్రిందపెట్టెను. ఇంకను నీరు హెచ్చుచుండెను. వరుసగా మరి యొకపిల్లను మూడవపిల్లనుకూడ నాకోతి నిర్దాక్షిణ్యముగా కాలిక్రింద త్రొక్కిపెట్టి యాత్మరక్షణ గావించుకొనెను. చూచితిరా ! మనకుపయోగించినంతవరకే వస్తువులుగాని, మనుష్యులుగాని ప్రాణతుల్యులగుదురు. మన కనర్థము వాటిల్లునని వారినందరిని యాక్షణమే త్యజింతుము.

కనుక యానందనిలయము మనయాత్మలోనే యిమిడి యున్నది. అదియెక్కడనున్నది? మనశరీరమునంతయు మోసికొనుపోవు పాదములందున్నదా? లేదు. అట్లయిన కాళ్ళే మనకు ప్రపంచమంతటిలోను ప్రీయతమములు కావలెను. బాహ్యవస్తువులకంటె ప్రీయమైనవైనను నవి చేతులంత ప్రీయములుగావు. చేతులా యానందమునకు జన్మస్థానము ? కండ్లా? ముక్కా? శరీరమంతయునా? కాదు. కాదు మాటి మాటికి మనశరీరము మారుచునే యున్నది. కొన్నియేండ్లలో శరీరములోని ప్రతియణువును నూతనయణువుకు స్థానము నిచ్చుచున్నది. బుద్ధి, మెనడు, మనస్సు—ఇవియా యానందనిలయములు? ఇంతకన్న ప్రీయమైనవి మనకున్నచో నివియెట్లగును? ప్రాణమంత తీవ్రమైన వస్తువేదైన కలదా? చనిపోవుట కొప్పుకొనెదవా లేక మతితప్పిన పిచ్చివానివలె జీవించుట కొప్పుకొనెదవా? యసి యెవరినైనను యడిగి చూపడు !

బుద్ధిని, మెదడును, మనస్సును అన్నిటిని త్రోసివేసి ప్రాణములను నిలుపుకొనుటయే యత డిచ్ఛపడును. అయితేయీ వ్యక్తి ప్రాణమే, జీవితమే యానందభాస్కరమా ? కాదు ! కాదని వేదాంతము ఘోషించుచున్నది. వ్యక్తియొక్క ప్రాణముకూడ యానందనిలయము కాదు. మనయానందస్థానము, మనస్వర్గము యింకను పైనున్నది. అదియెచ్చటనున్నది ?

ఒకయువకుడు చనిపోవుచుండగా రాముడు చూచెను. విషరోగముచే నత డపరిమితబాధ నొందుచుండెను. మొదట పాదములలో బాధ ప్రవేశించెను. అప్పుడంతగా బాధలేదు. కాని క్రమముగా బాధ హెచ్చి శరీరము 'కొంకరలు' వోజొచ్చెను. బాధ మోకాళ్ళకు కడుపుకు యెగ ప్రాకి హృదయమునకు చేరుటతోడనే వాని ప్రాణము పోయెను. అతడు చనిపోవుచు 'అయ్యో! నన్నీ జీవిత మెప్పుడు వీడునోగదా! నన్నీ ప్రాణము లెప్పుడు విడిచిపెట్టునోగదా!' యని విలపించును.

ఇక్కడ ప్రాణముకంటె యత్కృష్టమైనదికూడ మన కొకటి కాన్పించుచున్నది. 'నాజీవితము,' 'నాప్రాణము' అనవస్తువు వాటికంటె పైనందునది, వాటిని కలిగియుండునది మరొకటికలదు; ప్రాణముకంటె తీవ్రమైన వస్తువిదియే. ఈ ప్రాణములు, ఈజీవితము ఈవస్తువున కుపయోగము లేనపు డీకూడ త్యజింపబడినవి. అన్నిటికంటెను తీవ్రమైన వస్తువు,

పరమానందధామ మిదియే. ఇదియే నీలోని నిజమైనయాత్మ. కాళ్ళకంటె చేతులు, వాటికంటె కండ్లు, వాటికంటె మనస్సు, బుద్ధి, యంతకంటెను ప్రాణము యీవిధముగా యొకదాని కన్న నొకటి యివి నీనిజాత్మను సమీపించినకొలది యెక్కువ ప్రేయతమములగుచుండును. ఈ కారణముచేతనే యెక్కువ దానికొరకు తక్కువది త్యజింపబడుచున్నది. ఆత్మకొరకన్నియు త్యజింపబడుచున్నవి. పొరుగువారి బిడ్డకంటె తనబిడ్డమే ప్రతివానికిని యెక్కువ రమ్యముగా నుండుటకు కారణమేమి? 'నాయొక్క పిల్లవాడు అని నీవెవ్వరిని పిలుచుచున్నావో వానిని నీవు నీనిజాత్మయను బంగారముతో పూత పెట్టితివి; కనుక నీకంత ప్రేయముగా నున్నాడని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. నీవు వ్రాసిన పంక్తియొక్కటి యున్నపు సైకము ప్లేటోమహాశయుని గ్రంథముకంటెకూడ నీకు మిన్నగా కాన్పించును. ఎందుచేత? నాపు సైకము అని నీవు పిలుచు దానితో నీయాత్మప్రకాశించుచున్నది. నీయందున్న స్వర్గము దానిలో ప్రకాశించుచున్నది. నీస్వర్గము నీయానందధామము నీలోనే యున్నది. ఆహా! ఆనందముకొరకు మరియొక చోట వెతుకుట యెంత యన్యాయము !

ఒకప్రియుడు తనప్రియురాలికొరకు శుష్కించుచుండెను. వానిశరీర మస్థిపంజరమై మాంసమంతయు వారిం చెను. ఒకనాడు రాజుగారి దర్బారున కాతమతీసికొని

రాబడెను. ఆతనిప్రియురాలుకూడ వచ్చెను. రాజామెయిందవికారరూపమును జూచి యనేకమంది యప్పరసలను తెప్పించి వానిని వీరిలో నీయిష్టవచ్చినవారిని వరించమనెను. “రాజా ! రాజా ! ఇంతమూర్ఖుడవు గాకుము ! ప్రేమ మనుష్యుల సంఘులను జేయును. రాజా ! నీకు చూడుటకు కండ్లు లేవు ! ఈకండ్లతో నాప్రియసిని చూపము. అప్పుడామెయవికారముగనుండునో యందముగానుండునో నాతోచెప్పుము” అని యతడు చెప్పెను. ఈప్రపంచములోని మోహములకిదియే రహస్యము. నీవే నీదృష్టిచేతనే ప్రపంచములోని వస్తువులన్నిటిని రమణీయములుగా, మనోహరములుగా చేసికొనుచున్నావు. నీకళ్ళతో దానినిచూచి నీతేజస్సునే దానివై బరపి దానిని మోహించుచున్నావు. గ్రీషియను పురాణములో ఎకోయను నామె తనప్రతిబింబమునే వరించును. మనమోహములన్నియు నట్టివే ! అవన్నియు మనయాత్మప్రతిబింబములే; మనలోని స్వర్గప్రతిబింబములే; మనఛాయలే. ఆహా ! మననీడకొరకు మనము పరుగెత్తుటెంత యన్యాయము ?

ఒకశిశువు అప్పుడే పాకుటకు మొదలుపెట్టెను. దానినీడ నాశిశువుచూచి యది వింతవస్తువని భ్రమించి దానితలను పట్టుకొనుటకు నీడకేసి ప్రాకెను. నీడకూడ ప్రాకుటమొదలిడెను. శిశువు వెళ్ళినకొలది నీడకూడ ప్రాకుచుండెను.

పిల్లనీడ దొరకనందున వేడిచిడిపోయెను. నీడకూడ దాని ననుసరించెను. పిల్లలేచి మరలనీడకొరకు ప్రాకుచుండెను. కాని యది దొరకుటలేదు. ఇంతలోతల్లివచ్చి దయదలచి పిల్లనెత్తి మీదచెయిపెట్టించెను. ఆనీడయొక్కతలకూడ, పట్టుబడెను. సీతలను పట్టుకొంటివేని నీనీడనుకూడ పట్టుకొందువు. స్వర్గ నరకములు రెండును నీలోనేయున్నవి. ఆనందము, శక్తి, జీవితము, షీటిజన్మస్థానములు నీయందేకలవు. ప్రకృతియొక్కయు మనుష్యులయొక్కయు జాతులయొక్కయు భగవంతుడు నీయందేయున్నాడు. ఓ ప్రపంచవాసులాగా ! దీనినాలకింపుడు ! దీనినాలకింపుడు ! ఈపాఠమును సాధాగ్రములనుండి ప్రతిపట్టణవీధులలోను, రహదానీలలోను చాటించవలసియున్నది. నీ కేదేని కావలసినయెడల దానినీడకొరకు ప్రాకులాడకుము ! నీలోనికే పొమ్ము ! నీయాత్మను దర్శించుము ! దీనిని నీవు గుర్తించితివేని యీప్రపంచములోని మోహములన్నియు, సౌందర్యమంతయు, రమణీయవస్తుజాలమంతయు, నక్షత్రాదిగ్రహములుకూడ నీప్రతిబింబములే ! నీ నీడతేయని నీవుగుర్తెరుంగలవు. అయ్యో ! ఎంతయజ్ఞానము ! గాలిలో కలియు స్తోత్రపాఠములకొరకా జీవితముల సమ్మొకొనుట ! పువ్వులనమ్ముట కట్టెలను కొనుటకా ! ఆత్మ నర్పించి క్షణ భంగురములగు బుద్ధుడములవా యార్జించుట.

ఒకముద్రసలి సూదెను తనయింటిలో జారబడిని వీధి
లో వెతుక నారంభించెను. ఒకపెద్దమనిషి నీవు దేనికొర
కట్లాతురముతో వెతుకుచున్నావని యామె నడిగెను. నా
సూదెకొర కని యామె చెప్పగా నీవు దాని నెక్కడపోనా
ట్టుకొంటివని యాత డడిగెను. నాయిత పడిపోయినది.
దీపమును వెలిగించుకొనజాలని పేదను కనుక దానికొరకు
వీధిలో వెతుకుచున్నావని యామెచెప్పెను. ఇంటపోయిన
దానికి వీధిలో వెతుకుటయట ! ఎక్కడనో వెతుకవలెను
గదా ! కనుక వీధిలో నొందకు వెతుకకూడదు.

సరిగా దీనినే మన మాచరించుచున్నాము ! స్వర్గధా
మము నీయందే యున్నది. ఆనందఃకథి నీయందే యున్నది.
వైకుంఠము నీయందే యున్నది. కాని దానికొరకు వీధుల
లోని వసువుల నాసించుచున్నావు ! దానికొరకు విషయా
న్వేషణముతో ప్రౌఢబుచ్చుచున్నావు ! ఇదియే జ్ఞానమును
కొనుచున్నావు !

ఒకపట్టణములోని నగరాధ్యక్షుడు రాజవైభవముతో
నొకవిందును జేయుచున్నాడని యొకపిచ్చివాడు పట్టణమంత
యు తిరిగి బాలురనందరను యాహ్వానించెను. అందరును
వెళ్ళిరి. కాని విందేమియు జరుగ లేదు. పిల్లలందరును తెల్ల
బోయి నవ్వుకొనుచుండిరి. ఈగమత్తంతయు నసత్యమని
తెలిసియుకూడ నీవేల వచ్చితివని వా రాపిచ్చివాని నడిగిరి.

వమో ! ఇదంతయు నిజమయినయెడల యీవిందును నే నేల
పోగొట్టుకొనవలెనని వచ్చినని యాత డనెను.

ఈ ప్రపంచములోని వస్తువుల నన్నిటిని తమయాహా
ప్రపంచముచేతను, యాశీర్వాచనములచేతను స్వర్గోపములుగా
చేసికొని మనకథలోని పిచ్చివానివలె మోసపోవుచున్నారము.

నీలోని స్వర్గమును గుర్తించుము. సర్వమును, అన్నికొ
రికలును, యీడేరగలవు. అన్ని బాధలును, అన్ని దుఃఖము
లును యుపశమించును.

మానవభ్రాతృత్వము.

మానవులందరును సోదరులు ! మానవలోకములో
యేకత్వముగాని భిన్నత్వములేదు ! ప్రతివాడును, అందరును
ఒకటే ! ఒకటే ! అందరును సోదరులే ! ఒక్కనారి మీమన
స్సుల నీభ్రాతృ భావముపై కేంద్రీకరించుడు ! ఇది మెట్టివే
దాంతముగాదు ! శ్రీరంగనీతికాదు ! ఇది యనుభవైకవేద్య
మైన విషయము ! బ్రహ్మానందము నొనగూర్చు విషయము !
ఆహా ! ఈ ప్రపంచవాసు లందరును నాయాత్మమే ! నేనే !
అని మనము భావించునపుడు కలుగుసంతోష మపరిమితము
కదా ! ఆగర్భశ్రీమంతులైన మహాదైశ్వర్యవసంతకుమారులు
ను, శేముషీధురీణులును - వీరందరును నేనే ! యనుకొనుటలో
యెంతయానందము కలదు ! ఇట్లు భావించుము ; మననముచే
యుము. ఇట్టిసాధన యద్భుతఫలితముల నిచ్చును. ఈ శరీరము

నీదియని నీ వనుకొనుచున్నట్లే ఈ యన్నిశరీరములును నీవే
 యని భావించి యీ తత్త్వమున గ్రహించుట మొదలిడితివేని
 నాదియని నీ వనుకొను శరీరము నీయాజ్ఞలను, నీకోరికలను
 నెట్లు శిరసావహించునో, నీచేతులు, నీకాళ్ళు మొదలైన
 సర్వావయవములును నీకోరికల ప్రకార మెట్లునడుచునో
 యట్లే నీమనస్సును, నీశక్తులను యీ యేకతత్త్వముపై కేం
 ద్రీకరించితివేని యీ ప్రపంచములోని శరీరములన్నియుకూడ
 నీకోరికలప్రకార మేనడుచును; ప్రవర్తించును. ఇది యనుభ
 వముచే గ్రహింపదగిన పరమసత్యము. దీనిని ప్రతిపాదును
 యనుభవముచే పరీక్షింపవచ్చును రుచిచూడవచ్చును; ఇది
 శుష్కవాదము కాదు; ఆకాశసౌధము కాదు. నీశరీరమంత
 సత్యమైన విషయమని నీవనుకొనుచున్నావో యిదియు సంత
 సత్యమే. ఇది పరమసత్యమేయైనను నాదముకొర కిదియసం
 భవమని యొప్పుకొనిననుకూడ నీయేకత్వమును గ్రహించు
 టవలన యొక సద్యఃఫలితమును నీవనుభవించెదవు. ఐశ్వర్య
 ముకొరకు, ధనముకొరకు ప్రజలు విచారించెదరు; క్షేత్రప
 డెదరు. వారికి తోటలు కావలెను; మేడలు కావలెను.
 భూములు మొదలైనవి తమవని యనిపించు కొనవలెను.
 ఎంతవిచారకరమైన యాలోచన! ధనవంతుల తోటలలో
 నికి లేక పల్లికుతోటలలోనికి పోయి గంటలకొలది కూర్చో
 వి యాతోటగల ధనికు లెంతగా యానందింతురో యంత

గానే మనమును యానందించకూడదా? తనదని యనుకొను
 యజమాని యాతోటలలోని పుష్పములను, ఫలములను నా
 లుగుకండ్లతో చూచునా? వాడుమాత్రము వాటన్నిటిని
 రెండ్లుకండ్లతో జూచుటలేదా? ఆతోటలలోని పికధ్వను
 లను, శకుంతగానములను మీవలె రెండుచెవులతో మా
 త్రమేకదా వాడును వినునది ! అట్లయిన నాతోటను కలిగి
 యుండవలెననను పెరికోరిక మీ కేలయుండవలెను ?
 పోపంచములోని తోటలన్నియును, శరీరములన్నియును
 నీవేయని భావించుము; గ్రహించుము. అన్ని యమోఘ
 శక్తులును, అన్ని కుశాగ్రమనోబుద్ధులును నీవే ! ఇట్లు
 మననముచేయుము. ఇట్లు భావించుచుండుము. ఈభావ
 మెంతమాత్రమును యవ్వభావికముగాదు, జీవితములో
 యుత్తమాదర్శములను గ్రహించుటకు నీ వెన్నియో సుగు
 ణములను సాధించనక్కరలేదా? అవన్నియును నీకు ప్రయో
 జనములేకాని అన్నిశరీరములును నీవే, అందరును ఒకటేయ
 ను పరమసత్యమును గ్రహించుట యన్నిటికంటెను శ్రేయ
 స్కరము. అన్నిశరీరములును నీవే ! అందరును ఒకటే ! దీనిని
 బాగుగా భావనచేయుము భావనచేయుము !

రషియా చక్రవర్తిగాని, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యముడుగాని,
 వీధులలో మిన్నంటునట్లు స్తుతింపబడుచు బోవునపుడు
 వారినిచూచి యసూయపడకుము; కించిత్తైనను భయప

డకుము. ఆ రాజదర్జాయంతయు నీదైనట్లు యనుభవించుము ! “నేను దానినే, మరేమియునుగాను” ఇట్లు నీవు భావించుట మొదలుపెట్టినచో నీయనుభవమే అందరును ఒక్కటేయనుసంగతిని నీకు హృద్గతము చేయగలదు. ప్రతిశరీరము, నీకండ్లు, నీకాళ్ళు, నీచేవులు యగును. నీశరీరమే యగును. మానవులందరును సోదరులు ! తర్కము దీనిని రుజువు చేయకపోవచ్చును. శాస్త్రము దీనిని రుజువు చేయకపోవచ్చును. వేదాంతము దీనిని రుజువు చేయకపోవచ్చును. కాని యిది సత్యము; అనుభవైక వేద్యమైన విషయము. దీనినియనుభవము రుజువు చేయగలదు.

నేను కొన్నితాత్కాలములను మీకు చూపించెదను. మానవభ్రాతృత్వము అను పదముకూడ సరియైనదికాదు. విశ్వైకమానవభ్రాతృత్వము. ఇదికూడ సరియైనదికాదు. భ్రాత యనుటతోడనే కొంతభిన్నత్వము ధ్వనించుచున్నది. భ్రాతలుకూడ తమలోతాము కలహించుచుందురు. ఇక్కడ భిన్నత్వమున కెంతమాత్రమును యాస్పదమే లేదు. ఏకత్వము, విశ్వమానవైకత్వము. ఇదియే సరియైన పదము.

కంటికికాన్పించని యాత్మనుగురించి మీకు మెట్టిపంచాంగములను చెప్పకుడు అని మీ రనవచ్చును. నేను దానినిగురించి మీకు చెప్పబోను. అక్కడ మనమందరమును యొక్కటే ! ఆత్మలన్నియు నొక్కటే యని యొప్పుకొనితీర

వలెను. స్థూలమైన శరీరమునుగూర్చియే యాలోచింతము. శరీరములుకూడ మనమందరమును యొక్కటేయని చెప్పుచున్నవి. మనస్సులుకూడ మనమందరము యొక్కటేయని చెప్పుచున్నవి. భావములలోగూడ మనమందరమును యొక్కటేయని యాధునిక శాస్త్రములు రుజువుచేయుచున్నవి. శారీర, మానసిక, భావావేశరంగములలోకూడ మనమందరమును ఒకటే. మీ నిత్యజీవితములలో మీ రీయేకత్వసిద్ధాంతముపై జీవించలేని మీరు పరమసత్యమునకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించుచున్నారనుట నిశ్చయము. న్యాయవిరుద్ధముగా నడుచుచో మనము శిక్షింపబడుచున్నారము. అట్లే యీ భాత్యత్వమునకు, యీయేకత్వమునకు విరుద్ధముగా నడుచుటచేతనే ప్రపంచములోని జాత్యాగ్యము, బాధ, క్లేశము, దుఃఖము మొదలగునవన్నియు జనించుచున్నవి.

మీశరీరములన్నియు నొకటే ! ఇది యెట్లగును ? ఈశరీరమిక్కడనున్నది. ఆశరీరమిక్కడనున్నది. రెండును ఒకటియెట్లగును ? సముద్రములో నొక కెరటము యిచ్చట మరొక కెరటము మరియొకచోట కాన్పించును. అవి వేరు వేరుస్థలములలో నున్నట్లు కాన్పించును. ఒకటి పెద్దది ఒకటి చిన్నదిగా కాన్పించవచ్చును. కాని ఆరెండును ఒకే నీటిలో పుట్టుచుండుటచే రెండును ఒకటే. ఈ కెరటములలో మనకు కాన్పించునది యొకేసముద్రము. ఈ కెరటములలో యిప్పు.

డున్ననీరు మరికొంచెము సేపటికి మరియొక కెరటములో నుండవచ్చును. మనశరీరములాకూడ యీ కెరటములవంటివే. ఇప్పు డీశరీరములోనున్న పదార్థమే మరికొంచెముసేపటికి మరియొక శరీరమగుచున్నది. ఇంతేకాదు. ఇప్పుడు మీరు రామునిశరీర మని పిలుచుచున్న యీశరీరములోని ప్రతియణువుకూడ యీజీవితములోనే మరియొక శరీరమగుచున్నది. ఉచ్చాస్వనిశ్శ్వాస్వములు దీనిని రుజువుచేయుచున్నవి. మనము గాలిలోని ప్రాణవాయువును (Oxygen) పీల్చి విషవాయువును (carbon dioxide) విడుచుచున్నాము. ఈవిషవాయువును చెల్లిపీల్చి ప్రాణవాయువును విడిచివేయుచున్నవి. ఆప్రాణవాయువునే మనము మరలపీల్చి విషవాయువును విడుచుచున్నాము. దీనిని మరల చెల్లి పీల్చుచున్నవి. ఇట్లు మనము చెల్లికుకూడ సోదరులమే యగుచున్నాము. అవి మనకు ప్రాణము నిచ్చుచున్నవి. మనము వాటికి ప్రాణము నిచ్చుచున్నాము.

ఇంతేకాదు. నీవు గాలిలోని ప్రాణవాయువును పీల్చి దానిని విషవాయువుగా మార్చితివి. దానిని చెల్లిపీల్చి ప్రాణవాయువుగా మార్చుచున్నవి. ఆప్రాణవాయువునే మరియొకడు పీల్చుచున్నాడు. ఇంతకుమునుపు నీయూపిరితిత్తులలోనున్న గాలి మరికొంచెముసేపటి కింకొకని యూపిరితిత్తులలో ప్రవేశించుచున్నది. మనమందరమును ఒకేగాలిని పీల్చుచు

న్నాము. కనుక మనము పీల్చు గాలికి సంబంధించినంతవరకు మనశరీరము లొకటేయని తేలినది. మనమందరమును ఒకే భూమిమీద నివసించుచుండుటచే నొకేసూర్యచంద్రవారావ రణములచే మన మావరింపబడియున్నాము. మనము శాకములు, ఫలములు, మాంసాదులు మొదలగునవి తినుచున్నాము. అవి కొంతవరకు మనశరీరము లగుచున్నవి. కొంత మలరూపమునపోయి తిరిగి ఫలములు, శాకములు మొదలగునవి యగుచున్నది. ఇవి తిరుగ మరియొకని కాహారమగుచున్నవి. మనము విసర్జించినదే మరియొకనిశరీరములో ప్రవేశించుచున్నది. ఇట్లు మనపదార్థమే కొంచెముసేపులో మరియొకరి దగుచున్నది. మీశరీరములను భూతద్దములతో చూచెదరేని యతిసూక్ష్మమైన జీవములు పైకివచ్చునట్లు మీకు కాన్పించును. అట్లే మీశరీరములలోనికికూడ పోవుచుండు సూక్ష్మజీవులును కాన్పించును. ఇక్కడ నిరంతరము నీనుంచి బాహ్యమునకును బాహ్యమునుండి నీలోనికిని జీవప్రచారము జరుగుచున్నది. ఇప్పుడు నీలోనున్న జీవములు మరికొంచెముసేపటికి మరియొకనిలో ప్రవేశించుచున్నవి. మీశరీరములన్నియు నొకటేయని పదార్థశాస్త్రము చెప్పుచున్నది. ఈజీవప్రచారమెట్లుజరుగుచున్నది? నీలోని సూక్ష్మజీవులు మరియొకనిలోయెట్లు ప్రవేశించుచున్నవని సందేహము తోచవచ్చును. చూడుము: వాసన యెల్లుకలుగుచున్నది? మనము వాసనచూచు

వస్తువులనుండి సూక్ష్మజీవులు బయటదేరివచ్చును. పుష్పములు సువాసన వేయుటకు కారణము వాటినుండివచ్చు సూక్ష్మజీవులే యని యాధునిక శాస్త్రములు రుజువు చేయుచున్నవి. ఇక్కడ యితరుని శరీరములను చూచుచున్నాము. అని వాసన వేయుట లేదా ? అని వాసన వేయుచు నేయున్నవి. మీ శరీరములు మీకే వాసన వేయును. కుక్కలు మనలను సులభముగా పసికట్టును. మన శరీరములనుండి సూక్ష్మజీవులు పైకివచ్చుచుండును గనుక నే కుక్కలు మనలను పసికట్టగలవు. అనగా మన శరీరములలోనుండి సూక్ష్మజీవులు యితరుల శరీరములలోనికిని వారి శరీరములలోనుండి మన శరీరములలోనికిని యెప్పుడును వచ్చుచు పోవుచున్నవి. ఇక్కడ మనమందరమును ఒకటేకదా ! మన మొకే శరీరమును కలిగియున్నాము. అట్టి వాసననే యనుభవించుము; భావించుము. ఒకడు జ్వరముతో బాధపడుచుండును. వాని గదియంతయు జ్వరపు వాసన వేయును. ఒకడు కలరా, మళూచి, ప్లేగు మొదలగు నంటు వ్యాధులచే బాధపడును. ఆరోగము చుట్టుపట్ల వారలకు కూడ ప్రసరించును. దీని యర్థమేమి ? ఆ శరీరమునుండి వచ్చు జీవరాసులు మన శరీరములలో ప్రవేశించును. తోడనే ఆరోగములు మనకు వచ్చును. ఒకనికి రొంపట్టును; వాని దగ్గరనున్న వానికికూడ రొంప ప్రారంభించును. ఒకడు క్షయతో బాధపడుచో వాని దగ్గరనున్న వానికి కూడ క్షయ సంభవిం

చును. ఆత్మసంగతి యటుండ శారీరకముగా మీ రందరును. యొకటేయని యిదంతయును రుజువుచేయుటలేదా ? ఇక్కడ మీ రొకవిషయమును జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. ఒకడు రోగియైనచో దాని కతడే బాధ్యుడు. అతని యజ్ఞానమే దానికి కారణము. అతడు తత్ఫలితముగా తానే బాధపడుచున్నను ప్రపంచమున కంతకునుకూడ యతడు త్తరవాది యగుచున్నాడు. అతడు తన జ్వరకీటకములను ప్రపంచమంతకును పంపుచున్నాడు. నేను రోగినగుటకు నా కెంతమాత్రమును హక్కులేదు. నేను బాధపడుటేకాక నేను దీనికి ప్రపంచమున కంతకును బాధ్యుడ నగుచున్నాను. కనుక ప్రతివాడును తనశరీరము విషయమై తగినంతశ్రద్ధను తీసికొనవలెను. రోగము శారీరకమేగాక నైతికముకూడ యగుచున్నది. కనుక యారోగ్యమును, బలమును చేకూర్చుకొనుటకు నీ విధాయిక కృత్వము. నీ వేదైనను తిరునపుడును త్రాగునపుడును ప్రపంచకళ్యాణమునకు నీవు బాధ్యుడ వనునంగతిని జ్ఞాపకముంచుకొనవలెను. అమితముగా త్రాగుట, తినుట యెంతమాత్రము కూడదు.

ఇక నారోగ్యవంతులు రోగులవిషయమై యెట్లుప్రవర్తించవలెను ? వారికి సేవజేసి వారిని నిరోగులను జేయవలెను. ఇది వారి నుద్ధరించుటగాదు. వారికి మేలుచేయుటగాదు. నూనవలోకముకొరకు, సత్యముకొరకు, నీకొరకు, పపంచముకొరకు నీ వనారోగ్యవంతులకు సేవచేయవలెను.

చూచితిరా ! వేరువేరుగా యున్నవనుకొన్న మనశరీరము
 లెట్లు యొకదానివలన నొకటి బాధపడుచున్నవో ! సమా
 నాస్థిమాంసములచే పవిత్రబంధనములు గలిగిన మానవులం
 దరును శారీరకముగా నొకటే ! ప్రతియేడువత్సరములకును
 శరీరతత్త్వమంతయు పూర్తిగామారిపోవునని వైద్యులు రుజు
 వుచేయుచున్నారు. ప్రతియణువును నూతనయణువునకు స్థాన
 ము నిచ్చుచున్నది. అట్టి నిరంతరపరివర్తనము నొందు యణు
 వులు నీవియని యనుకొనుటకు నీ కెట్టివాక్కుకలదు ? ఈ
 రీరము నాదని నే నెట్లుచెప్పుకొనగలను ? ఏడువత్సరముల
 క్రిందట నాదైన శరీర మిప్పు డెవరిదోకదా ! పదునాలుగేం
 డ్లక్రిందట నాదైన శరీర మిప్పుడు దేని నలంకరించుచున్నది ?
 అనేకమందిని. కనుక నీ దనుకొను నీశరీర మందరిదిని యని
 గుర్తించుము. ఇట్లెప్పుడును భావించుచుండుము. శారీరకము
 గాకూడ మనమందరమునొకటే ! ఒకటే ! ఇక మానసికత్వే
 త్రమును చూడుడు. నీ శిరోజములు పెరుగుచున్నవి ; రక్త
 నాళములగుండ రక్తము ప్రవహించుచున్నది. ఇట్లు వాటికి
 పోషణనిచ్చుచున్న శక్తియేది ? నీశిరోజములను, నీరక్తనాళము
 లలోనిరక్తమునుపోషించు శక్తియేకదా నీసోదరులకును మనం
 దరకును ప్రాణాధారమైనశక్తి ! నీజీర్ణకోశములోనుండి నీయ
 న్నమును జీర్ణింపజేయు శక్తియేకదా యితరులకుకూడ పోష
 ణనిచ్చుచున్నది ! ఈసత్యము నొక్కసారి మీమనోఫలకమును

చిత్రించుకొనుడు! ఈశక్తిని భావనచేయుడు! ఆహా! ఏమిచిత్రము! నే నెవరను? ఈ యన్ని పనులను చేయుశక్తిని నేనేగానా? నేనే యాశక్తినైనచో నాలో భిన్నత్వమున కాస్పద మెక్కడ? అన్ని శరీరములలోను నే నొక్కడనుగా నే యున్నాను. ఈ యన్ని శరీరములను వియమించి పాలించుచున్న పరమశక్తిని; అని నాశి యగు పరమశక్తిని; అనిర్వాచ్యమగు పరమశక్తిని, యభిన్నమగు పరమశక్తిని నేనే! నేనే! దీనిని గ్రహించుడు! దీనిని 'భావించుడు' ఇక్కడకూడ మనమందరమును ఒకటే! భిన్నత్వములేదు! భిన్నత్వములేదు! నీదని నీవనుకొనుచున్న శరీర మాకలిచే శోషించునపుడు నీవేలదుఃఖించెదవు? పూర్తిగా తిండియున్న శరీరములన్నియుగూడ నీవేకావా? నీదని నీవనుకొనుచున్న శరీరము రోగభూయిష్టమగునేని నీవేల విచారించెదవు? ఆరోగ్యసంపద్వంతమైన శరీరములన్నియు నీవే! దీనిని గ్రహించుడు! ఈ సత్యమును జ్ఞాపకజేసికొనుడు! ఇతరులయెడల నిధర్మమేది? నీ వెట్లు వారిని చూడవలెను? వారు రోగులైనపుడు నీవు నీశరీరవ్రణములకెట్లు చికిత్సచేసికొందువో యట్లే వారికిని చేయుము. నీనితరులనుగూర్చి యోజించుచుండవలెను. సుఖదుఃఖములలోను కష్టనష్టములలోను వారి ననునయించవలెను. వారి నుద్ధరించవలెను. ఇక నీస్వవిషయమై నీ వెట్టిసంకటములలోనైనను సంతోషానందములతో పొంగుచుండవలెను. ఎట్టికేళమును యెట్టిమనోవ్యధను

దీనికి రానీయకుము. నా టన్నిటికిని యీశ్వర వేరువుకమ్ము. సదాయానందాద్ధి నోలలాడుచుండుము. ఇక భావప్రపంచము లోగూడ మనమందరమును యొకటే యగుచున్నారము. ఇది సత్యము. ఈసత్యము నవగతముచేసికొనుడు. ఇక్కడ నొకవీణయున్న దనుకొనుడు. దాని మీటల నన్నిటిని సరిజేసి వాయించుటకు తగినస్థితిలో నుంచుడు. దానికెదురుగా మరియొకవీణ నట్లే యమర్చియుంచుడు. మీరొకవీణమీద నొకస్వరమును . వాయించుచేని రెండవవీణకూడ నదేస్వరమును పలుక వారంభించును. ఒకవీణమీదతీగెను వాయించుచేని రెండవవీణమీదకూడ నదేతీగ పలుక వారంభించును. దీనికి కారణమేమి? ఒకవీణనుండి బయలుదేరిన గానతరంగములే రెండవవీణ పరిసరములలోను యుండుటే దీనికి కారణము. నీ వొకసంగతినిగూర్చి యాలోచించుచుండుచు నీయిరుగుపొరుగువారి కది వెంటనే పొడకట్టును. వాటకములలో నటకులనేక భావములను ప్రదర్శించుచుండురు. వారి భావములన్నియు యథార్థములుగావు. నా రొకప్రక్కను విచారించుచుండురు. మరియొకప్రక్కను నవ్వచుండురు. అయినను గొప్ప నటకుడు విచారమును ప్రదర్శించుచో సభారంగమంతయు విచారముతో మునిగిపోవును. దీనికి కారణమేమి? మనస్సు అను ఒకవీణ విచారించుటతోడనే తదితరమనస్సులను విచారించును. ఆ భావమే యిచ్చుటను యద్యేకించును. మన దరి

మనఃప్రవృత్తులును, భావములును, భ్రాతృత్వసంబంధమును కలిగియుండనిచో నిదియసంభవము, అసాధ్యము. సముద్రకెరటములవలె మనమనోతరంగములును నొకేసముద్రమునుండి యుద్భవించుచున్నవి. ఒకవస్తువు మరియొకవస్తువుమీద పయోగింపబడినపు డా రెంటికిని యవిచ్ఛిన్నసంబంధ మేర్పడుచున్నదిని పదార్థశాస్త్రము చెప్పుచున్నది. ఇక్కడీబల్లయున్నది. దీని నొక్కమూల మీరు కదిపినచో బల్లంతయు కదలుచున్నది. ఇక్కడ ప్రతియణువునకును సంబంధముండుటచే యీచాలనము బల్లకంతకును కలుగుచున్నది. ప్రతిశక్తియు యీవిధముగా యవిచ్ఛిన్నముగానే సాగుచుండును; సాగవలెను. శక్తికి, కారణములున్నగాని, విఘ్న మొంతమాత్రమును యుండనేరదు. ఇక్కడ యొకనిభావములు మరియొకనిలో ప్రవేశించుచున్నవి. ఒకరిహృదయము మరియొకనికి హృదయముతో యవినాభావసంబంధమును కలిగియుండనిచో నిదియసాధ్యము. కనుక వాటికి యవిచ్ఛిన్నసంబంధమున్నది. ఇది పరమసత్యము. మనభావములును మనయాలోచనలును ఒకరినుండి యొకరిలోనికి ప్రచారము చేయుచుండుటచే యేకశరీరమువలె మనమనస్సు లన్నియు యవినాభావసంబంధమును కలిగియున్నట్లు చూచవగుట లేదా? మనయాలోచనలలోను భావములలోను యేకత్వమున్నది. ఒకడునవ్వుచో అందరును నవ్వుచుందురు. రాముడు నవ్వునపుడు మీరందరును నవ్వుట

లేదా? ఒకడు యేడ్చుచో నందరిహృదయములును కరుగుచుండును; నీరగుచుండును. ఒకడు పాడుచో నందరును రాగములను తీయుచుందురు; తలల నూపుచుందురు; తాళములను వేయుచుందురు. మీ భావములన్నియు మీ మనస్సులన్నియు నొక్కటిగానిచో నిదెట్లుసంభవమగును? ఇదిగాక మన మెట్లు విద్య నభ్యసించుచున్నాము? గురువులనుండి స్నేహితులనుండి యితరులనుండి మనము విద్యనభ్యసించుము. గురువునకు శిష్యులకు నొకేమనస్సు లేకపోయినచో నతడు విద్యనెట్లు చెప్పగలడు? శిష్యు డెట్లుభ్యసించగలడు? వారిమనస్సులలో యేకత్వ ముండవలెను. ఇచ్చట నొకమనస్సు మరియొకమనస్సుతో ప్రత్యక్షసంబంధమును కలిగియున్నది. గురువుగారిజ్ఞానమే శిష్యునిజ్ఞానమగుచున్నది; వారి మనస్సులు రెండును యొకటేగానిచో నిదెట్లుసంభవమగును. మరియొక యనుభవమును నీవు నీజీవితములో చూడగలవు. నీవొకస్నేహితుని ప్రేమింతువేని, యతనియెడల సాదరభావమును కలిగి యతనిబుద్ధివైశద్యమును మెచ్చుకొనుచు యతనిని భావమునందుంచుకొందువేని యనేక వేలమైశ్చదూరములోనున్నను, యతడును నీపై నట్టిభావములనే కలిగియుండుటను నీవు చూచి యుండలేవా? రాము డీ సత్యమును పరీక్షించినాడు. అతనికింకను యిది నిత్యానుభవమే!

ఈప్రపంచములో దోషులును, అశరాధులును యెట్లత్పత్తియగుచున్నారో నీవెరుగుదువా? ఒకడువచ్చి నీ కపకారమునుచేయును. అతడు నీకంటె బలవంతుడు. నీవతనికి ప్రత్యేకకారమును చేయజాలవు. కాని యతనిపై నీకు కోపముండును; ద్వేషముండును. ఆ బలముగల నీశత్రువే మరియొకసాధువున కపకారమును చేయును. అతడును నీవలెనే యేమియును చేయజాలక తన కోరికద్వేషభావములను చూత్రము వానిపై బరపుచుండును. ఆదండగీడు మరియొక బీదవానిపైగూడ నిశ్లేష దూకును. అతడును దుర్బలుడగుటచే తనకోరికను లోలోన దిగమింగుచుండును. ఇట్టిబలశక్తిగల నేకుల కపకారమును, చేయుచుండును. అనేకుల కోరికలను, ద్వేషాలను మూటగట్టికొనుచుండును. చివర కతనికంటె బలవంతు డొకడతనికి తటస్థుగను. ఇత డతనికి పైచేయియగును. ఇతనికి కొద్దిమాత్రమకారము జరుగుటతోడనే యతనిపై పెనుచిచ్చునలెమండి యతనిని హతమార్చును తనకు జరిగినపరాభవమున కంతదండనయవసరమాయనుసంగతి యతని కక్కరలేదు. మొదటిదోషి. చంపబడుటతోడనే రెండవవానిని పోలీసువారు పట్టకొని మేజిస్ట్రేటువద్ద కేసుపెట్టుదురు. మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ ప్రారంభింతురు; సాక్షులు, నాబ్బాదులు, రాధాంత సిద్ధాంతములు యెన్నియోజరుగను. మేజిస్ట్రేటువా

రంత స్వల్పయపరాధమున కింతకఠినదండనమా! యని తెల్ల బోవును! వార్తాపత్రికలన్నియు గగ్గోలుపెట్టును. ఇతడొక ముక్కోపి! మహాపరాధి! చిన్నతప్పునకు పాణము తీసి వేసి నాడు!

ఎంతదురన్యాయము! ఎంతదుర్మార్గము! ఎంతకూరము! ఇట్టి కేసులను మీరు నిత్యమును చూచుటలేదా? కాని వార్తాపత్రికలును, మేజిస్ట్రేటులును యింత చిన్నతప్పునకు గొప్పదుర్మార్గ మేలజరుగవలెనో చెప్పజాలరు. ఇంతకోరిధానల మేలప్రజ్వరిల్లెనో వారెరుగు! కాని, వేదాంత మీచిక్కును విడదీయగలదు. ఈరహస్యమును వ్యక్తపర్చగలదు. వేదాంత మేమిచెప్పుచున్నది? ఈ భావప్రపంచమంతయు నొకయుమ్మడిన రక్తసంఘమువంటిది. దీని కనేకమంది భాగస్వాములును, యొక మేనేజరును యుండును. మొదటయపరాధి నీకపకారమును చేసినపుడు నీవు నీక్రొధానలభాగమును పంపితివి. అట్లే రెండవవాడును, మూడవవాడును, వానిచే పరాధనింపబడిన మీరందరునుగూడ మీమీ భాగములను బాకీతీకుండ పంపించితిరి. ఇట్లు తగినన్ని భాగములు వచ్చుటతోడనే వ్యాపారమును సాగించవలసివచ్చెను. (కానలసిన భాగములన్నియు సమకూడినగాని వ్యాపారముసాగదు కదా!) భాగములన్నియు సమకూడుటతోడనే యొక మేనేజరు, బలవంతుడు, బయలుదేరెను. ఇతని కపకారము జరు

గుటతోడనే యమోఘమైన యాధ్యాత్మికస్వామీసారముగా మీమీ క్రోధములన్నియు వానిచే నాకర్షింపబడి వానిలో మూర్తీభవించును. ఈ యన్నిక్రోధములు ఒక్కనిలో వచ్చిచేరును. చివరకాత డాహాననము నొనర్చి ప్రభుత్వముచే ఖయిదీ చేయబడును. ప్రభుత్వమువా రితని నొక్కనినే శిక్షింతురు. కాని భగవంతునిదృష్టిలో మీరందరును యపరాధులే. సత్యదృష్టిలో మీరందరును యపరాధులే. మీరందరును హంతకులే. కేవలము హంతను గావించిన వాడెంతదోషియో క్రోధద్వేషములను గుప్పిన మీరందరును కూడ నంతదోషులే. కనుకనే జీససు మీరు చంపకపోవుటతో చాలాదు. క్రోధద్వేషములనుగూడ మీరు మీచెంతకు రానీయజనదు. వాటిని సుతరాము విసర్జించవలెనని చెప్పియున్నాడు. హంతకుడును, మీరును సమానదోషులే! ఏమి? అతని యాగ్రహమతనిదొక్కనికాదు. అది మీయందరిదిని. మీయందరికోపము నతని నావహించుటచే నతడు దయ్యముపట్టినవానివలె పిచ్చివాడగును. ఈస్థితిలో వాడు హత్యచేయుచున్నాడు. హత్యలు జరుగుట కిదియే కారణము. ప్రపంచచరిత్రలను పరికించుడు. ఒకనాడు రాక్షసపరిపాలనను సాగించును; ప్రజలందరును భయభ్రాంతులగుదురు. దేశములో నల్లకల్లోలమును, యరాచకమును ప్రబలును. ప్రతివాడును యరాచకము నణచి సుభిక్షముగా దేశమును

పరిపాలించగల యోధునికొర కెదురుచూచుచుందురు. ప్రతి
వాడును నట్లు చేయజూతురు. కాని విఫలమనోరథులగుదురు.
ఇంతలో నాయుచ్చాశక్తి యొకనిలో మూర్తిభవించి యొక
నె పోలియనో, యొకకృష్ణుడో బయలుదేరును. వీరిలో ననేక
లక్షలమందిబలము, శక్తి తాండవించును. కాలము (ప్రజలు)
వారిని కోరెను. వా రుద్భవించిరి. యోధులలో ననేకలక్షల
మంది శౌర్యప్రతాపము లుండుటకు కారణమేమి ? నెపోలి
యనును పట్టుకొనుటకు వేలకు వేల సైన్యమువచ్చెను. ఒక్క
నెపోలియను యేకాకిగా నిరాయుధుడై వారిమధ్యకు పోయె
ను. అందరును నాయుధములను పారవైచి వానిని కొగిలించు
కొనిరి. ఒక్కచునిషి వేలను పెదవి మెదల్చుకుండ మూకీకృ
తులను జేసెను. ఎంత యాశ్చర్యము! దీనికి వేదాంత మేమి
చెప్పుచున్నది? అనేకవేలమంది భావములన్నియు వానియొ
క్కనిలోను కేంద్రీకరించును. అనేకవేలమంది భావములు
కలసి యతడగుచున్నాడు. కనుక నెపోలియనుగాని మ రేమ
హామహామగాని యహాకర్తృత్వమును వహించజనదు. నీ
కనేకలక్షలమంది శక్తియున్నయెడల నీ వనేకలక్షలమందియొ
క్క సముదాయమవు. వారిభావములే నీరోనుండి పనిచేయు
చున్నవి. ఇందులో నీప్రత్యేకదేవతావ్యక్తిత్వ మేమియును
లేదు. నీవు ప్రజల సృష్టివి.

షేక్స్పియరు మహాకవి యెట్లుదృఢించెను ? ఈరోజు లలో షేక్స్పియరు అక్కరలేదు. ఆరోజులలో ప్రజలు నాటకములనిన చెఱికోసికొనెడివారు. ఎక్కడచూచినను నాటకరంగములే. ప్రతివాడును నాటకములకు పోయెడివాడును నాటకకబుర్లను చెప్పకొనెడివాడును నై ప్రజలదృష్టియంతయు నట్లే కేంద్రీకరించబడెను. దానికి ఫలితముగా షేక్స్పియరు మహాకవి యుద్భవించెను. అత డొక్కడే కాక యతనితో బృహాంతు, ప్లేచరు, మార్క్స్ మొదలగు ననేక మంది ధీమతులు, మహామేధావులు, వేదాంతులు మొదలగు సాహిత్య రత్నములుద్భవించెను. ఈవిధముగా షేక్స్పియరు, నెపోలియను మొదలగు కవీశ్వరులు, మహాశూరులు కీర్తనరును కాలమూర్తులు. ప్రజలే వీరిని నృప్తించిరి. వారియాశయములు, వారిభావములు, వారికోరికలు, వారి యాకోశములు వీరిలో మూర్తీభవించెను. ఈవిధముగా మానసికముగాగూడ మానవులందరును సోదరులే.

ఈసోదరస్వామ్యమును మనము మరియొక రంగము నుండికూడ చూచెదము. నిద్రావస్థలో మనమందరమును ఒకటే. నిద్ర దరిమిని, మహారాజును సమముచేయును. కోడ్డుప్రక్కను రాళ్ళపరుపుమీద పడుకొని గురువెట్టువానికిని పాంసతూలికలమీద నెటునటు కొట్టకొనువానికిని భేద మెక్కడ? గాఢనిద్రలోనున్న వారిద్దరనుగూర్చి యోచించుము!

వారిలో యిచ్చుకైనను భేదము నీకు కాన్పించునా? వారిరువురును సములుకారా? సోదరులుకారా? నిద్రలో భేదమేమైన కాన్పించునా? లేదు లేదు. వారిద్దరును ఒకటే. గాఢనిద్రలో మీరందరును ఒకటే! జాగ్రదవస్థలో నున్నప్పుడు మీశరీరములన్నియు నొకటే! మీభావములు మీయాలోచనలుకూడ నొకటే!

ఇక మనము మన నిజాత్మను గురించి కొంచెము పరిశీలింతము. ఆత్మ! ఆహా! సత్యములలో కెల్ల సత్యమైన యాత్మ! దీనిని నిర్వచించుటకు సాహిత్యముచాలదు. ఇక్కడ భేదమునకు తావు లేదు. ఇక్కడ కెరటము లను పదముకూడ పనికిరాదు. అంతయు నొకే సముద్రము! మహోదధి! నాకొడుకు నావాడు. ఇతడు పెద్దవాడు. నావాడు కాదు. అని నీవనవచ్చును. నీ కిట్టియభిప్రాయ మున్నచో నీవు తప్పుదారి త్రొక్కుచున్నావు. నీయూహ సరియైనది కాదు. నీ కుమారునకును నీకును యెంత బాంధవ్య మున్నదో నీ పితరు లనుకొనువారికిని నీకును నంత బాంధవ్యమే యున్నట్లు నీవెరుగఁజూకాబోలును! నీ వెన్నివారులు వారికి తమ్ముడవో, అన్నవో, యక్కవో, తండ్రీవో, తల్లివో కా లేదు! నీ పూర్వజన్మలను నీ జేమియెరుగుదువు? వెర్రివాడా! ఇప్పుడు నీకు శత్రువైనవాడు పూర్వజన్మలో నీతండ్రీ కావచ్చును. నీకుమారుడు కావచ్చును. ఇప్పుడు నీతండ్రీయైనవాడు ముందుజన్మలో నీకు

తండ్రి కాకపోవచ్చును. నీవు మరియొక తల్లిదండ్రులకు పుట్టుదువు. నీభావములు, నీరాగములు, నీకోరికలు మాటిమాటికిని మారుచుండును. కనుక నీయక్కలు, తల్లిదండ్రులు, అన్నదమ్ములు, నీబంధువర్గమంతయు మారిపోవుచుండును. ఒక యింటన నేకమంది యక్కడచెల్లెండతో బుట్టినవా డెప్పుడును తనస్వంతగృహ మెక్కడనున్నదోకూడ యెరుగకుండ యన్యత్రజీవించుచుంటను నీవు చూచియుండలేదా? ఈదేశములో పుట్టిన మరియొకడు తన జన్మనంతను మరియొకవిదేశములో గడుపుటను నీవు వినియుండలేవా? దీనికి కారణమేమి? అన్యదేశములలో పుట్టినవారు నీని కాధ్యాత్మికబంధువులు. చూచితిరా! మీ బాంధవ్యమును మీరు మీయన్నలతోను, మీయక్కలతోను, సరిపెట్టుకొనరాదు; తల్లిలతోను, భార్యలతోను సరిపెట్టుకొనరాదు. అందరును ప్రతివాడును నీ యాత్మయే! దీనిని గ్రహించుము. శాస్త్రము దీనిని రుజువు చేయగలను.

శాస్త్ర మేమి చెప్పుచున్నది? ఒక్కటైన నీశరీరములో వేళ్ళు పాదములకు, పాదములు కాళ్ళకు—కాళ్ళు శరీరముకు. యీవిధముగ నొకయంగము మరియొకయంగముతో నవిచ్ఛిన్నసంబంధమును కలిగియుండుటచే శరీరమునుండి పాదములవరకును నొకేయాత్మ వ్యాపించుచున్నది. ఒకేశక్తిప్రవహించుచున్నది. అన్నియవయవములను నడుపునది యొకే పరమశక్తి.

అట్లే యీవిశ్వములోని సమస్తజీవరాసులను సూక్ష్మాతి సూక్ష్మజీవి మొదలు బ్రహ్మపర్యంతముగల ప్రతిజీవిని తీసి క్రమముగా నొకటితరువాత నొకటిని వరుసలో నిలిపి పరీక్షింతు. మేని మన కేమిగోచరమగును? శాస్త్ర మేమిచెప్పుచున్నది? ఈ జీవరాసులన్నియు నీవిశ్వశరీరముయొక్క యవయవములే! ఏకశరీరముయొక్క యంగముల క్రమమే యిక్కడను నీకు కాన్పించును. ఈ విశ్వమంతయు నిట్టి యవిచ్ఛిన్నక్రమమునే కలిగియున్నది. ఏకశరీరములో నొకేయాత్మ ప్రవహించుచున్నట్లు నీ వెట్లు విశ్వసించక తప్పదో యట్లే యీవిశ్వశరీరములోను నొకేవిశ్వాత్మ ప్రవహించుచున్నట్లు గూఢియగుచున్నది. సూక్ష్మజీవి మొదలు బ్రహ్మవరకున్న జీవులలో పాదములలోను చెవులలోను నొకేశక్తి యెట్లు క్రసరించుచున్నదో యట్లే యొకేయాత్మ ప్రపంచమంతటను వ్యాపించియున్నది. కనుక నాత్మపరముగాకూడ మనమందరమును యొకటే !

ఇక నీతత్త్వము నాచరణలోనికి తెచ్చుమార్గమును గురించి కొంచెము చెప్పెదను. ఈతత్త్వము మీబుర్రల కెక్కవచ్చును! ఎక్కకపోవచ్చును! కాని నైతికన్యాయములుమాత్రము నిమ్ము విడిచిపెట్టవు. ఈసత్యముప్రకారము మీరాచరింపవలెను. లేదా మరణించవలెను. వేరొకమార్గముమాత్రము సున్న. మీ కొకచిన్నకథను చెప్పెదను. ఇదిగో యిది.

చెయ్యి. ఒకప్పుడు దీనికి స్వార్థపరత్వ మెక్కువయై తనలో
తా నిట్లు యచుకొనెను. “నేను పగలంతయు కష్టపడి యెం
తయో సంపాదించుచున్నాను కాని అదంతయును యీ
పొట్ట మ్రింగి వేయుచున్నది. నాసంపాదనంతయు నాకే యేల
యుండకూడదు. నే నేమియును తినుటను మానివేసెదను.
ఈనోరు, దంతములు, పొట్ట మొదలైన వేమిచేయునో చూ
చెదను. నాకష్టమువలన వాటి కెంతమాత్రమును లాభము
లేకుండచేసెదను. అదంతయు నాకే యుంచుకొనెదను” అని
చెప్పి వడ్డించిన రొట్టె, పాలు, మాంసము మొదలగు పదా
ర్థముల నన్నిటిని తానే కబళించనెంచి దాని కొకయుపాయ
మును పన్నెను. ఒకసూదితో తా నొకచోట రంధ్రము చేసి
కొని యందులో పాలను వగైరాలను యెక్కించెను. నోటికి
తినుటకు లేకుండచేయుటే దీనికికావలెను. ఫలితమేమయ్యెను.
చెయ్యంతయు వాచి నలుపు, బాధ, పోటు, వాపు మొద
లగు రోగములు బయలుదేరెను. చివరకు దానికి జ్ఞానము
కలిగెను. ‘అయ్యో! నేను తెచ్చునదంతయు స్వార్థపరత్వ
ముచే నాకొరకే వినియోగింపబడవలెనని యెగిరిపడితిని.
అదంతయు పొట్టలోనికిపోవలెను. అప్పు డదిర క్తముచేతను,
కాళచేతను, చేతులచేతను తదితర యవయవములచేతను
పరిగ్రహింపబడును. అప్పుడే నాకునుయధార్థమైన లాభముం
డును’ అని స్మృతివచ్చెను తనయాత్మ తనకాస్తచేతిలోనే కాక

శరీరమంతటను యున్నట్లు చెయ్యి గ్రహించక తప్పినది కాదు కండ్లలోనియాత్మ, కాళ్ళలోనియాత్మ, శరీరమంతటిలోని యాత్మ - వీటన్నిటికిని ప్రయోజనమున్న గాని చేతికిని యేమియు ప్రయోజన ముండవలదు. కనుక మీ స్వార్థపరత్వము మిమ్ములనే కొట్టును. స్వార్థపరులగుదురేని చెయ్యిగతియే మీకును పట్టును. ఆధ్యాత్మిక న్యాయము మిమ్ము మీ స్వజనమునుండి వేరు కానియదు. నీతో డిహానీతో నీయాత్మైక్యమును చూడజాలవేని నీవు పరమపరిత్రస్తత్యమును తిరస్కరించినవాడవగుచున్నావు. తమ కాలాదారుల మంచిని తమమంచినివలెనే కాపాడుటకు చూడక మోసగించజూచు వర్తకుని యెవరును చేరబోరు. ప్రతివాడును వానిని నిరసించుటచే వానివ్యాపారము ధ్వంసమగును. నీజీవితములో దీనిని నీవు గ్రహించనలెను. అప్పుడే నీవు బాగుపడుదువు. నీయాత్మయే విశ్వముయొక్క యాత్మ. ఓ హస్తమా! కళ్ళు, కాళ్ళు, చెవులు వేరనుకొని పొరబడకుము. స్వార్థమును వీడుము! వాటిలోనున్న యాత్మయే నీయాత్మ. శరీరమంతటను నున్న యాత్మయే నీయాత్మ. నీవు దుఃఖపంకిలమునుండి దూరమగుదువేని దీనిని గ్రహించుము. దీనిని యచుభవమునకు తెచ్చికొమ్ము. అప్పుడు సర్వమును మానందమయమగును. అప్పుడు నీయధ్యాసమే, నీస్వకీమానుభవమే శరీరముమీది యీర్వాగమున దురదకలిగినపు డేవిధముగ హస్తము తనం

తటతానే సహాయమునుచేయునో యట్లే ప్రతివాడునుకూడ నీకు సహాయమును చేసితిరునని చెప్పగలదు. ఇక్కడ దురద పుట్టినది. చెయ్యి అచ్చటకనాహూయముగా పోయి తనంతట తానే సహాయము చేయుటను మీరు చూచుటలేదా ! అట్లే యీ సత్యముపై మీకు విశ్వాసమున్నచో, యీ సత్యమును మీరు జీవించురేని, నిత్యానుభవమునకు దెలురేని, మీ మనస్సులను దీనియందు లగ్నముచేతురేని విశ్వాత్మయే మీయాత్మయని ధ్యానించుచుందురేని మీకన్ని యవసరములలోను వారు తప్పక సహాయపడెదరు. అనుభవము, తార్కాణము, పరీక్ష — ఇవన్నియు నీ సత్యమునకు రుజువు నీయగలవు.

గృహస్థజీవితము—బ్రహ్మజ్ఞానము.

గృహస్థు బ్రహ్మజ్ఞాని కాగలడా? భార్య, బిడ్డలు, బంధువులు, స్నేహితులు, తదితర సంసారజంజాలములుగల మామూలుమానవుడు సత్యమును, ఆత్మను, బ్రహ్మజ్ఞానమును గ్రహించగలడా? యను ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. దీనికి సమాధానమేమి? నీచేతిలోనున్న కత్తి నీశత్రువులను చంపగలదా? అది నీశత్రువులను చంపగలిగినచో గృహస్థా శ్రమాస్త్రముగూడ బ్రహ్మజ్ఞానము నీయగలదు. అది దానిని నీ వ్రహ్మయోగించుటలో కలదు. మనచేతిలోనున్న కత్తితో మనము మనశత్రువులనుండి రక్షించుకొనవచ్చును. లేదా

మనలను మనమే పొడుచుకొనవచ్చును. చూచితిరా ! కత్తి
యొక్కటైనను రెండువిరుద్ధపనులను చేయుచున్నది ! అట్లే
సంసారబంధనములన్నియు మిమ్ము 'గంగలో' ముంచగలవు.
లేదా మీ యాభ్యాత్మికాభివృద్ధికి దోహదము నిచ్చి మీలో
నున్న గూఢ్మత, బ్రహ్మమును గ్రహింపజేయగలవు. అదం
తయు మీ చేతిలోనే యున్నది.

మనసడతలు, మననిత్యకర్మకలాపములు, మనదినచ
ర్యము మొదలైన వన్నియు మనకు భోగయోగ్యములు కావ
చ్చును. సంతోషనిధులు కావచ్చును. వాటిని మనము సరిగా
గ్రహించితిమేని యది మన కనేకప్రయోజనములను కలుగ
జేసి సంపూర్ణసాత్కారము నీయవచ్చును. కాని వాటిని దుర్వి
నియోగముచేసితిమా యవియే మనల నధఃపాతాళమున
కణగద్రొక్కును ; అవియే మనకు దుఃఖ, యసంతోష, విచార
కారకములై బ్రతుకుపై రోతపుట్టించును ; మన కనేకసంక
టములను తెచ్చిపెట్టును. మనసంసారబంధనములుకూడ నిట్టి
వే ! ఒక యజమానియొద్ద నొకయభాగ్యసేవకు డుండెను.
అత డెప్పుడును వంకరపనులనే చేయుచుండెను. తిన్నగా
యేపనిని చేసినచాపము నత డెప్పుడును చేసియెరుగడు. ఎట్టి
శాంతమూర్తియుకూడ నతనిపనులకు గుపితుడు కాకుండ
నుండలేదు. కాని యీ యజమానిమాత్ర మతని విశేష
దయతో చూచుచు యెప్పుడును కిరుకవహించి యెరుగడు.

ఒకనా డీయజమానిగృహమున కొకయతిథి వచ్చెను. ఆనా ఖరు కొంటిపనుల కతడు మండిపడి వానిని వెంటనే పంపినే యనుని యజమానితో చెప్పెను. కాని యత డిట్లనెను. 'నీవు సదుద్దేశముతోనే నీసలహా నిచ్చినట్లు నే నెరుగుదును. నా మంచిని కోరుటచేతనే నీ వట్లు చేయుచున్నావు. కాని నీకంటె నా కెక్కువ తెలియును. వీనివలన నాపని పాడగుచుండుట సత్యమే. కనుకనే నేను వీనిని విడిచిపెట్టుట లేదు. వీని చదు ప్రవర్తన, దురాచారములు, యవిశ్వాసము—యినియేనన్ను వీనిని ప్రేమింపజేయుచున్నవి. వాడు పాసి, కృతఘ్నుడు కనుకనే నేను వాని నంతగా ప్రేమించుచున్నాను. ప్రపంచములో నా కిత డొక్కడే చెప్పినమాటను చేయనివాడు దొరికినాడు. ఇత డొక్కడే నా కపకారము చేయు పనులను, అయిష్టమైనపనులను, చేయుచుండును. ఇతరు లందరును నాయెడల భయభక్తులతో, వినయ విధేయతలతో మెలగుచు నా కెట్టి యపకృతిని గావించుటకు సాహసింపరు. ఇతడు ప్రపంచమునకు విరుద్ధముగా ప్రవర్తించును. కనుక నితడు నా యాధ్యాత్మికపాదన కొక సాముచేయు బాణాకర్రవలె, కరోడావలె, 'ముగ్ధర' వలె పనికివచ్చుచున్నాడు. ఇతడు నా కాధ్యాత్మిక పరిశ్రమను కలిగించి నా యాధ్యాత్మికశరీరమును పెంచుచున్నాడు. నేను వీనితో నిత్యము కుస్తీ పట్టవలసి వచ్చుచున్నది. ఇది నా కెంతయో యాధ్యాత్మికబలము నిచ్చుచున్నది.

మీ సంసారబంధములన్నియు మీ కాటకములని, యడ్డుగోడలని విసుక్కుచెందవద్దు. భేదపడవద్దు. ఈ యజమానివలె మీకష్టములనే మీసోపానములుగ చేసికొనుడు. అవి మీకు మరింతబలమును, శక్తిని ప్రసాదించగలవు. సోక్రటీసు యను పేదవాఁతి కొకపరమదౌర్భాగ్యురాలైన శంఖణీభార్య యుండెను. ఒకనా డతడు ధ్యాననిష్ఠుల నుండగా యీ శూర్పనఖ బిరబిర వచ్చి గావుకేకలుపెట్టి తన నిత్యపురాణమును విచ్చి యతనిని బూతులు తిట్ట నారంభించెను. అతనిని యిదికావలె నదికావలెనని పెద్దించి యతని తపోధగ్గమును కానింపజొచ్చెను. అత డేమియు చలించక తత్త్వరహస్యములను కనుగొనుచుండెను.

ఆమె రణగొణ ధ్వనిచేసి కొండపిండిచేయుచుండెను. ఇంకను అతడు మాట్లాడలేదు. ఆమె కోపమును పట్టజాలక చేతనున్న పేడనీళ్ళకడవను నతని నెత్తిమీద బోర్లించెను. సముద్రునివలె నత డెంతమాత్రమును చలించలేదు. పక్కన న్నో యత డిట్లనెను. 'నేను సుదినము. ఉరుము ఉరుముట తోడనే వర్షము కురియవలెనుకదా ! నే డీసూత్రము రుజువైనది !' యని చెప్పి మరల తననిష్ఠలో కూర్చుండెను. చూచి తిరా ! మనమెంతటి దురాగ్రహమునైనను జయించవచ్చును. సోక్రటీసు, ఒకమనిషి, యట్టినిగ్రహమును చూపగగిలినచో మనమందరముకూడ నట్లేల చేయజాలము ? నేనుమాత్ర

మిట్టి యాత్మనిగ్రహపరులు, యింద్రియనిగ్రహపరులు లేరా? ప్రయత్నముచేయుచో నీవును యత్నే చేయగలవు, నీవు వాంఛింతువేని, నీ కిష్టమున్నచో సత్యమును గ్రహించుటకు, బ్రహ్మమును తెలిసికొనుటకు, విశ్వాత్మతో నీ యాత్మైక్య సంధానమును చేయుటకు, బ్రహ్మత్వసిద్ధికొరకు నీ సంసార బంధనములుకూడ నీకు సాధనములే యగును.

ఈప్రపంచములోని ప్రతివాని పరమావధియు ఆశయమును, పరిణామాంతమును తనలోనున్న బ్రహ్మత్వమును తెలిసికొనుటే. బ్రహ్మత్వమును నొందువరకును నీకించిదాత్మ యనుభవమును, జ్ఞానమును గ్రహించవలెను. ఉరి స్తంభమునకు గొంపోబడినను యీవత్వమునే చాటవలెను; గ్రహించవలెను. ఇదియే పరమావధి. భార్యాబిడ్డ లీసాధన కుపకరణములే యగుదురు. అట్లు చేసికొనుట నీలో నున్నదని రాముడు చెప్పుచున్నాడు. భూమి సూర్యునిచుట్టు తిరుగుచున్నది. చంద్రుడు భూమినంటిపెట్టుకొని యున్నాడు. భూమి యేమిచేయవలెను? తాను తిరుగక తప్పదు. కనుక చంద్రుని తదితరగ్రహములనుకూడ తనతో తీసికొని భూమి సూర్యుని చుట్టు తిరుగుచున్నది.. ఓమానవుడా ! ఓమానవతీమణీ ! మీరును భూమివలె తేజస్సులకెల్ల తేజస్సైన, భాస్కరులకెల్ల భాస్కరుడైన యావరంధ్రాచుచుగూర్చి పోవసమకట్టితిరేని మీతోకూడ మీబంధువులను, మీ యాశ్రితులను

తీసికొనిపోందు! వారిని విడుచుట న్యాయముగాదు. ఒక్క నీవే యీ భాస్కర తేజస్సును చూరగొనుటకంటె నీ భాగస్వామికిగూడ నీ వాయానందమును కలుగజేయగలవు. ఒక్కనీ యాత్మనేకాక యితగాత్మలనుగూడ నీవాకర్షింపగలుగుదువు. ఒక్కనీశశరీరములొందుడిగాక యితరశరీరములొందుడికూడ నీవు పనిచేయగలుగుదువు. నీ ఒక్కశరీరము నీదైన ట్లాశరీరములన్నియు భగవంతునివి కాగలవు; అతనిని తెలిసికొనగలవు! నీ వెక్కడికైనను పోవునపుడు నీతోపాటు నీచెవులను, ముక్కును, తలను మొదలగువాటిని విడిచిపెట్టకుండ తీసికొనిపోవుటలేదా? అట్లే నీవు బ్రహ్మజ్ఞానదర్శనమునకు పోవునపుడు నీయర్థశరీరమును విడిచిపోవ జనునా? నీభార్యను, బిడ్డలను, తదితరులనుకూడ వెంటబెట్టుకొని పోవచ్చును; పోవలెను. నీవు బ్రహ్మైక్యసంధానమును చేయుటకు ముందు నీభార్యాపుత్రులతో నైక్యమును పొందుము. భార్యాపుత్రులతో నైక్యమును పొందజాలనివాడు విశ్వముతో నైక్యమును పొందు టెట్లు?

సర్వధర్మములను మొట్టమొదట నీయింటివద్దనే ప్రారంభించవలెను అను సామెత నెరుగవా? మొట్టమొదట వ్యభాంధవులతో, నీయిరుగుపొరుగు వారితో ప్రారంభించుము. నీప్రయోజనములే వారి ప్రయోజనము లగునట్లు చూడుము. అన్నిశరీరములను యేకశరీరముగా పోతపోసి యొకేశరీర

ప్రవాహమును చూరగొనుచు; ఇట్లభ్యసించుచు యితరకు
టుంబములనుగూడ నీతో జేర్చుకొనుచు యీ సాధన చేసి
కొనుచు నిరంతరము ముందుకు పోవుచుండుము. అన్ని శక్తి
ములును నీజేయని గ్రహించినపుడు నీవు బ్రహ్మైక్యమును
పొందగలవు. నీతో నందరన, ప్రతివానిని గొంపోగలవు.
బైబిలులో “జీససు ప్రేమించిన జాను” అను వానినిగురించి
మనము విందుము. కాని జీససు విశ్వమునంతను ప్రేమించెను.
అతని ప్రేమజ్యోతి ప్రకాశించని ప్రదేశమే లేనప్పుడు పైదా
నిభావమేమి? ఇక్కడ జీససును ప్రేమించిన జాను, అనియుం
డవలెను జీససుద్వారా మోక్షము కలుగునను కై సన
మతసిద్ధాంతమునకిది దానిచూపుచున్నది. ప్రకృతిలో నెప్పు
డును క్రియకు తత్తుల్యమై తద్విరుద్ధమైన ప్రతిక్రియయుండి
తీరునని యాధునిక శాస్త్రములు చెప్పుచున్నవి. జీససు బ్రహ్మ
జ్ఞాని, అతడు విశ్వజనకులతో, విశ్వముతో నైక్యమును
పొందెను.

జాన్, పీటరు, పాలు, మొదలైనవా రట్లీవానిని ప్రే
మించుటవలన, వానితో నైక్యమును పొందుటవలన జీససు
యొక్క బ్రహ్మాత్వమునే వారునుపొందిరి. ఇక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి
గల యొక వస్తువున్న దనుకొనుడు. విద్యుచ్ఛక్తి లేని మరి
యొక వస్తువును దీనితో కలిపితేని వెంటనే యదిగూడ విద్యు
చ్ఛక్తి గ్రహించును. అట్లే జీససు ప్రేమమూర్తి. అతని

తో సలబంధమున్న యతని శిష్యులుకూడ యతని స్వభావమునే గ్రహించిరి. జీససు తన్ను తా నుద్ధరించెను. వీ రతని పేరిమ నాశ్చర్యించి తామును పునీతులైరి.

వేదాంత మేమని చెప్పుచున్నది? తాను సంపూర్ణముగా విశ్వప్రేమయైనపుడుగాని యేరికిని బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగ నేరదు. విశ్వమున తను తనశరీరమనవలెనే చూచుట బ్రహ్మజ్ఞానమునకు పరిధనుసోపానము దీని కతీతుడగుట దీని తరువాతమొట్టమొదట చూడవలసినదిగాని, బాహ్యవిషయకమాగు యను రెండవవిధములైన మాయలకు లోనగుచున్నారము! మొదటిదానినలన మనము భిన్నస్వరూపములను కొనుచున్నారము అది మనలను మనందరిలోను, ప్రతిరానిలోను యుండు బ్రహ్మత్వమును చూడజాలని యంధులనుగ జేయుచున్నది. అది ప్రపంచములోని వస్తుజాలమంతటియొక్క యేకశ్వమును చూడనీయని యొకమనోవ్యాధి. బాహ్యవిషయకమాయ నానురూపములకు చెందిన బాహ్యభేదము. ఇది రెండవమాయ.

మన మీ రెండు మాయలనుగూడ నాశనముచేయువలెను. సాధకుడు మొట్టమొదట యన్నిశరీరములలోని యేకత్వమును గ్రహించవలెను. ప్రపంచమంతయు తన స్వరూపమే తానే యను భావ ముదయించవలెను. తన యాత్మయే మానవలోకమంతటియొక్కయాత్మ నదులు, గిరులు, చెట్లు,

పుట్టలు, పశుపత్యౌదులు, క్రిమికీటకములు—వీటన్నిటిగో
నున్నది తనయాత్మయే. ఇదియొక మెట్టు. ప్రాథమికావస్థలో
తనభార్యాపుత్రులతో నైక్యమును గ్రహించువాడే మానవు
డు; వారితో నైక్యమును గ్రహించుట యనగా వారికి ధన
ధాన్యములను, బంగారుముద్దలను ప్రోగుచేసిపెట్టుటగాదు.
ఇదెంతమాత్రమును యవసరములేదు. 'ఆత్మవైపుత్రనా
మాసి' యను శృతిన్యాయమును బట్టి పుత్రాకృతిని యున్న
ది నేనే! నేనే! యనుభావము పల్లవించవలెను. తరువాత
ప్రపంచమంతయు నేనేయగును. ఈ మెట్టు దాటుటతోడనే
నామరూపములతో గూడిన బాహ్యభేదముపోవును. నూయ
యంతయు నశించి ప్రపంచమంతయు తనశరీరమే యనుభావ
ము కూడ పోయి చివరకు ప్రపంచమంతయు నాత్మమయము
ఆత్మమయము అను పరిపక్వావస్థకుమారును, తల్లిదండ్రుల
తోను, భార్యాపుత్రులతోను, బంధుమిత్రులతోను, యేక
త్వమును గ్రహించుచు క్రమముగా దేశ మంతటి తోను
ప్రపంచ మంతటితోను యేకత్వమును పొంద దగును.
ఈసాధన మొదటకొంచెము కష్టమైన పని ప్రారంభమగుట
తోడనే గుట్టపుదామవలె యభివృద్ధి తానంతటదే పరుగెత్తు
ను, మనమొకవ్యక్తితో సంపూర్ణమైన యైక్యమును పొంది
వానిలో కలిసిపోతిమేని విశ్వమంతటితోను నైక్యమగుట కష్ట
ము కాదని నీయనుభవమే నీకు రుజువుచేయగలదు. అమో

ఘమైన ప్రకృతిన్యాయము ననుసరించి యీ ప్రపంచములోని ప్రేమ నామరూపాత్మకమైన బాహ్యచిహ్నములను వీడి యంతరంగములోనున్న యాత్మవైపునకే ప్రయాణము చేయుచుండును. సోదరా ! వండ్లుగడచినకొలది మనము ప్రేమించువస్తువంతకంతకు సంస్కరింపబడుచుండుటను నీవుకనియుండలేదా? ప్రేమయొక్క లక్ష్యమంతకంతకు మృదువై, మంజులమై, గంభీరమగుచుండుటను నీయనుభవము నీకు చెప్పటలేదా? ముఖకాంతిత్వగ్ని, ముడతలు హెచ్చి, శరీరము సోలి, పటుత్వముడిగి బాహ్యమంతయు భయంకర మగుకొలది భార్యమీడి ప్రేమ, భర్త మీడి ప్రేమ, హెచ్చగుట లేదా? ఇచ్చట నీవు శక్తిరాకృతిని, యంగసౌష్ఠ్యమును స్ఫురద్రూపమును చూచి మురియుచున్నావా? లేదు. లేదు. లోపలనున్న యాత్మ, బ్రహ్మత్వము, పవిత్రత, ప్రేమ, హృదయము- యివి యేమామచున్నాము. అంగవైకల్యమును తోసి వుచ్చుచున్నాము. కురూపములను సురూపములుగా చూచుచున్నాము. వయస్సు ముడి నొకొద్ది ప్రేమ హెచ్చుచున్నది. దీని భావమేమి? మనమిప్పుడే యొకడుగు ముందుకు వైచితిమి. బాహ్యచిహ్నములను వీడి యంతరంగమునకు మరలుచున్నాము. భౌతికశరీరమును విడిచి సంస్కారభావములను గ్రహించుచున్నాము. తరువాత మెట్టులో దీనినికూడ నతిక్రమించవలెను. ఇచ్చట భావము, ఉద్రేకము, మనస్సుయొక్క పవిత్రత, మనము ప్రేమించు వస్తువు యొక్క

బాహ్యదర్శనము మొదలగువాటినుండి వాటిలో నంతర్గతమైన యాత్మను, బ్రహ్మత్వమును, నిజత్వమును ప్రేమించుట కారంభింతుము. ఈ ప్రపంచములోని వస్తువులన్నియు నామమాత్రములై, విగ్రహప్రాయములై, కొంకిరిగీతలై మనకు వస్తువులు గాక వాటిలోనున్న యచలత్వమే, బ్రహ్మత్వమే, కాన్పించు స్థితి సిద్ధించినపుడు ప్రపంచైక్యమును సాదించు టతిసులభమగును. దీని తరువాతస్థితి బ్రహ్మత్వములో పూర్తిగా వైక్యమగుటయే. ఇదియే సమాధి; బ్రహ్మనందస్థితి; పరవశత్వము; బ్రహ్మభావము; నిర్వాణము. ఇక్కడ మనఃప్రవృత్తిలేదు. భావము లేదు. అంతయు శాంతి, బ్రహ్మత్వము, ఆనందము. ఈ ప్రపంచసంబంధములు మన కీస్థితి నెట్లు చేకూర్చగలవు? ఒకవృద్ధురాలొకయోగిని సమీపించి తాను కృష్ణజన్మస్థానమైన మధుర బృందావనమునకు కృష్ణవిగ్రహము వారాధించుకొనుటకు పోవలెనని యున్నదనియు, తన బంధుమిత్రపరివారమును వీడి సంసారబంధములను త్రెంచుకొనదలచితినియు, నిందుకు మీ రేమిసలహానిచ్చెదరనియు నడిగెను. ఆమెతోకూడ నామె మచుమ డుండెను. ‘తల్లీ! నీమచుమని కళ్ళలోనుండి నిన్ను తిలకించుచున్న దెవరు? ఆపిల్లవాని ప్రస్వేదరాధ్రము నుండియు నీనైపునకు తొంగిచూచునదే శక్తి?’ యని యోగి యామె నడిగెను. ‘ఆశక్తిభగవంతుడే. ఈనోరులేని పసిపిల్లవాడే పాపమును, యేయన్యాయమును మెరుగడు. ఈబుడు

తను నిరపరాధి; పనిత్రుమ. అత డేప్పునపుడు భగవంతుడే
 దీనాలాపముచు చేయుచుండును" అని యామె బదులు చెప్పెను.
 "నీవు బృందావనములో కృష్ణవిగ్రహమున కదా పూజించవ
 లెను. అప్పుడు నీ వాకృష్ణవిగ్రహములోని బ్రహ్మత్వమునే
 తలపోయుచుండువుగదా ! ఈచిరుతబాలుని శరీరముమాత్ర
 ము కృష్ణవిగ్రహమువలె నీ కేల యుపాస్యము కాగూడదు ?
 అని యామోగి యడుగగా నామె నిరుత్తరయై కొంచెము
 సేపటికి స్మృతిదెచ్చుకొని 'యీబుడుతడు చిన్నికృష్ణుని యవ
 తారమే. ఇతని కన్నులలోనుండి చూచునది, చెవులలోనుండి
 వినునది, యితనికి చిచ్చుక్తి నిచ్చునది, యితని ప్రతిరోమ
 కూపమునుండిసనిచేయునది— బ్రహ్మత్వమే" యని యామె
 తెలివిదెచ్చుకొనెను. నాటినుంచి యామె యోగినాక్యము
 సారముగా యాపిల్లవాడు తన మచుమడచు భావమును సన్య
 సించి యతనిని భగవంతునివలెనే చూచుకొనెను. మనకుండ
 వలసిన బంధన మొక్కభాగవతబంధనమే. బ్రహ్మత్వబంధన
 మే. ఇదియే సన్యాసమునకు మార్గము సన్యాసమునగా
 జటాధారణాది కాయక్లేశతంతు కాదు. సన్యాసమునగా ప్రతి
 దానిని పనిత్రముచేయుట. పిల్లవానిని సన్యసిండుట యనగా
 వాని నేయడవిలోనో విడిదిపెట్టుట కాదు. సుత, మిత్ర, కళ
 త్రాది భావముపోయి సర్వత్ర బ్రహ్మభావ ముదయించవలె
 ను. శత్రువులోగూడ బ్రహ్మభావమునే చూరగొనవలెను.

ప్రతిభార్యయు, ప్రతిభర్తయు నిట్లే చేయవలెనని హిందూ
 వేదాంతము ఘోషించుచున్నది. రామునిగృహస్థాశ్రమము
 లో నిట్లే జరిగెను. రామునిభార్య ప్రతిదినము ప్రాతఃకాల
 ముననే మేల్కొంచి రాముడు బ్రహ్మభావములోనుండి బ్రహ్మ
 త్వమును గ్రహించుచుండ, దేశ భావమును వీడి యాత్మభావ
 మున మగ్నుడై యమరత్వాచ్యుతవృష్టిపానమున సొక్కిసోలు
 చు ఖరవశుడైయుండ, నామె వినయవిభూషణాంగియై రాము
 నెదుట నిలచి యతనివలెనే తానును రాముశరీరమునునురచి
 బ్రహ్మత్వమునే కొలుచుచుండును. రాము డోంకారధ్యానము
 ను చేయుచుండ నామె సర్వమును, తనశరీరమునుకూడ మర
 చి రామాత్మపరాయణియై యతనిలో లీనమగుచుండెను.
 శరీరమును మరచుట సరికదా తన యాత్మయే రామునాత్మ;
 ధ్యాననిష్ఠలోనున్నది తన యాత్మయే కాని రామునాత్మకా
 దు; రాముధ్యానమే తన ధ్యానము. తానే విశ్వాత్మ; విశ్వా
 త్మయే తాను. ఈవిధముగా రాము డామెకును యామె
 రామునకును పరస్పర సహాయమును చేసికొనుచుండిరి. ఆమె
 యతని కెల్లుసహాయపడెను. రాముడు బ్రహ్మత్వసిద్ధికొరకు
 ధ్యానము చేయుచుండ “నాభర్తబ్రహ్మయే” యను
 నామె భావనాశక్తి, మనశ్శక్తి నిరంతరము యత
 నిపై ప్రసరించుచుండ నాశక్తి యేమగును? నిజము
 గా యతని బ్రహ్మత్వమున కీ శక్తి యెంతయో తోడ్పడును.

డును. ఏరినై నను మన యిష్టానుసారముగా భావించునట్లు చేయవచ్చునని కైస్తవశాస్త్రవేత్తలందరుచు తమ యనుభవమునుబట్టి యిప్పుడు తెలిసికొనుచున్నారు. నీకు తలనొప్పి వచ్చుచున్నది; తలనొప్పి వచ్చుచున్నదని చెప్పి యట్లు తలనొప్పిని తెప్పించినవారిని నీవు చూడలేదా? ఇక్కడ భార్య తన భర్త భగవంతుడేయని ధ్యానించుటచే నామె యతని బ్రహ్మైక్యసంధానమునకు తోడ్పడుచున్నది. తాను భగవంతుడనని తెలిసికొనుటచే భర్త భార్యకు సహాయము చేయుచున్నాడు ఆహా! ఆధ్యాత్మికసంయోగ మిదియేకదా! ఏమి యన్యోన్య సహాయము! ఏమి—యదారసంయోగము! ఒక్క యిట్టి యాధ్యాత్మికసంయోగజనిత ప్రేమయు, వివాహమును, కదా ప్రపంచములో ననుపమాన యమందానందకందళితస్వాంతమును చేకూర్చుగలుగునవి! శరీరపుష్టి, అంగ సౌష్ఠ్యము, ముఖకాంతి మొదలగు మోహవేషజనితప్రేమ ప్రేమయా? అట్టైన నదెంతకాలము నిలుచును? అట్టిప్రేమ దుఃఖములకు, క్లేశములకు, యసంతుష్టిమనోవ్యధాది హృదయవిదారణములకు కారణము కాదా! ఆధ్యాత్మిక సంయోగము! బాహ్యప్రేమగాక యాంతరంగిక బ్రహ్మత్వప్రేమ! ఇదియే మహానందసంధాయిని.

చూడుడు! అజ్ఞానప్రజ లెట్లు వాపోవుచుందురో! ఒక స్త్రీ వచ్చి నాభర్త కొద్దిమాసములక్రితమే చనిపోయెను.

నే నతని నెల్లు రక్షించగలను ? మరియొకడు వచ్చి లేక లేక కలిగిన నాయొకపుత్రుడు మరణించెను. నే నాత్మహత్యచేసి కొనుచున్నాను. ఈ వియోగతాపమును నేను భరింపజాలను. ఇం కొకడువచ్చి నా సౌందర్యరాశియగు భార్యచనిపోయినది. ఇక నేను జీవించనొల్లను—అని యొకయోగిని ప్రశ్న చేసిరి. ఆయోగి యామెతో నిల్లుచెప్పెను. నీవు నా సలహా ప్రకారము నడచెదవేని నీ కంతమాత్రమును విచార ముండ నేరదు. నీ కధైర్యము గలిగినపుడు, నీకు తోభజనించినపుడు, నీభర్త నీకు జ్ఞాపకమువచ్చినపుడు వెంటనే యొకచోట కూర్చొని కండ్లమూసికొని నీభర్తను ధ్యానించుము. వెంటనే నీభర్తయొక్క విగ్రహము నీకట్టెమట కాన్పించును. అట్లు నీభర్త నీకు కాన్పించినపుడెంతమాత్రమును విచారించకుము. గుండెలు బాదుకొనకుము. నేలపడి దొర్లబోకుము. ఇట్టి వికారచేష్టలన్నియు నతనిని వదితునిచేయును. అతనిని తిరుగ భూమి నాశ్రయించునట్లు చేయును. అతడున్న మరియొక ప్రపంచమును గురించి నీవు తలపోయవచ్చును. లేదా కండ్ల మూసికొనినపుడు నీ కాయము కాన్పించుచునే యుండును గనుక నతడు చనిపోవనట్లే నీవు భావించవచ్చును. నీ కత డ్లు కాన్పించినపుడు యతడు బ్రహ్మయని భావించుము ; బ్రహ్మయని గ్రహించుము. నీవు భగవంతుడవని యావిగ్రహమునకు బోధించుము. 'నీవు భగవంతుడవు. నీవు ప్రభువువు. నీవు

పరాత్పరుడవు. నీవు బ్రహ్మము. నీవుగ్రహములను, నీశరీరములను, నీరూపములను సర్వత్ర నేను బ్రహ్మమునే చూచుచున్నాను అని చెప్పము. నీవు టెలిఫోనువద్ద చెవిపెట్టి యొకవార్తను విందువు. ఆవార్త యాతీగలలో తయారగుటలేదు. వాటివెరుకనున్న యొకస్నేహితుడే నీ కావార్తను పంపుచున్నాడు. అట్లే నీధర్మగ్రహము కాన్పించినపుడు దానివెరుకనున్నది బ్రహ్మమని గ్రహించుము. 'నీవు బ్రహ్మము. నీవు భగవంతుడవు. అని యాగ్రహమునకు బోసించుటచేతనే నీవు నీధర్మ ముద్ధరించగలవు' ఇట్లు మనము చనిపోయినవారి నే తేవదీసి రక్షించగలిగినయెడల సజ్జులైయున్న మనస్నేహితులను రక్షించు టబ్బురము కాదు.

భార్యాధర్మ లిరువురును యిట్లు జీవించు రేని వారినం యోగ మాత్మాభివృద్ధి గాక మరేమి యగును. నారు పరస్పర మానందనిధిలో నోలలాడరే! గృహస్థుల కింతకంటె వేరుమోక్షమార్గము కలదే! ప్రతివాడును తనభార్యకు ముదమునే చేకూర్చుచున్నాడు. ఆమె కేసినంతోషము నిచ్చునో దానిని తెచ్చి యిచ్చుచున్నాడని నీవు చెప్పవచ్చును. అజ్ఞానముచే ప్రజ లిట్లు భావించుచుందురు. ఇతరుల యభిరుచులకు దోహదమొసగి వారిని సంతోషపెట్టుట సరియైన మార్గమని మనము మోసపోవుచున్నాము. దీనివల్ల వారును మనమును గూడ పతితుల మగుచున్నాము. నా కేది సంతోషము నిచ్చు

నో యది నీకును సంతోషమనిచ్చును. నాకేది మంచిదో యది నీకును మంచినొసగును. నాకేది యభివృద్ధిదాయకమో యది నీకును యభివృద్ధిదాయకమే. నేను రోగినగుచో ప్రపంచము సంతనుకూడ రోగభూయిష్ఠము చేయుచున్నాను. నేనారోగ్యముగా నుంటినా ప్రపంచము సంతనుకూడ నట్లే యుంచుచున్నాను. ప్రకృతిన్యాయ మిట్లేయుండును. అచుభవముమీ కీసత్యమునే చాటగలదు నీ కానందమును గూర్చునపుడు నేనును యానందపడవలెను. అట్లుగాక వీరినివారు వారినివీరు సంతోషపెట్టటకు చేయుచేష్టలు పిచ్చిచేష్టలు ; అనర్థదాయకములు; దుఃఖప్రదములు. వాటివలన చివర కుభయులకును భేదము, మనస్పర్థలు సంభవించును. వారిజీవితము దుర్భరమై భయవిహ్వలు రగుదురు.

ఒకరి కొక రెట్లానందమును చేకూర్చుకొనవలెనో తెలియకపోవుటయే యిట్టిదుఃఖములకును, స్పర్థలకును కారణమగుచున్నది. అన్యోన్యనందము సభివృద్ధి చేసికొనవలెనన్న మన కించదాత్మను, స్వార్థస్వార్థమును, బాగుచేయవలెను. నీన్నేహితుని నిజత్వము నదిగ్రహించునట్లు చేయవలెను. నీవు దానికి యధార్థబలము నొసంగవలెను.

ఒకరి కొకరు పరస్పర జ్ఞానదాతలు కావలెను. ఇట్లు చేయుటచే నీవు నీసహచరులను సుఖపెట్లుటే కాక చివరకు నీవును పరమసుఖము నొందెదవు. నీవు యధార్థమైన పురోహి.

తమును గోరుచో నానందమునకు మూలకారణము లగువా టినే నీయందును నీసహచరులందును యభివృద్ధిచేయవలెను. జ్ఞానము, ఆధ్యాత్మిక, స్వేచ్ఛ యీరెండును నిరతిశయానం దము నీయగలవు. వీటిని మీస్నేహితుల కొసంగుడు. ప్రతి భర్తయు తనభార్యకు విద్యనొసగుట విధాయికకృత్యము. తనభార్యకు గురువు కాజాలని భర్తయు, తనభర్త కాధ్యాత్మికస్వేచ్ఛ నొసగి యతని యభ్యున్నతి కన్నివిధములను సహాయపడని భార్యయు తనుజీవితములో యానందము నొందజాలరు. అట్టి సతి పాపి; స్వగృహమునే భార్యకొక విశ్వవిద్యాలయముగా చేయజాలని భర్త పాపాత్ముడు. మీ రానందస్వాంతు లగుట కిదియే మార్గము గృహము ప్రేమకు కేంద్రస్థానము కావలెను గాని యదియే సరిహద్దుగోడ కాగూడదు. గృహభార్యలు కేంద్రస్థానముగ గలిగి ప్రేమ యిచ్చుటనుంచి తనకాంతులను దిగంతములకు వెదచల్లవలెను అంతియేగాని నీప్రేమయంతయు భార్యయందే నిలచిపోవుట న్యాయము; నీస్వార్థచింతచే నీవు నీభార్యను నిన్నునుగూడ పతితులను చేయుచున్నావు. ఇద్దరికును వినాశమును తెచ్చిపెట్టుచున్నావు. భార్యప్రేమను చూపమని నీకు బోధచేయును. నీ వా ప్రేమను పవిత్రముచేయవలెను. బాహ్యరూపమును శరీరకాంతిని, అందచందములనుచూచి మురియుప్రేమను బ్రహ్మత్వప్రేమగా నీవు మార్చవలెను. అప్పు డట్టి ప్రేమతో

నీ వేవ్యక్తిని చూచినను- నదులు, గిరులు, పుష్పములు, వృక్షములు, తృణకాష్టములు మొదలైన వన్నియును నీవే యగుదువు. నీవు వాటితో నైక్యమును పొందుదువు.

విశ్వమంతటిలోను నీ కెట్టిస్థాన ముండవలెనో, నీష్ఠాన మును నీ వెట్లమర్చుకొనవలెనో భాగ్య నీకు బోధ చేయవలెనే గాని నీ వామెమూలమున విశ్వమున శాంతిలేక యిటునటు కొట్టికొను పిచ్చికుక్కవు కాగూడదు. నేనిప్పుడు మీకు కొన్ని యాధ్యాత్మిక న్యాయములను తెలిపెదను. నేను తెలు పకపోయినను వాటిని మీ రిదివరకే యనుభవించుచున్నారు. రథికుడు రథముమీద పోవునప్పుడు చూడకపోవుటచేత తటా లున నొకరాయి నెక్కుట రథములో నుండువారందరును 'డీడిక్కో' లు కొట్టికొనుట, రథముకు దెబ్బలు తగులు చుండుట మన యనుభములోనిదే. రథికున కారాయిసంగతి ముందుగానే తెలిసినయెడల జాగ్రత పడియుండెడివాడు. ఇట్లే మీప్రపంచవ్యవహారములలోను యనేక 'బోల్తాలు' విఘ్నములు, దుఃఖములు, పరాభవములు మొదలైనవి వచ్చుచుండును. ఇవన్నియు యెప్పుడు సంభవించునో నీ వెరుగుదువా? రాముడు దీనిని మీకు చెప్పగలడు. ఇక్కడ గణితశాస్త్ర న్యాయములవలె తిరుగులేనట్టి న్యాయ మొకటి కలదు. ఇది యితరభౌతిక సత్యములంతటి సత్యమై వాటివలె నే తిరుగులేనట్టి న్యాయము.

పురుషుడుగాని స్త్రీగాని యొకరూపమునో, శరీరము
 నో శేక మ శేవిషయవస్తువునో చూచి ప్రేమించునేని యావ
 స్తువు కొంతకాలమే అనగా హృదయపీఠమున బాగుగ స్థాపిత
 మగువరకు మాత్రమే భోగ్యమగును. తరువాత నది మనమధ్య
 నుంచి చటాలున లాగి నేయబడును. ఈన్యాయము నేశక్తిగాని,
 యేవ్యక్తిగాని ప్రతిఘటించజాలదు. దీనికి తిరుగులేదు. బహు
 పురాణకాలమునుంచి నేటివరకు నీన్యాయ మమోఘముగ నే
 జరుగుచున్నది. నీ వేబాహ్యావిషయమునందైనను సంగము
 నొందుము ! ఏరూపమునైనను, పేరునైనను, మహావ్యక్తియైన
 నను సట్టకొని ప్రేలాడదుజేని పెటనే యది లాగివేయ
 బడును. నీవు క్రిందకు పడదావు. నీ వొకబల్లపై యానుకొని
 నచో నాబల్లను లాగివేసిసపుడు నీవు పడిపోవుచున్నావు.
 దెబ్బ తినుచున్నావు. దీనియర్థమేమి? ఇదేమి బోధించుచున్న
 ది? మనమెన్నడును మనప్రేమను, మనరాగములను బాహ్య
 భౌతిక విషయములందు నిలుపరాదు. నీటియందు రాగముల
 నుంచరాదు. కాని మనహృదయములో ప్రేమాంకురమునకు
 కారణము లివియేయగుచున్నవి. ఇవిశేకుండ ప్రేమ యంకు
 రించుటశేదు. కాని యొకసారి యిట్టి ప్రేమోదయ మగుట
 తోడనే విషయములకు విడిచిపెట్టి యది ముందుకు నాగవలె
 ను. విషయములకు బంధింపబడక వాటివెనుకనున్న బ్రహ్మ
 త్వమును సమీపించవలెను. ఇట్లు చేయనిచో నీకు దుఃఖమే

శరణ్యమగును. నీవు దెబ్బతిని తీరుదువు. ఇట్లు భార్యాభర్త లిరువురును నమముగ పెరుగుచు రావలెను. ఆమె మనకు ప్రేమను బోధించుచుండును. నీ వాప్రేమ నాశరీరముతో నాపక యుండరిని, ప్రతివానిని, ప్రపంచము నంతయు ప్రేమించవలెను.

విషయభోగక్షేత్రములలో నాటిన బీజములలో నా ధ్యాత్మికాభివృద్ధి మొలకలెత్తునా? భర్తశరీరములో గాని భార్యశరీరములోగాని నాటబడిన ప్రేమ యచ్చటనే కప్ప బడియుండవలెను. ఆబీజ మచ్చట నాశనమై నూతనాంకురము లదాల్చి ప్రపంచకమునకు వచ్చి ఫలముల నీయవలెను. విషయభోగములకు చెందినంతవర కపజయము తప్పదు. అక్కడ విత్తనము చనిపోవుటతోడనే ప్రకృతి వ్యాయామసారముగ నావిత్తనమే బ్రహ్మజ్ఞానాంకురముగ బయలుదేరి పెరిగి పెద్దదై పుష్పఫలరమేతమగును. ప్రేమ నెరుగనివానికి బ్రహ్మజ్ఞాన మెన్నటికి కలుగనేరదు. ఇది పరమసత్యము.

మతమునకు విషయప్రేమతో సంబంధ మొతమాత్రమును యుండజాలదని బహుజనుల యభిప్రాయము. ఇది పొరపాటు. మతమునకు విషయప్రేమతో సంబంధమున్నది. ప్రేమను సరిగా నుపయోగించిన యెడల నది బ్రహ్మజ్ఞానము ను చేకూర్చగలదు. 'దానికితరమైన సౌఖ్యములన్నియు వృ

భావ్యధలు. శ్రమచేటు' పవిత్రప్రేమ బ్రహ్మజ్ఞానకవాటము.
దానికి మరియొకప్రేమ బ్రహ్మమే.

పివాహబంధము నత్యున్నతస్థితికి గొంపోవుటే భర్త
యొక్క లక్ష్మ్యముకావలెను గాని ధనార్జనా పిసాసయు సం
సారసంబంధములను దుర్వివియోగము చేయుటయు దూష్య
ములు. ఆనందమున కేవలపులు మొట్టమొదట సాధనము
లయ్యెనో నవియే పరమసాధ్యములు (పరమావధి) గా భా
వింపబడుచుండుటచే దుఃఖ హేతులగుచున్నవి. శీతోష్ణముల
నుండి కాపాడుటకు, ఆకలిదప్పుల నుపసంహరించుటకు,
జంతు మనుష్యకోటిచే బాధనొందకుండుట కొకతావును
కల్పించుటకుమాత్రమే ధనమవసరము. యుత్తిపాలను తిచ్చు
కొరకును శీతోష్ణములనుండి కాపాడు వస్త్రములకొరకును
మనకెంత స్వల్పధన మవసరమో గ్రహించుడు!!

నాకు రొంపపట్టినదనుట కాంగ్లమున నేను రొంపను
పట్టుకొంటినను ప్రయోగము కలదు. అది మనలను పట్టుకొ
నుటలేదు. మనమేదానికొరకు పరుగెత్తుచున్నారము. ఇదియ
ధార్మము శీతాతపరక్షణకొరకు మనకునుష్టులుకావలెను.
కాని అవి నిన్ను శీతాధిక్యతనుండి కాపాడుటకుమాత్రమే
యని మరువకూడదు. అట్టిదుస్తులు మోయుగానుండవచ్చును.
ఇతఖరీదు, యింత నాజాకుగలదుస్తు లనవసరమేగాక
వాటి యధార్థోద్దేశముకూడ నశించుచున్నది. మనకీయాకాశ

సౌధసీమలును, యీతళుకు బెళుకులును, యీజలుగుపర్యంక
ములును, యీహిరణ్మయ స్తంభములును నవసరములేదు.
ఇంపైన చక్కని చిన్నచిన్న కుటీరములు మనకు తగినంత
రక్షణ నొసంగజాలవా?

అహ! మానవు లెట్టిభ్రమలలో తగుల్కొని శ్లేష్మ
ములోపడిన యీగలవలె వైకి శేవజాలకున్నారోచూడుడు!
మేడలను మిద్దలను జూచి మురియుచు వాటినే పరమావధి
గానెంచువా డొకడు. మిలమిలమెరయుచు జిలజిలలాడు
వస్త్రములే పరమావధి యనుకొనువా డొకడు. పులిహోర,
దధ్యోదన, చక్రపాంగలి మొదలగుచిత్రాన్న 'కైంకర్యమే'
పరమావధి కొంతమందికి. ఇట్లొంద్రియలోలశ్వేము బలిసినది!
ప్రపంచచరిత్ర నెరుగవా? ఎంతమందికో. పర్ణశాలలును,
కుటీరములును, వానస్థానములయ్యెను. కర్కశప్రస్థరములే
పర్ణపాన్పులయ్యెను. ఒంటినిండగుడ్డ, కంటినిండనిద్ర, కడుపు
నిండతిండి, వారెరుగనేయెరుగరు. అయినను అట్టివారే ప్ర
పంచమును నడిపించగలయోధులైరి. స్లేటోమహాశయు డొ
కతొప్పెలో నివసించెడివాడు. అదియే యతనియాస్తి; ఆతని
గృహము నిత్యదరిద్రులయినను ప్రపంచ మిట్టియోధులఋణ
మును కొనగలదా? షేక్స్పియరుమహాకవికి మేడలులేవు.
అతడు నాటకములకు వచ్చుప్రేక్షకుల గుట్టములను జాగ్రత్త
గా చూకుటకు నియమింపబడెడివాడు. తరువాతనతడు కొద్ది.

యాస్తిని మాత్రమే బహుకష్టముమీద సంపాదించగలిగెను. న్యూటనుమహాశయుడుకూడ నిత్యదరిగ్రుడే. పుస్తకములను కొనుటకును, ముష్టివాండ్ర కొసంగుటకును డబ్బులేక యత డెన్నియోసార్లు విలపించెను. కాని వీటికితప్ప యత డెన్నడును డబ్బుకొరకు విచారించి యెరుగడు. ఇట్టి నిత్యదరిగ్రులే ప్రపంచమున కెంతమేలు నొనగూర్చిరో చూడుడు! భారత దేశమున మన పూర్వులు కందమూలఫలములను తినుచు యడవులలో విహించువారు ఇట్టిప్రాచీనులే ప్రపంచములో సత్యతత్త్వమైన వేదాంతజ్ఞానమును ప్రసాదించగలిగిరి. సోదరులారా! ఉదారచరితులును గొప్పవారును కండు ! మేడలను సౌధములను నిర్మించుటకొరకు మీజనసత్వములను బుద్ధిసంపతును ధారపోయకుడు! మీ మేధాసంపత్తు నట్లు వృధపుచ్చకుడు. మీగృహాంగణములు, మీసౌధములు చాలగొప్పవిగను పెద్దవిగను యున్నవిగాని అందులో నివసించు మనుష్యులుమాత్రము చాల చిన్నమనుష్యులగుటతోచనీయము. భారతదేశములో గొప్పగొప్ప కట్టడములు గలిగిన సమాధిస్థలములు లేవా? వాటినలంకరించున వీవి? కుళ్ళిన శవములు; కులకులలాడు పురుగులు; విషసర్పములు.

ఆకాశసౌధములను, వెండిగిన్నెలను, బంగారుతొడుగులను, పట్టుసానులను ప్రోగువెళ్ళి నీభార్యను, నీమిత్రులను నీసంతును, నిన్ను గొప్పవారిని చేసికొనవలెననెడు పెరికోరి

కలను విడనాడుము. నీశక్తి నట్లు ధ్వంసముచేయకుము. నీశక్తిని, నీజీవితమును, నీబుద్ధిని ధనార్జనకొరకు దుర్వినియోగముచేయక నీ వెల్లపుడును నీయంతశ్శక్తులను గ్రహించుటలోను, నీ నిజమోక్షమునకు విచారధనము నుపార్జించుటలోను, చివరకు బ్రహ్మత్వసిద్ధిని పొందుటలోను నీ జీవితమును గడుపుదువేని, యదియే పరమావధియని భావించువేని సంసారజంజాటమెంతమాత్రమును నిన్ను బంధించనేరదు. బాధించనేరదు. అగుదిబండ నీకొక సోపానమగును. కొంతనుండి మేమైతే నిరాడంబరముగా నుండగలము. కాని స్నేహితులు, బంధువర్గము మొదలైనవారని సంతోషపెట్టవలదా? పాన్పులు, పంఖాలు, సోఫాలు, ఎగువుపీటలు దిగువుపీటలు మొదలగు నట్టహాసము లేకున్న వాడేమనుకొందురు? కాస్తదర్జా కాపాడుకొనవలదా? అని యందురు.

ఓ వెర్రినాయనా! నీవు నీకొరకు నివసించుచున్నావా? లేక యితరులకొరకు నివసించుచున్నావా? నీ కొరకే నీవు నివసించవలెను. నీ జీవితముతో నితరులెట్టి జోక్యమును కలుగజేసికొనరాదు. నీ వన్నమును తినునపుడు నీవు తినుచున్నావా లేక నీకొరకు వారు తినిపెట్టుచున్నారా? నీయన్నమును నీవు జీర్ణింపచేసికొనుచున్నావా? లేక నీకొరకు వారు జీర్ణింపజేసిపెట్టుచున్నారా? నీవు చూచునపుడు నీ నేత్రేంద్రియములా చూచుచున్నది లేక వారినేత్రములు నీకొ

రకు చూచిపెట్టుచున్నవా? వెరివాడా! నీపాదములమీదనే యాధారపడుము. నీచుట్టుకు నీవు స్వతంత్రుడవుకమ్ము. వెన్నెముక లేనివానివలెకాక కొంచెము చేనగలిగియుండుము.

నీయతిథుల యభిప్రాయములను, నీబంధుమిత్రులయభిప్రాయములను సరకుచేయకుము. అతిథి యభ్యాగతులను చిత్రాన్నములతోను, పట్టుపాన్పులతోను సత్కరించకపోయిన కొంపముచుగునా? అట్లుచేయనిచోగౌరవముగా నుండదని, మర్యాదలోపమని ప్రజలకుకొందురు. అట్లుచేయుటవలన మీరు గేహాదివస్తుజాలమునకు తగిలింపబడు తోకలగుచున్నారు. ఇది న్యాయముకాదు. అవియే మీయాజ్ఞలకు లొంగియుండి మీకు తోకలు కావలెనుగాని మీరే నాటికి తోకలు కాగూడదు. మీశక్తిని గురించుకొనుడు !

అతిథి నీయింటికి వచ్చినపుడు వానిని తత్పూర్వము కంటె జ్ఞానవంతుని, సంస్కారిని, యుత్తమునిచేసి పంపుటే నీధర్మము. నీతోడివారికి నీనింతకన్న చేయు ధర్మకార్యము మరొకటి యుండకపోదు. నీగృహమును నీ విల్లే సంతోష వార్ధి నోలలాడించవలెను. గృహమేధి యిట్లే తనగృహమును పోషానముగా చేసికొనవలెను గాని గుడిబండనుగ తగిలించుకొనజనదు. ఎక్కువ జ్ఞానవంతుడుగ నీ యతిథి నీగృహమును వీడునేని వాని తిండికొరకును, శయ్యకొరకును లెక్కచేయకుము. వానికి జ్ఞానభిక్షను పెట్టుము. అతనికి నీప్రేమను పంచి

పెట్టుము. నేను మీకొకపైసనైన న నీయజాలకపోయినను, మీకెట్టిదెహిక సేవనుగాని చేయజాలకపోయినను సదయహృదయముతో, సరళస్వభావముతో, ప్రేమభావముతో నొక్కచిరునవ్వును తాల్చితినేని నదియే మిమ్ము సంతృప్తాంతరంగులను పవిత్రులను చేయగలదు! ఇది మీ కొకసేవచేసినట్లే యగును. ధనము నిచ్చుట లెక్కలోనిది కానేకాదు. అది భార్యకు సొమ్ములిచ్చి తరువాత విడిచిపెట్టుటవంటిది. ఆమెకు కావలసినది నీప్రేమగాని నీధనముగాదు ఒకనికి ధనము నొసంగుటవలన నీవు వానిని మోసపుచ్చినట్టి యపరాధి నగుచున్నావు. నీవు వానికి జ్ఞానదానమును చేయుము. ప్రేమదానమును చేయుము. ఇంతకంటె సేవ, యింతకంటె సతిధియై భ్యాగతిపూజ మరొకటి యుండబోదు. నీదారాపుత్రులయెడల నీ కిట్టిప్రేమయే యుండవలెను. ఇదియే వాంఛనీయముగాని యజ్ఞానజనిత మైన మోటుప్రేమ, పశుప్రేమ నిరర్థకములు.

ఓం శాంతిః శాంతిః.

గృహస్థజీవితము.

సరిగా సులోచనములవంటిది.

సులోచనములతో మనము ప్రతివస్తువును చూచుచున్నాము. కాని కండ్లకు సులోచనములబయి వెంతనూత్రమును కలుగుటలేదు; వాటివలన దృష్టి కెట్టియాటంకమును

కలుగుటలేదు. అవి దృష్టిని నిరోధించకపోవుటేగాక దానికి సహాయపడుచున్నవి. వస్తువుల నవి కప్పిపుచ్చక వాటినిమరింత ప్రకాశింపజేయుచున్నవి. భార్యాభర్త లొకరికొకరు సులోచనములవంటివారు. ఒకరిద్వారా నొకరు విశ్వమునంతను చూడగలిగి యుండవలెనేగాని యొకరికొకరు 'గోడలు' కాగూడదు. వారి కలయిక యాధ్యాత్మికమును, వేదాంతజ్ఞాన యుతమును యెనపుడే యిది నాధ్యమగును. ఇతరవరతు లేమియు పనికిరావు. అప్పుడే వారు యొకరియాత్మ నొకరు దర్శించగలుగుదురు. అప్పుడే శరీరమురిపెములను, రాగములను, నడవడులను, యాచారములను దాటి చూడగలుగుదురు.

మనము మాటిమాటికిని యుచ్ఛ్వాస నిశ్శ్వాసములను చేయుచునేయున్నాము. కాని మనమట్లు చేయుచున్నట్లే గుర్తించము. గృహస్థజీవితముకూడ నిట్లే సంపూర్ణసౌమనస్యముతో నుండవలెను. ఒకరికొకరు భారము కాకూడదు; 'గుదిబండలు' కాగూడదు. ఇద్దరకును స్వేచ్ఛయే ! ఒకరిని గురించి యొక రధఃపతితుల మగుచున్నార మనుభావన యుండరాదు. ప్రస్తుతము గృహస్థజీవితములో భార్యతలంపు భర్త యాధ్యాత్మికాభివృద్ధి కాటంకమగుచున్నది; భర్తతలంపు భార్యకు భారముగాను, యాటంకముగాను, కాన్పించుచున్నది.

భారతదేశములో స్త్రీపురుషులు కండ్లలో కాలుకను-
అంజనమును పెట్టికొందురు. అది కండ్లలోనున్నను దృష్టి నెంత-
మాత్రమును యాటంకపఱచదు. సరికదా దానికి బలము.
నొనగూడును. అది భారమయ్యేనేని లేక దృష్టి కాటంకము-
య్యేనేని దానిలో దోషముండి తీరును. ఆవిధముగానే కడు-
పు బలువెక్కనా య-దులో దోషము కలిగినదన్నమాట
సత్యము. దాంపత్యన్యాయముకూడ నిట్టిదే! దంపతు లొక-
రికొకరు భారము కాగూడదు. నాపూర్వాశ్రమమునాటి భా-
ర్య “మీరు నన్ను జ్ఞాపకముంచుకొనెదరా” యని నన్నొక-
నారి ప్రశ్నించెను ‘నేనెప్పుడును జ్ఞాపకముంచుకొన’నని
చెప్పితిని. జ్ఞాపక ముంచుకొనుట నీకంటె వ్యతిరేకమైన పురు-
షుని నిషయమై సంభవించును గాని నీకండ్లను, నీముక్కును,
నీచేతులను నీవు జ్ఞాపక ముంచుకొనెదవా? అని నీతో నై క్య-
మయియే యన్నవి. ఒకరితోనొకరు కలిసిపోవునపుడు యే-
కత్వమేసంభవించి ద్విత్వజ్ఞానమే యుండదు. అప్పుడు జ్ఞాపక-
ముంచుకొనుట లేదు. భార్యాభర్తల న్యాయమిదియే!

స్నేహితుడు మనకొక జాబును వ్రాసినపుడు మనము-
దానిని ప్రేమించి ‘కండ్లలో’ పెట్టికొందుము. అట్లే భార్యా-
భర్తలు భగవంతునివద్దనుండి వచ్చిన యుత్తరములు భర్త-
శరీరము భగవంతుని నుంచివచ్చిన యుత్తరము లేక పటము.
కనుక భార్య భర్తశరీరమును, ప్రేమించవచ్చును; గౌరవించు;

వచ్చును. కాని యీశరీర మొకజాబుమాత్రమే; పటముమాత్రమే గాని యనలు వస్తువు కానేరదు. ఈప్రకార మామె భర్తద్వారా భగవంతుని చూచును; భర్త భగవంతుని యొక్క చిహ్నము; విగ్రహము అనుభావ ముండవలెను. రాత్రి శరీరములు కలియుచో పగలు స్త్రీ భర్తతో నాత్మైక్యసంధానమును చేయవలెను. ప్రతియాలింగనముతోను దేవత్వమును స్వీకరించుచున్నట్లు భావనచేయవలెను. భార్య యిట్లు తలపోయుచుండవలెను. 'ఓజ్యోతీ! రమ్మ! నిన్ను నేనాశ్లేషించుచున్నాను' దీనిని మీ రానంద మనవచ్చును; విశ్వైక్యసంధాన మనవచ్చును. పరిపూర్ణ పవిత్రతయనవచ్చును. 'ఓదేవత్వమా! ఓజ్ఞానమా! రమ్మ! నిన్ను నేను స్వీకరించుచున్నాను' ఇట్లంతయు దేవత్వచిహ్నము గావింపబడవలెను. ఈమంత్రమును రాత్రి మరచెదవా! పక్కలెన పూర్తిచేసికొనుము. మీయేకత్వమును వివాహమును సీవప్పు డూహించుకొనవచ్చును. దేవత్వము నాలింగనము జేయుట! విశ్వమంతయు నొక్కని శరీరమే యనుకొనుట! అంతయు తాన యగుట! ఈభావమే నిరంతరము మనోసీమను రాజ్యము చేయుచుండవలెను.

నేదాంత మొకప్రక్క శరీరైక్యమును సర్వదా మఱచిపోవలె నని కోరుచు యాత్మైక్యమును నిరంతరము సాధించుచుని ఘోషించుచున్నది. నీవెప్పుడును-దేవత్వము, శక్తి.

సౌమనస్యము, ఈశ్వరప్రేమ, విశైవ్యకృపామనస్యము- ఇవన్నియు నీగోనే యున్న వని ధ్యానించుము; భావించుము. 'యద్భావం తద్భవతి' నీ భావన మెట్లుండునో నీవును నట్లేయగుదువు. నేను 'బ్రహ్మము'ను. 'బ్రహ్మము' నేను నాడే నేను. నేనే వాడు. ఇట్లు నిరంతరపాధనను చేయుచుండవలెను.

భారత సతీత్వము.

హిందూదేశములో భార్యను గౌరవముగాచూడ రనియు, ప్రేమించరనియు యింగ్లండు, అమెరికా మొదలగు దేశములలో చాటబడుచున్నది. ఇది వారి దృష్టిదోషము తప్ప మరేమియుకాదు. ఇది తత్వయభిప్రాయము. ఈదేశములలో కంటె హిందూదేశములోనే భార్యమెక్కువ గౌరవప్రేమలతో చూడబడుచున్నది; ఇచ్చట భార్యను బహిరంగములో ప్రేమింతురు. ముద్దు పెట్టుకొందురు; యితరచేష్టలను చేయుదురు. కాని లోపాయికారీగా యింటవద్ద నామె తృణీకరింపబడును; తిరస్కరించబడును. భారతదేశములో బహిరంగమున భార్యకు గౌరవమును బ్రదర్శింపరు; చూపనే చూపరు కాని హృదయాంతరాళమున భార్య పూజింపబడును. ఆమె సహధర్మచారిణి. ఆమె లేనిదే యేగృహస్థధర్మమును నెరవేర్చుట కర్హతయేలేదు. ఆమె యర్థశరీరము.

ఈదేశములో బహిరంగప్రదర్శనమే కాని యంతరంగముమాత్రము శూన్యము. హిందూదేశమున నిట్లుకాదు.

అచ్చట బహిరంగమున వికారచేష్ట లేమియు పనికిరావు గాని
 చిత్త భార్యయభివృద్ధికొరకే తన శక్తి ననుసరించి తన సర్వస్వ
 మును త్యాగముచేయును. ఆమె యానందముకొరకు తా
 నెన్ని బాధలనైనను పడుచుండును. కాని పురుషులకున్నంత
 చదువు స్త్రీలలోకూడ లేకపోవుటయే సక్కడి లోపము.
 ఈదేశములో మూత్రము పురుషులకున్నంత చదువు స్త్రీలలో
 గలదా? యధార్థమేమన హిందూదేశములోని పురుషులకు
 యిక్కడి పురుషులలోనున్నంత చదువు లేదు. (సంఖ్యలోగాని
 లోతులోగాదు) అట్లే యచ్చటి స్త్రీలలోను యిచ్చటిస్త్రీల
 కున్నంతచదువు లేదు. స్త్రీపురుషులలో చదువుకున్నవారు
 చాల తక్కువగానుండుటయే యిక్కడ కాన్పించుచున్న యన
 ర్థము. తప్పంతయు హిందూదేశములోని వివాహ బాంధవ్య
 ముమీదకు త్రోసివేయబడుచున్నది. ఇది న్యాయముకాదు.

హిందూదేశములో నెవడును భార్యను 'నాభార్య'
 యని చెప్పడు; ఉదహరింపడు; అట్టిమాటలు దూష్యములు;
 అపవిత్రములు; లజ్జానివృత్తములు. అత డెప్పుడును 'మాపిల్లల
 తల్లి, మా కృష్ణునితల్లి, మా రామునితల్లి' యని సగౌరవ
 ముగా మాతృత్వాపాదనదృష్టితో నామెకు పిలుచుచు గాని
 'నాభార్య'యని తనకుచెందుచున్న యొక వస్తువువలెను, శరీ
 రబాంధవ్యసూచకముగను పిలుచుట గర్హ్యము.

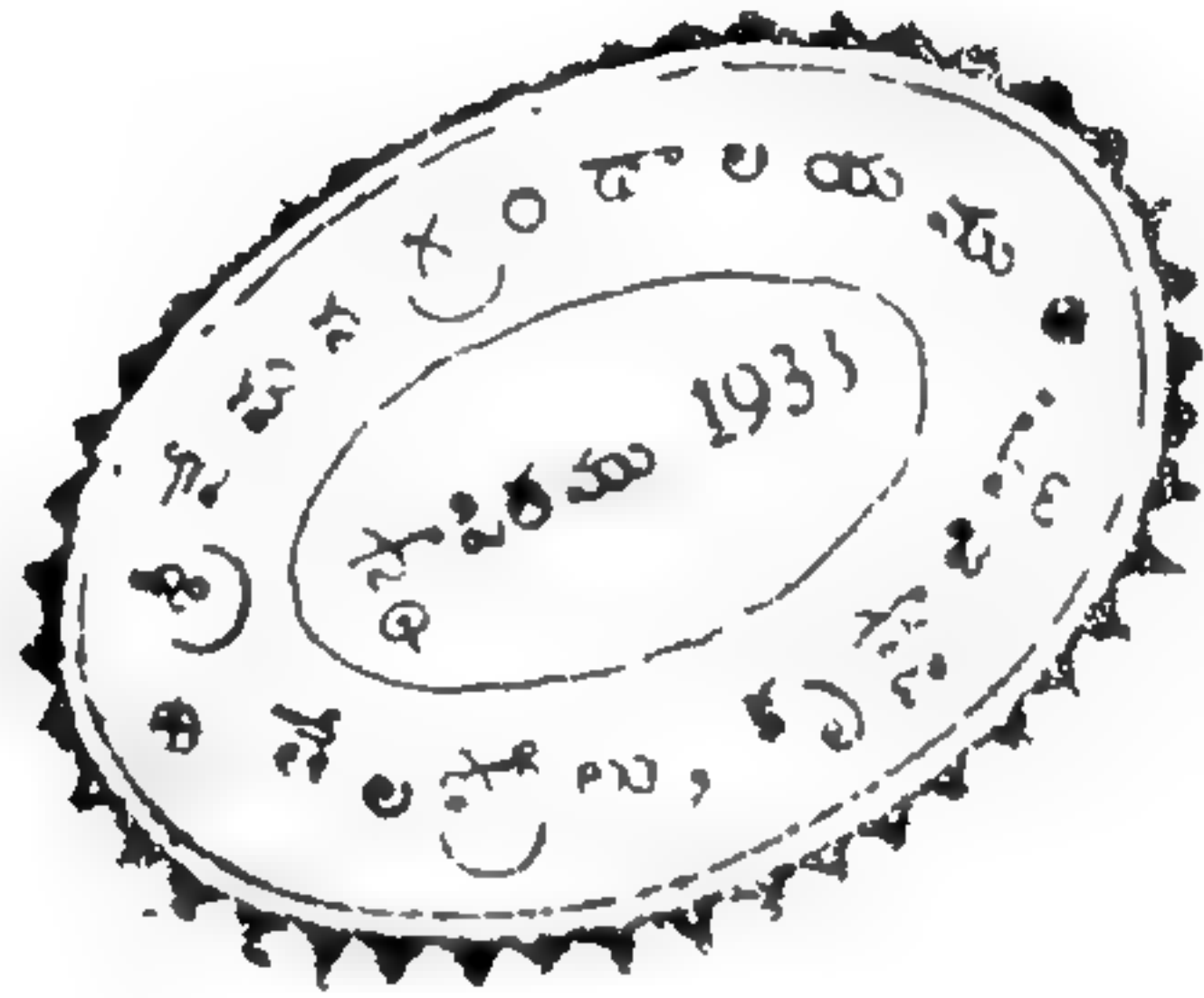
హిందూ దేశములో ప్లేగున్నయింటిని అందరును విడిచి పెట్టిపోవలెను. దానిలో రోగి నొక్కనినే యుంచవలెను. తదితరు లుండరాదు యనుశాసనముకలదు. కాని యొకప్పు డొక దయార్ద్రహృదయురాలు ప్లేగుచే బాధపడు యొకకుర్రవాడున్న శాలలోనికి ప్రవేశించి రాత్రి యంతయు మేల్కొనివానికి శైత్యోపచారములుచేయుచుండెను. తరువాత నాపిల్లవానితల్లికూడ లోపలకు వెళ్ళుట కంగీకరింపబడెను. తల్లి పిల్లవానిని సమీపించి వానితలను తన కాళ్ళపై నిడుకొని విసురుచుండగా నతడు ప్రాణములను విడిచెను. ఈదేశములో జీనసుకాళ్ళమీద తల నిడుకొని చనిపోవుటకు మీపుణ్యస్థలములో చనిపోవునట్లుగా తలంచెదరు. హిందూదేశములో తల్లిపాదములకడ తలనుంచి చనిపోవుట మహాభాగ్యముగా చూడబడును; ఈచావు యతిపవిత్రమైనచావు.

మీదేశములో భగవంతుని తండ్రీవలె భావింతురు. 'స్వర్గములోనున్న పరమపిత' యని పూజింతురు. హిందూదేశములో భగవంతుని తండ్రీవలెగాక తల్లివలె పూజింతురు. భారతసాహిత్యములో 'మాతాజీ' మాతృదీవి' యనుమాట యతిప్రియమైనది; స్వర్గతుల్యమైనది.

హిందువుడు రోగపీడితుడై యుత్కృష్టబాధపడుచు చనిపోవుటకు సిద్ధముగానున్నపుడుకూడ 'నాదేవుడు' నాదే

వుడు' అని యనడు. అతనినోటినుండి 'అమ్మా ! అమ్మా !' యనుమాటలే వచ్చును. హిందువునకు అమ్మా ! అమ్మా ! యనుమాతృస్మరణయే చివరకు మిగులును; అతని హృదయ కుహరమునుండి యామాటయే బహిర్గత మగుచుండును. తల్లి యనుమాట హిందువుని యంతరాత్మనుండి యతిగంభీర భావముల నుదయింపజేయును.

రామ తీర్థ స్వామి

బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.

దుఃఖసముద్రమునుండి ఆత్మానందమునకు మగలుడు.

ప్రజలెందుకు బాధపడుచుందురు? ఈప్రపంచములో దుఃఖములేల సంభవించుచున్నవి? అను ప్రశ్న వేయబడుచు వ్నది. వీని సమాధానము కొరకు రాముడు చరిత్రకథలను మీముందర చదువదలచుకొన లేదు. మహాత్ముల యభిప్రాయములను, సూక్తులను, పురాణగాథలను వినిపించుట యతని జునికాదు. చరిత్రకారులు, కవులు, ఋషులు మొదలైనవారు వ్రాసినవన్నియు పరమసత్యములే! కాని ప్రపంచములోనున్న చరిత్రనంతను నమలి మ్రింగినను, కవుల గ్రంథముల నన్నిటిని త్రాగి తెప్పరిలినను సత్యముల నన్నిటిని స్వానుభవముచే పరీక్షించి, ఆత్మానుభవమును గడించిన కాని యావంతయును లాభములేదు. రాముడు తన స్వానుభవమునే మీకు చెప్పుచున్నాడు. మీరును మీస్వానుభవముచే యీసత్యములకే శ్రమగొన వచ్చును.

2 ఈరోజులలో ప్రతివాడును యేగొప్ప గ్రంథమునో, యేగొప్ప చారిత్రకునో, యేగొప్ప శాస్త్రవేత్తనో లేక యేగొప్ప ప్రఖ్యాతపురుషుని నామమునో ప్రమాణముగా చెప్పుచుండుట యాచారమైపోయినది. పైగా ఇట్టిపేరులను, గ్రంథములను యేకరుని పెట్టువారికే పూజ లొనర్చుచున్నారు. ఇది ఆత్మహత్యకు ప్రథమసోపానము. మన కంతర్వృత్తి లేక పోవుటయే, మనము స్వకీయాభిప్రాయముల నేర్పరచుకొనక పోవుటయే, యితరులపై విశ్వాసముంచి ప్రతిదానిని మహా ప్రసాదమువలె వారినుంచి స్వీకరించుటయే, మన 'బుర్ర' నుపయోగించుకొనక ఆపని నితరులచే జరిపించుకొనుటయే యీ ప్రపంచము దుఃఖమయ మగుటకు కారణమగుచున్నది.

ఇతరు లేమిచెప్పిన దాని నాత్మపరిశోధన యావంతయు లేక దిగ్గమింగుదుము. మన కాళ్ళమీద మనము నిలువము. మహమ్మదు, బుద్ధుడు, కృష్ణుడు మొదలగువారిని విశ్వసించుటే గాక అనేకమంది చిల్లరదేవుళ్ళను మనము స్మరించుకొందుము. వారికి నెత్తులొనర్తుము. కాని చిన్నపిల్లవాడు కూడ మన వర్తనమును విమర్శింపవచ్చును. దానితో మనకు ధృతిచెడును; సమత్వము సన్నగిలును; దుఃఖము శరణ్యమగును. మన మితరుల యభిప్రాయములకు, యితరుల విమర్శలకు దోసి లొగ్గుచుండుము; వణకుచుండుము; ఇతరుల యనుగ్రహమును సంపాదించుటకే మన కాలమునంతను వృథ

చేయుచుందుము. మనలను మన కండ్లతో చూచుకొనక యితరుల కండ్లతో చూచుచుండు యాచారమే దుఃఖకారణ మగుచున్నది. మనలను మనకండ్లతో గాక యితరుల కండ్లతో చూచుకొనుట దంభము. మన మితరుల దృష్టిలో గొప్పవార మనిపించుకొనవలె నని తంటాలు పడుచుందుము.

భారతదేశములో నొకయూర నొక పిచ్చివాడుండెను. అక్కడ ప్రతివత్సరము ఫాల్గుణమాసములో హోలీపండుగ జరుగును. ఆనాడు స్నేహితులందరును కలసి బుక్కాలు, వసంతములు మొదలగువాటితో పరిహాస చేష్టలు చేసికొందురు. గ్రామములో నున్న స్నేహితు లందరును కలసి యీ పిచ్చివానిని పరిహాసము చేయవలెనని బాగుగా త్రాగించి అతని ప్రాణస్నేహితునివద్దకు పంపించిరి. ఇత డెంతచెప్పిన పిచ్చివాని కంతగురి. ఇతడు పిచ్చివానివద్ద కల్లవడ్చు వడ్చుచు, పెడబొబ్బలు పెట్టుచు, కంట దొంగనీరు కార్చుచు “అయ్యో! ఇంకేమున్నది! నే నిప్పుడే మీయింటినుండి వచ్చితిని. నీభార్య ముండమోసినది. నీభార్య విధవ యగుటను చూచి యిప్పుడే వచ్చుచున్నాను.” అని చెప్పెను. ‘అయ్యో! నాభార్య విధవయై పోయినదా? నే నింకేమిచేతును? ఏమి దారి!’ అని యాపిచ్చివాడు గూడ గొల్లున యేడ్పులు, పెడబొబ్బలు మొదలుపెట్టెను. అంతలో చాలమంది గుమిగూడి నీవెందు కేడ్చుచున్నావని యతని నడిగిరి. ‘నాభార్య వి

భవ యైనది కనుక నే నేచ్ఛుచున్నాను' అని యతడనెను. 'నీవు బ్రతికియుండ నీ భార్య విధవ యెట్లుగును? భర్తపోకుం డ భార్య విధవయగుట సంభవమా? ఇదెంతయాత్మవిరుద్ధ ము?' అని నా రతని నడిగిరి. 'పిచ్చివాళ్ళలారా! పొండు! పొండు! మీ కేమియు తెలియదు! మీరు శుద్ధ మొద్దులు. ఈపరమ విశ్వాసపాత్రుడైన నాస్నేహితు డిప్పుడే నాయొం టనుండి వచ్చుచున్నాడు; నా భార్య విధవయైనట్లు చెప్పుచు న్నాడు. పైగా యీవిషయము నతడు కండ్లార చూచిన ప్ర త్యక్షసాక్షి! ఆమె విధవయై పోయినది.' అని యతడు చెప్పి పారిని మందలించెను.

ఎంతచిత్రము! ఎ తవంత! ఎంత హాస్యాస్పదము! మీ రీకథను విని నవ్వుచున్నారు. ఆశ్చర్య పోవుచున్నారు. కాని ఇంత హాస్యాస్పదముగ నే, ఇంత చిత్రముగ నే మనమును సంచరించుచున్నా మనుసంగతిని మీరు గ్రహించవలెను! ఈ ప్రపంచములోని అన్ని మతములును, అన్ని తెగలును యిట్లే సంచరించుచున్నవి. దంభప్రలాపులు, గర్వాంధులు, విలాసపురుషులు మొదలైనవా రిట్లే తమ జీవితములను గడుపుచున్నారు. వారు తమకండ్లతో చూడరు. తమ బుర్రలతో యోచింపరు. నీనిజతత్వము, జ్యోతుల కెల్ల జ్యోతి, పవిత్ర మై అచలమై స్వర్గముల కెల్ల స్వర్గమైయున్న నీనిజాత్మ నీయం దే యున్నది. నీనిజాత్మ యెప్పుడును సచేతనమైనదే! దానికి

చావు లేదు. అదెప్పుడును చిరంజీవియే. దాని కాస్తిక్యమే కాని నాస్తిక్యము లేదు. అయినను నీవు యేడ్చుచు, పెడ బొబ్బలు పెట్టుచు “నా కానంద మెప్పుడు కలుగును.” అని విచారగ్రస్తుడవై లేనిపోని దేవుళ్ళ నందరను నీకు వచ్చి సహాయముచేసి యీమహోపద్రవమునుండి రక్షింపుమని వేడుచు, సాష్టాంగనమస్కారములు చేయుచు, ముష్టిబ్రతు కుకు సిద్ధమయి నిన్ను నీవే గర్హించుకొనుచున్నావు. ఒక గొప్ప ప్రవక్తయో, గ్రంథకర్తయో లేక మరే మహాను భావుడో ‘నేనుపాపిని, మిరందరును పురుగులు’ అని చెప్పి నంతమాత్రమున మిరందరును అట్లే భావించుచున్నారు. మీరు మృతతుల్కులు, మృతులు అనుకొనుటలోనే మీకు మోక్షము చేకూరు ననుకొనుచున్నారు. ఇట్టి దెంతమాత్ర మును యుచితముకాదు. నీజీవితమును గ్రహించుము! నీయా త్మను తెలిసికొనుము. ఆత్మజ్ఞానశూన్యకారకములగు మృత ప్రాయజీవితముల నిక చాలింపుడు! అమృతుడవైన నీవు మ ర్త్యుడ నని యేల గోలపెట్టెదవు? నీవు కులీనుడవైనను కొద్ది వాడవైనను, నీపదవి గొప్పదియైనను కొద్దిపాటిదైనను నీకా శ్చమీదనే నిలువబడుము. వాటిని సరకుచేయక నీబ్రహ్మత్వ మును, దివ్యత్వమును గ్రహించుము! ప్రతిదానిని నిర్భయుడ వై ముఖవీక్షణము చేయుము! జంకకుము, నిన్ను నీనితరుల కండ్లతో చూడక నీలోనికి నీవేచూచుకొనుము. ఈప్రపంచ

మంతటిలోను నీవే మహాత్మ్యముడ వని నీయాత్మ నీకెల్ల
ప్పుడును బోధించుచున్నది.

బౌద్ధమతము, వేదాంతము మొదలగునవి మేముచె
ప్పినట్లే చెప్పుచున్నవని ప్రజలందురు. కాని నీలోపలనున్న
స్వర్గము, ఆపరంజ్యోతి 'నేను వ్యర్థుడను, అసమర్థుడను, పా
పిని' యను నీచభావముల నొకప్పుడును కలిగియుండవద్ద
నియే నీకు బోధించుచుండు నని రాముడు చెప్పుచున్నాడు.

ఒకప్పు డొక యుడుతకును, పర్వతమునకును గొప్ప
వాదము జరిగెను. పర్వత నూయుడుతను 'ఓసి గడ్డికరకా'
యని వెక్కిరించెను. అప్పు డాయుడుత 'నీవునిజముగా నా
కంటె చాల పెద్దదానవే! కాని రోజులు, వారములు, పక్ష
ములు, మాసములు, ఋతువులు, అయినములు మొదలగున
వెన్నియో కూడినగాని ఒకవత్సరము కాజాలదను సంగతి
నీవు గ్రహించవలెను. నా అల్పస్థితికి నే నెంతమాత్రమును
విచారింపజాలను. నేను నీయంత పెద్దదానను కానిచో నీవు
నాయంతచిన్నదానవును కావు; నాయంత చురుకుదనమును
నీకులేదు. నీవు నావంటి యుడుతల ననేకములను భరించగల
పంజర మగుచున్నా వనుసంగతి నే నెరుగుదును. శక్తులు
భేదించుచుండును. కాని ప్రతిదానికిని అర్హమైన స్థానము
కలదు. నేను నాభజముపై యరణ్యములను మోయుజాల

నిచో నీవు నావలె యొక కాయనైనను కొఱకజాలవు. అంగుళమైనను పోజాలవు.'

ఇట్లే నీశరీరమును ఆయుడుత శరీరమువలె చాలచిన్నదిగా యుండవచ్చును. నీప్రక్క నొక పర్వతశరీరుడుండవచ్చును. అంతమాత్రముచే నీ వల్పుడవని యనుకొనకుము. ఆయుడుతవలె కొంచెము జ్ఞానమును కలిగియుండుము. నీ నల్పకాయుడవైనను దీర్ఘకాయుడైనవాడు చేయజాలనిదానిని చేయకొరకే విధిచే యుద్దేశింపబడినాడవు. కనుక నిన్ను నీవెందుకు గర్హించకొందువు? ప్రసన్నహృదయుడవు, సంతుష్టాంతరంగుడవుకమ్ము!

ఒకప్పుడు రామునివద్ద కొకయుద్యోగి వచ్చి తనపై యధికారి తన్నెప్పుడును యవమానించు చుండుననియు, గౌరవించడనియు చెప్పకొనెను. నిన్ను నీవే గౌరవించుకొనుట లేదు కనుక నిన్నాతడును గౌరవించుటలేదు. మన కాయగౌరవమే యున్నచో ప్రతివాడును మనలను గౌరవించుదు; గౌరవించి తీరవలెను. ఈపుస్తకమునకు నాలుగణాలు వెలపెట్టినచో నెన్నడైనను దీని కెనిమిదణాల నిచ్చునా! అట్టివెట్టివాడెవడును యుండదు కాని దీనికి 0-12-0 అణాల వెలయుంచి వచో ప్రతివాడును 0-12-0 చెల్లించి తీసుకొనును.

ఇట్లే నీకు నీవే తగినంత విలువ నిచ్చుకొనినచో యితరులెవరును నీయందు విలువ నుంచజాలరు. నీపై నీవుతృప్తి

విలువను కలిగియుండుము. ఆత్మగౌరవమునుకలిగియుండుము.
నీదేవత్వమును భావించుము. నీ బ్రహ్మత్వము ననుభవించుము
ప్రతివాడును నిన్నట్లే భావించును. నీ కట్టిగౌరవమునే
చూపును.

విశ్వాసమే మనలను రక్షించునని పెద్దలు చెప్పుదురు.
కాని నీ వితరములగు బాహ్యసూత్రములపై విశ్వాసముంచిన
యవి నిన్ను రక్షించజాలవు. నీబ్రహ్మత్వమందలి విశ్వాసమే
నిన్ను రక్షించగలదు. నీబ్రహ్మత్వమునం దకుంతితివిశ్వాస
ముంచుము! ఆత్మగౌరవమును కలిగియుండుము! ప్రతివాడును
నిన్ను తప్పక గౌరవించును. సన్మానించును. అని రాముడు
బోధించెను.

రామునిబోధ ననుసరించి ఆముద్యోగి మరునాటిచుండి
తన బ్రహ్మత్వమును గ్రహించుటయు దతిశ్రద్ధను వహించి
కొంతకాలము నందులకై వినియోగించుచుండెను. ఆతడు
ప్రార్థనలను చేయ ప్రారంభించెను. ప్రార్థన యనగా
కొన్నిమాటలను, కొన్నిశ్లోకములను గొలుగుచుండుట
కాదు. ప్రార్థన యనగా బ్రహ్మభావమున తేలియాకుట;
బ్రహ్మత్వమును గ్రహించుట. అత డట్లే చేసెను. చిత్రము!
అతని పైయధికారి యతనిని యధార్హముగా గౌరవింపసాగెను.
అతని కెప్పుడును యెట్టి యవమానమును నీతడు చేయజాలక
పోయెను. ఒకనా డతని పైయధికారి యతనిపై రుసరుస

లాడుచు మండిపడజొచ్చెను. అప్పు డత డెంతమాత్రమును చలించక ప్రసన్నవదనముతో, చిరునవ్వు వెలయ నిట్లనెను.

“అయ్యా! తమరు నాకంటె గొప్పజీతమును తెచ్చుకొనుచున్న సంగతి నిజమే! మీరు నేను చేయని వేరొక ప్రత్యేకవిధిని చేయుచున్నట్లు కూడ నే నెరుగుదును. మీరు నాకవసరమను సంగతియు నిజమే కాని నేనును మీకు చాల యవసరమే! నాబదులు మరియొకడైనను లేకుండ మీరు నాపనిని చేయగలరా? నాకు మీరెంత యవసరమో మీకు నేనును అంత యవసరమే! మీకే మొట్టమొదట నాయవసరము కలిగినది. ఈ యుద్యోగమునకు మీకొకరు కావలసియుండి నాకు కబురంపిరి. నేను మీకు నొకరీచే యుట శేదు. నేను నొకరు నైనచో నాకోరికలకును నాయవసరములకును మాత్రమే నేను సేవచేయుచున్నాను. నేను మీనొకరును కాను. నేను నాకే నొకరును. నే నెవరికిని దాసుడనుగాను. యధార్థసేవ యుచితమే యగుచున్నది.”

చూచితివా! నీ వీప్రపంచములో యెవని పెనను ఆధారపడి యుండుట శేదు. తనకోరికలమీదనే యాధారపడి, యుండుచో యేనొకరును తన యజమానిపై యాధారపడుట శేదు. బాహ్యముగా నాధారపడియుండుటభ్రమమాత్రమే! మనమీదనే మనము నిజముగా నాధారపడి యుండనలెను. కనుక నీరీతిగానే నీనిజస్వతంత్ర్యమును గ్రహించుము; భా

వించుము ; అనుభవించుము ! నీవు దేవునిమీదగాని క్రైస్తు,
మహమ్మదు, బుద్ధుడు, కృష్ణుడు మొదలగువారిపైన గాని
యీ ప్రపంచములో మరే ఋషీశ్వరులపైన గాని యేల
నాధారపడి యుండవలెను ? నీవు స్వతంత్రుడవు ! క్రతివా
డును, అందరును సర్వస్వతంత్రులే ! 'నేను స్వతంత్రుడను !
నేను సర్వస్వతంత్రుడను' అను యధార్థ భావావేశితత్వగుడ
వైనపుడు నీశరీర ముప్పొంగుట లేదా ! నీవు మహదానంద
మున మగ్నుడ వగుటలేదా ? తనకు వంగి నలాములు చేయ
లేదని యొకరా జొకనిని యపరాధునిగా పట్టుకొని శిక్షింప
నెంచెను. 'ఓరిపశువా ! నేను సామ్రాజ్యాధిపతినని యెరు
గవా ? నీ పొగరుమోతుతనమునకు నిన్ను నేను ముక్కలు
ముక్కలుగా కోయింతునని యెరుగవా ?' అని యత డామ
హాపరాధిపై రోషకషాయితనేత్రుడై మండిపడెను. అప్పుడత
డారాజు మోముపై నుమిసి తీవ్రసత్యాగ్రహానలదృష్టి నత
నిపై బరపగా రాజు నిర్విణ్ణుడై చేష్టలు తప్పినవాడయ్యెను.
'ఓమహార్ఘ్యశిఖామణీ ! ఓయుత్సవిగ్రహమా ! నన్ను చంపుటకు
నీ కధికారము గాని, శక్తిగాని యెంతమాత్రమును లేదు. నేనే
నాకు యజమానిని. నేను నీపై నుమియగలను ; నిన్నవమా
నించగలను. ఈ నాశరీర మురిస్తంభమును కౌగలించుకొను
టను చూడగలను ఈశక్తులన్నియు నాలోనే యున్నవి. నా
శరీరమునకు నేనే యధిపతిని. మొట్టమొదట నాయధికారమే

చలాయించును. తరువాత నీయధికారము నెరవేరిన నెరవేర
వచ్చును.' అని యతడనెను. కనుక నీవే నీయజమాని వని.
యెప్పుడును భావించుకొనుచుండుము ! గ్రహించుచుండుము !
సత్యములను యితరుల కండ్లతో గాక నీయాత్మ దృష్టితోనే
చూడుము ! నీ స్వతంత్రము ననుభవించుము ! “ప్రభువులకెల్ల
ప్రభువును. దేవులకెల్ల దేవుడను” అను సంగతిని మననము
చేసికొనుము. ‘తత్త్వమసి.’

ప్రజ లెందుకు బాధపడుచున్నారు? ఆత్మజ్ఞానశూన్య
తచే తమ్ము తాము మరచిపోయి యితరులు తమ్మెటుల పిలు
తురో యిట్లే యాత్మభావన చేసికొనుటచేతనే నారు బాధ
పడుచున్నారు. ఈయజ్ఞాన మున్నంతకాలము, దేనభావము
మన కుదయించకున్నంతకాల మెప్పుడును మనము బాధప
డుచునే యుండుము.

అజ్ఞానమే అంధకారము. నీవొకచీకటిగదిలోనికి పోతి
వేని గోడ తగిలి బుర్ర పగులుట, బల్లతగిలి చేయి విరుగుట,
పెట్టె తగిలి మోకాలు బ్రద్దలగుట మొదలగు అపాయము
లెన్నియో కలుగుచుండుటను నీవెరుగవా ? అంధకార
మున్నంతకాల మివి యెన్నడును తప్పవు. రాము డొకగృహస్తు
యింటిసమీపమునుండి పోవుచుండెను. యజమాని తనయిం
టిలోనికి పోయి భార్యను తదితరులను తిట్టవారంభించెను.
అత డెప్పుడును ప్రతిరోజున యిట్లే చేయచుండును. “ఈబల్ల

యిక్క డెందుకు తగలేశావు ? కాలు ముక్కలైపోయిందే
ముండా ! ఆకురీప్ అక్క డెందుకేడిశావు ? చెయ్యి విరిగిపో
యిందే పీచుగ !” అను మహావాక్యములతో నతడు గగ్గోలు
పెట్టుచుండెను. కాని అదేమైనను నివారణోపాయమా ! దాని
వలన లాభ మేమైన కలదా ? కురీప్, బల్ల మరియొకచోట
పెట్టినను యేగోడకో, యేతలుపుకో తాకి యతనిబుర్ర పగు
లుట, చెయ్యి విరుగుట, మోకాలు పగులుట, ముక్కు ము
క్కలగుట తప్పనా ? అంధకార మున్నంతకాల మట్లే జరు
గును. దీపము వెలిగించినచో యేకస్తు వెచ్చట మన్ననేమి ?
నీయిష్టమువచ్చినచోటు కావంతయు అపాయము లేకుండ
సునాయాసముగా పోవచ్చునే !

ఈప్రపంచమున కూడ నీ విట్లే మెలగవలెను. నీబాధ
లన్నియు నశించవలెనన్న నీపరిసరములలో మార్పులను చేసి
కొనుట, నీపదవిలో నభివృద్ధిని గాంచుట మొదలగు బా
హ్యోపచారములు చాలవు. నీయంతరంగభాస్కరుని నీవు
యథాస్థితిలో నుంచుకొనిన చాలును అదియే నివారణోపా
యము ప్రతివాడును యిక్కడి దక్కడ, అక్కడి దిక్కడ
పెట్టుటచేతను, యినుపభోషాణములు, వెండిగిన్నెలు, పట్టు
పాన్పులు, స్వర్ణాంబరములు, సాధసీమలు మొదలగు చిత్ర
విచిత్ర హేమపాత్రాన్నాది యుపభోగ్య సాధన సామగ్రిచే
తను దుఃఖములను పోగొట్టుకొని యానందమును చూరగొన.

చూచుచున్నాడు. కాని దుఃఖ మి యైంతమాత్రమును యుప
శమింపనేరదు. నీయింట దీపమును వెలిగించుకొనుటచేతనే
నీ హృదయాంతరాళమున జ్ఞానజ్యోతి ప్రకాశించుటచేతనే,
దుఃఖ ముపశమించును. బాధ యంతరించును.

హిమాలయప్రాంతములలో నొక కొండజాతి ప్రజలు
కలరు. వా రెప్పుడును నిప్పుచేసికొని యెరుగరు. వారు చేపల
నెండబెట్టుకొని భక్షించెడివారు. వా రెప్పుడును అన్నమును
వండుకొని యెరుగరు. వారివంట యంతయు సూర్యరశ్మి
లోనే జరిగెడిది. సూర్యాస్తమయము కాకపూర్వమే వారు
పండుకొని సూర్యోదయముతో తిరుగ లేచెడివారు. ఈవిధ
ముగా వారికి చీకటితో సంబంధమే లేకపోయెడిది. అచ్చ
టనొకపెద్దగుహయుండెను. ఆగుహలో వారి పూర్వు లెవరో
మహానుభావులు నివసించుచున్నారని వా రనుకొనెడివారు.
వీరిపూర్వులు కొండ రాశాండ్రతమఃపటలమైన గుహాంతర
సీమలో పంకిలావిష్టు లగుటనో, అశ్మసంఘాతములచే భగ్న
శిరస్కులగుటచేతనో మడసిరి. ఈగుహ వారి కతిపవిత్రమైన
దిగ నుండెను. కాని వారికి చీకటి యనునదేదియో తెలియక
పోవుటచే నీగుహలోని చీకటి యొక యుపద్రవకరమైన రా
క్షసియని యెంచి దాని నెట్లైన తరుమగొట్టవలెనని వా
రెన్నియో ప్రయత్నములను చేసిరి. ఇది మీకు నవ్వును
పుట్టించుచున్నదిగాని యింతకంటె ననేకములైన పరిహాసవిష

యముల నెన్నిటికో మన యాధునికులు చేయుచున్నారు. ప్రార్థనలుచేయుచు గుహను చేరుచో నారక్కసి పోవునని యొకరు చెప్పిరి. వారట్లనే చేసిరి! కాని భూతము ప్రార్థనలతో పోలేదు. మరియొక రా రాక్షసితో యుద్ధము చేసినగాని పోదనిరి. సరే యని బాణములు, కర్రలు, రాళ్లు, కొడవళ్లు, యీటెలు మొదలగు వివిధాస్త్రములతో వా రొక్కుమ్మడి నారక్కసిపై బడిరి. కాని ఎన్ని చేసినను ఆదయ్యము పోలేదు. మరియొక రుపవాసముచేసినచో నాభూతము పోవుననిరి. పాపము వారందరును రోజులతరబడి యుపవసించిరి. ఇట్లు వారెంతత్యాగముచేసినను లాభము లేకపోయెను. మరియొకరు భూతత్వప్రకార కన్నదానము చేయవలె ననిరి. వారి కున్నదంతయు వారు దానముచేసిరి. కాని దయ్యముపోలేదు. చివర కొకవృద్ధుడు వచ్చి తాను చెప్పినట్లుచేసిన యారక్కసి తప్పక పోవుననెను. వారు సరే యని యతని సలహానుచెప్ప మనిరి. అప్పు డొకపొడుగైన వెదురుకర్రకు కొంతగడ్డి, గుడ్డ పీలికలు మొదలైనవి గట్టిగా త్రాళ్ళతో కట్టబడెను. దానిపై కొంత చేపచమురు పోయబడెను. అప్పు డావృద్ధుడు రెండు చెకుముకిరాళ్ళను తెప్పించి ఒకదానిపై నొకటి కొట్టెను. అప్పుడు నిప్పు పుట్టెను. అతడు దానితో నా వెదురుకర్ర చివరనున్న గడ్డి నంటించెను.

ఇట్టి దృశ్యమును వా రెప్పుడును చూడలేదు. వారి కదెంతయో చిత్రముగా దోచెను. అప్పు డత డా వెదురు కర్రను చేతితో పట్టుకొని యాగుహలోనికి నిర్భయముగా చటచటపోయి యాదయ్యము, ఆయంధకారరక్కసి, మీ కెదురైనచో రెండుచెవులను పట్టుకొని బరబర యీడ్చుకొని రండని వారి వాఙ్మపించెను. మొట్టమొదట వా రతని మాటలను విశ్వసించలేదు. వారిపూర్వులు ప్రార్థనలతోను, ఉపవాసములతోను, దాసములతోను దయ్యము పోవునని చెప్పిరి. వా రవన్నియును సంవత్సరముల తరబడి చేయుచున్నను ఏమియులాభము లేకపోయెను. కాని నిన్నమొన్న తలయెత్తిన యీ వింతమనిపి మాటలు మాత్రము నిజము లెట్లగును? యని వా రాకాగడ నాన్పివేసిరి. కాని అందులో దురభిమాన గ్రస్తులు కానికొంద రా దీపమును తిరుగ వెలిగించి గుహలోనికి పోయిరి. ఎంతదూరముగోపలికి వెళ్ళినను వారికారక్కసి కాన్పింపదాయెను ! ఆగుహలోని రంధ్రములలో నారక్కసి నక్కయందు నని వారు ప్రతిరంధ్రములోనికి నాదీపమును జొన్పిరి. కాని దయ్యము కాన్పించలేదు. అదెప్పుడును అక్కడ లేనట్లే వారికి తోచెను. కనుక అజ్ఞానమే అంధకార మనురాక్షసి. అది మీహృదయకుహరములలో స్థావరమేర్పగచుకొనినది. అక్కడ యొకనరకమును కల్పించుచున్నది. దుఃఖములు, విచారములు, బాధలు, ఇవన్నియు నీయందే యున్నవి. అవి నీకు బాహ్యమున లేవు.

కొందరు తులువలు నిన్ను తూలనాడెద రనుకొనుము. తిట్టెదరనుకొనుము. అనగా వారు, నీవు వాటిని గ్రహించుచో, నీకపకారమును కలిగించు యాహారమును తయారుచేయుచున్నారు. కాని నీవు వాటిని గ్రహించనిచో, లెక్కచేయనిచో, నీకెట్టి కోరికమును, యుద్రేకమును జనింపనే జనింపదు. రాము డెప్పుడును వాటిని తన కాపాదించుకొనడు. అతడు వీధులమ్మట బోవునపు డనేకమంది యనేకవిధముల విమర్శించుచుందురు. కాని వాటి సతమ సరకుచేయనపుడును విశ్వసించనపుడును అవి యతని నేమిచేయును? ఏనుగలు పోవుచుండును. కుక్కలు మొఱగుచుండును.

ఇట్ల నివసమ్మిళిత విందులను దరి జేరనీయనివాడును, గ్రహించనివాడును జ్ఞాని యని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. అతడు వేటిచేతను వచింపబడడు; వేటికిని చలింపడు.

నీ నిజాత్మను తెలిసికొనుము. నీ నిజాత్మపుకమ్ము! నీబ్రహ్మాత్వ మగుము! ఇతరులను నిదించువారియెడల దయ గలిగి యుండుము. నేను పతితుడను, అధముడను, అవమానార్హుడను అను భావములను పోవాడుము. నీదేవత్వమును గ్రహించుము; అనుభవించుము. దీనికి విరుద్ధమైన దంతయు నంధకారము; అజ్ఞానము. నీలోనున్న యంధకారమే నీకొక నరకమును సృష్టించుచున్నది. ఇతరపద్ధతుల నెన్నిటి నవలంబించినను నీ వీ యంధకారమునుండి తప్పించుకొనజాలవు.

మూడువందల ముప్పదిమూడుకోట్ల కృష్ణావతారములు వచ్చినను, నియంధకారమును పోగొట్టుకొనుటకు నీవే సంకల్పించి, నీగాని యశేమియు చేయజాలవు. ఇతరులపై నాధారపడకుము ఈసంఘము కాదని ఆసంఘమున జేరుట, ఈమతము గాదని ఆమతమున చేరుట, ఈదేవుడు కాదని మరియొకదేవుని మొక్కుట, కృష్ణుడు కాదని క్రైస్తును, అతడు కాదని మరియొకనిని మ్రొక్కుట—మొదలగు వికారములవలన నెట్టిలాభమును లేదు. ఇట్టివి నీ వెన్నిచేసినను లాభములేదు. జ్యోతియే నియంధకారమును బాపును. జ్ఞానమే, అనుభవ జ్ఞానమే జ్యోతి నీబ్రహ్మత్వమందలి యకుంతిత, యనుభవ బ్రహ్మసమే జ్యోతి. అదియే నివారణోపాయము. పరమశిరణ్యము.

స్త్రీపురుషరూపములో నున్న దేవత్వమా ! పృథివీశరీరములో నున్న ఓ నా నిజాత్మా ! ఈయన్ని శరీరములలో నుయున్న ఓ భగవతీ! ఓ తల్లీ! బాహ్యరూపములు, బాహ్య శరీరములు పూర్తిగా శూన్యమగునట్లు గ్రహింపగలుగు పరమశత్యమే జ్యోతి యని గుర్తించుము! జ్యోతి లేక సత్యము ఈబాహ్యశరీరముల నన్నిటిని స్ఫటికసదృశములుగా చేయును; వ్యక్తిభేదములను వారించివేయును. ఎవ డెట్లు పైకి కాన్పించినను జ్ఞానియైనవా డతని బాహ్యశరీరమును, కించదాత్మనుకాక దేవత్వమునే చూచును. అతనికి బాహ్యశరీర

మమాయ; అజ్ఞానము; అంధకారము. అజ్ఞానమును పోగొట్టుకొనుట యనగా భగవంతుని చూచుట; నిజాత్మను సత్యమును, దేవత్వమును గ్రహించుట; విచారరహితుడును, భయరహితుడు నగుట.

ఓ దేవత్వమా! ఓబ్రహ్మత్వమా! ఈయన్ని శరీరములలోను ప్రతిబింబించుచున్న ఓ నా యమూల్యదేవతాగ్రణీ! ఇతరుల దృష్టిలో నెవరు శత్రువులుగా భావంపబడుచున్నారో వారందరును నా నిజాత్మలే ! ఎవరు మిత్రులుగా భావంపబడుచున్నారో వారు కూడ నా నిజాత్మలే ! బాహ్యశరీరములను, కించదాత్మలను చూడకుడు ! ప్రతిశరీరమునను దేవత్వమును చూచుటమాత్రమే గాక నీలోగూడ దేవత్వమును గ్రహించుటే జ్యోతి. దీనివలన నీవే దేవత్వము; దేవత్వమే నీవు అగుదువు. దేవత్వమే నానిజాత్మకు మరయొక నామము ఆ 'నేను' నిజాత్మ, సర్వత్ర కలదు. దానిని భావించుము; గ్రహించుము; అనుభవించుము. అన్ని కష్టములును, అన్ని బంధనములును, అన్ని నిర్బంధములును, అంధకారమంతయు పటాపంచలగును. ఎట్టి సత్యము! ఎట్టి దివ్యదృష్టి! దీని నెవరును నిర్వచింపజాలకపోవుట విచారకరము ఇది వర్ణనాతీతము; శబ్దజాలమున కగోచరము. ఇది సత్యము ! సత్యము ! దీనిని నీ వాసింతువేని, కోరుదువేని యిది, నీకు తప్పక సిద్ధించును.

మనము ఖగోళశాస్త్రమును చదువునపుడు నక్షత్ర మండలిలోని నక్షత్రమునకును నక్షత్రమునకును యున్నదూరమును, ఒక్కొక్క నక్షత్రముయొక్క విస్తీర్ణతను కనుగొనుచో నీభూమి యంతయు నొక్క యణువు, ఒక్కబిందువు మాత్రమే యగును. అట్లే నీవు “జ్యోతులకెల్ల జ్యోతిని, భాస్కరులకెల్ల భాస్కరుడను, ప్రభువులకెల్ల ప్రభువును, దేవతా లోకమునకెల్ల దేవుడను” అని గ్రహింతువేని, ఈ ఖగోళ నక్షత్రములు, యీ చంద్రసూర్యులు మొదలైనవన్నియు నీ ముందర బిందుప్రమాణము లగును. నీవట్లు గ్రహింతువేని, యనుభవించువేని యీ సాంసారికభూతము లన్నియు నిన్నేమి చేయగలవు? ని న్నెట్లు స్మరించగలవు? నక్షత్రముల ముందర భూమియే బిందు వగుచో, శూన్యమగుచో, భాస్కరులకెల్ల భాస్కరుడై జ్యోతులకెల్ల పరంజ్యోతియైన, నా నిజాత్మముందర యీ సాంసారికబాధలు, విచారములు శూన్యములు కాక ను రేమగుచు? అనేకలక్షల సూర్యులు నశించురుగాక! అనంతకోటిచంద్రులు మాయమగుచురు గాక! జ్ఞాని మాత్రము హిమవన్నగమువలె చలింపక నట్లే యుండును. వాని కేయపకారము సంభవింపగలదు? వాని నేది బాధింపగలదు? ఎంత విచిత్రము! ఎంత ఆశ్చర్యము! అట్టి యనంతమైన, అభేద్యమైన, అప్రమేయమైన జ్యోతియే నీ నిజాత్మ. ప్రజలు దీనిని మరచిపోయిరి. మనకండ్లకు మాయ యను

తెరి అడ్డుతగిలి ఆ యనంతభాస్కరుని ముఱగుపరచుచున్నది. ప్రపంచ మంతయు నందకారబంధురమై మనము దేనిని సరిగా చూడలేక పోవుచున్నారము. అద్వితీయ, అప్రమేయ, అఖండ పరమసత్యమును చిన్న యజ్ఞానమేఘు మావరించినది. దీనిని, యీదుర్బల, ముష్ట పిశాచమును వెఱకి వేయుదు; పోదోయిదు. “నేను ప్రభువులకెల్ల ప్రభువును, జ్యోతులలో పరంజ్యోతిని, నిత్యుడను, అనిర్వాచ్యుడను” అని గ్రహించుదు తత్త్వమసి. తత్త్వమసి. ఆహా! నీవీ భావమును భావించుచున్నప్పుడు, దీనిలో తేలి యాడుచున్నప్పుడు సర్వమును, ప్రపంచమంతయు స్ఫటికమువలె నిర్మలముగా కాన్పించుట లేదా?

రాముడు చరిత్రహాశములను గాని, యుక్త్యప్త్యపురుషుల జీవితములను గురించిగాని చెప్పట లేదు. ఇవంతయు నతని స్వానుభవమే ! మీరును దీనిని స్వానుభవమునకు తెచ్చుకొనగలరు. మనము సత్యమును గ్రహించి దానిని యచుభవించునపుడు భూతలమును స్వర్గ మాంగళ్యముగా మార్చితి మని రాముడు మీకు చెప్పుచున్నాడు. అప్పుడు మనకు శత్రువులు లేరు! భయములేదు! బాధ లేదు! విచారములేదు! అది స్వర్గము! అది స్వర్గము!

మన మొక పర్యవసాయమిదనుండి చూచితిమేని క్రింద నుండు వస్తువులలోని నిర్మాణతములును హెచ్చుతగ్గులును

మన కేమియు కానరావు. క్రిందనుండి చూచితమేని యీ యిల్లు అతియెత్తుగాను, ఆయిల్లు చాలపల్లముగాను, ఆవీధి చాల మెరకగాను, యీవీధి చాల లోతుగాను—యీవిధముగా నంతటను హెచ్చుతగ్గులే కాన్పించును. ఇట్లే నీ వాఢ్యాత్మికపర్వతరాజము నధిష్ఠించితివేని, నిజాత్మను తెలిసికొంటివేని, నీ యాంతరంగిక సత్యావగాహనము నీకయ్యేనేని మిత్రులు, శత్రువులు, అపకారి, ఉపకారియను సమ సభేదములు, ద్వంద్వములు నశించును. ఈభేదదృష్టియే మన కసంతోషమును, అరిష్టములను కలిగించుచున్నది. ఈదృష్టిని చాలించి యుత్తమదృష్టిని పొందుము. అప్పుడు భేదములన్నియు నశించి సత్యము సత్యము కాగలదు. ఇదియే యేకత్వ మని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. భగవంతుడే సత్యము. కాన్పించునదంతయు మాయ; అజ్ఞానము.

ఈవిధముగా నీనిజాత్మను తెలిసికొనుము. ప్రపంచమంతయు అయధార్థముగను అంతరంగమున నున్న భగవంతుడే, దేవత్వమే, సత్యముగను నీకు గోచరమగువరకు నీసాధనను చేసికొనుము. నీసోదరునిలోని దివ్యత్వమును గ్రహించజాలక నీ వాతనిని మానవుడని సంబోధించుటచే మహాపరాధమును చేయుచున్నట్లు నీవు గ్రహించ జాలకున్నావు. అట్లు చేయుటచే నీవాతనిలోని దేవత్వమునే చంపివేయుచున్నావు. మాతృహత్య, భ్రాతృహత్య, ఆత్మహత్య యను అనేకహ

త్యలు కలవుగాని మనయందరిలోను, ప్రతివానిలోను, యు
న్న దేవత్వమును గుర్తింపజాలక పోవుటచే మనము దైవహ
త్యనే చేయుచున్నారము. నీకు బాహ్యరూపములు, శరీర
ములు, నామములుమాత్రమే స్ఫురించునంతకాలము దుఃఖ
ము, బాధ తప్పదు. ఇట్లు నీలోనున్న దేవత్వమును చంపు
కొన్నంత కాలము నీ ప్రపంచమునుండి నాశనమగుచున్నా
వనుసంగతిని గ్రహించుము. ఇదియే యజ్ఞానాంధకారము.
ఈయజ్ఞానమే ప్రపంచములోని సమస్తదుఃఖములకును కార
ణము అనుభవ మొత్తమాత్రమును లేనివాని కీపత్వము కల
వలె నుండును. ఇది పరమసత్యము. దీనిని గ్రహించిన పర
మానందమును పొందుదువు. దీనిని భావించుచో, నాచరిం
చుచో నీవొక యద్భుతప్రపంచమున జీవించగలుగుదువు.
ప్రకృతిశక్తు లన్నియు నీకు సేవచేయును. సూర్యచంద్రులు,
గ్రహతారకములు, పృథివ్యాకాశములు సమస్తమును నీమూ
ఱ్ఱకు బద్ధమగును. దీనిని నీవు నీ నిరంతరానుభవసాధనలచే
కనుగొనగలవు. తన నిజదివ్యత్వము నాన్వదించువాడు, ఈవి
శ్వమంతటితోను తనయైక్యతను చూపగొనువా డానందో
దధి నోలలాడడే! అనేక శతాబ్దములనుండి పోగుబడిన గు
హంతరసాంద్రాంధకారము దీపము వచ్చుటతోడనే క్షణిక

ఒక్క క్షణికములో నాశనము కాగలదు. నీనిజతత్వము, నీది
వ్యతేజస్సు హృదయాంతరాళమున ప్రకాశించుటతోడనే
యజ్ఞానము పలాయనమగును.

రాముడు తన నిత్యానుభవముచే నీసత్యమును కను
గొనెను. “నే నేవ్యక్తిని గాని చూచునపుడు నా కావ్యక్తి
కాని, బాహ్యశరీరముగాని గాక యందులోని దేవత్వమే గో
చర మగునపుడు నా కెట్టిబాధయు కలుగకుండెను అట్లు
కాక నేను బాహ్యశరీరమునే, వ్యక్తినిమాత్రమే చూడగలిగి
నపు డంతయు దుఃఖమయు మయ్యెను; అంధకారమయ్యెను.
కాని ఈయనుభవములచేతను, జయపరంపరలచేతను నేని
ప్పటికి కలలోకూడ నట్టిదోషమును చేయజాలని స్థితికి వచ్చి
తిని. అంతటను బ్రహ్మపదార్థమే తప్ప మరేమియు నాకు
కాన్పించుట లేదు. మీరందరు నా నిజాత్మస్వరూపమే; నా
యాత్మయే; మీశరీరములన్నియు నాశరీరమువంటివే నాశరీ
రమే; అని నేను భావించునపుడు మీరును నావలెనే భావిం
చి తీరవలెను అను సత్యము నాకు ద్యోతక మయ్యెను.”

మజనుడను యొక కాంతు డుండెను. అతడు తన
ప్రియసిని ప్రేమించినట్లు మరెవరును ప్రేమింపజాలరు.
కాని యతనిప్రేమ తనప్రేయసిశరీరముకొరకు మాత్రమే
గలదు. ఇతడు నామము, మానము, మూలము, కలగలము, నామము, మానము, మూలము, కలగలము.

వలెను. వాటియెడల నుదాసీనతనువహించవలెను.' పాపము మనుజు డారహస్యమును కనుగొన జేకపోయెను. కాని ప్రపంచ మంతటిలోను యిట్టికాంతుడు లేడని చెప్పవలెను. కాని యతనికోరిక నెరవేరకపోవుటచే నతడు పిచ్చివాడైపోయి తండ్రిగృహమును వీడి యరణ్యములో తిరుగవారంభించెను. అతని కొక గులాబిపువ్వు కనిపించినచో నదియే తన కాంత యని దాని వాల్లేసిండుట కతడు పరువెత్తుచు సాలవృక్షముచు జూచి దానిని చెక్కిటజేర్చుచు హరిణశాబక మతని చుచ లాక్షివలె దోచి వానిని డాక్కొంచుచు. ప్రతివస్తువు తన కాంతస్వరూపముగా నతనికి గోచరించుచుండెను అతడు వాటి బాహ్యాశరీరములను చాటి ప్రతిచోటను తన కాంతశరీర మునే చూచుచుండెను కాని యతనిప్రేమ విషయలక్ష్యము నుపాశ్రమే కలిగి యుండుటచే నతనికి దుఃఖమే యాశ్రయ మయ్యెను.

మీరందరును మజనునివలెనే ప్రేమించవలెను. కాని భార్య బాహ్యాశరీరము మీలక్ష్యము కాగూడదు. మీరు నిజత్వమును, దేవత్వమును, మాత్రమే ప్రేమించవలెను. ప్రపంచమంతయు నానందముకొరకే కదా పరువులెత్తుచున్నది? ఆనందమే బ్రహ్మము. పాపమితడు యథార్థానందము, బ్రహ్మము, యెచ్చటనుండునో కనుగొనజాలక పోయెను. చెట్లలోను, జంతువులలోను, పుష్పములలోను తన ప్రే

యసిని కనుగొనిన మజనునివలె సమస్త చరాచరములలోను సత్యమును కనుగొనువాడు ధన్యాత్ముడు ! చివరకు మజనుడు తిరిగి తిరిగి స్మృతితప్పి యడవిలో నొకచోట పడిపోయెను. అతనితండ్రి యతనిని వెతుకుకొనుచు నచ్చటికి వచ్చిపడియున్న కుమారుని లేవనెత్తి ముఖముతుడిచి సేద దీర్చి 'కుమారా ! నీవు నన్ను గుర్తించితివా' అని యడిగెను. కాని మజనుడు వెర్రివానివలె వెర్రిచూపులు చూడవారంభించెను. అతని కీనిశ్వమున మరేమియు కాన్పించుటలేదు. 'తండ్రి యననేమిటి ? తండ్రి యన నేమిటి ?' అని యతని శరీరమంతయు ధ్వనించుచుండెను. 'కుమారా ! నేను నీతండ్రిని. నీవు నన్నింకను గుర్తించుట లేదా' అని అతడు మరల నడిగెను. 'తండ్రి యన నేమిటి' అని మజను డడిగెను. చూచితిరా ! అతని కీనిశ్వమంతటిలోను తనప్రేయసి తప్ప మరొకటి కలదా ?

మజను డీయస్థిసూంసములపై, విషయముపై, చర్మముపై చూపిన యనన్యప్రేమను సత్యముపట్ల కలిగి యుండుటే జ్ఞానము. అదియే యాత్మానుభూతి. బ్రహ్మజ్ఞానము. నీ కా దివ్యప్రేమ కలిగినపుడు, తల్లి, తండ్రి, సోదరులు, శత్రువులు, సమస్తచరాచరములు మొదలగు నన్నిటిలోను నీవు బ్రహ్మత్వమునే చూడగలిగినపుడు, భార్యలో భార్యగాక బ్రహ్మత్వమే నీకు కాన్పించునపుడు నీవు బ్రహ్మమే యగుదు.

వు. నీవు బ్రహ్మత్వవాతావరణములోనే పవిత్రస్నాన మాచరించుచుందువు. మజనుడు ప్రాణములను విడిచెను. అతడుజీవించియున్నంత కాలము తన ప్రేయసిని చూడనేలేకపోయెను. చనిపోయినతరువాత నతడు భగవంతునివద్దకు తీసికొనిరాబడెను. ‘ఓ మూర్ఖుడా ! నీ చాప్రాపంచకవిషయము నంతగా నేలప్రేమించితివి? నీప్రేయసికొరకు నీవు వృథపుచ్చినప్రేమలో లక్షణవంతుప్రేమను నాపైచూపియుంటివేని నీకు నేను దేవేంద్రపదవి నిచ్చియుందునే’ అని భగవంతుడనెను. “భగవంతుడా ! నీప్రేమ తతకు నిన్ను నేను క్షమించుచున్నాను. నాచే ప్రేమించబడుటకు నీకంత యుత్సాహమే యున్నయెడల నీవే నాప్రేయసివై వచ్చినచో నీకోరిక సిద్ధించెడిదే ! నాచే పూజింపబడవలెనన్న నాప్రేయసి వేల కాకపోతివి?” అని మజనుడు భగవంతునే మందలింపజొచ్చెను. ఇత డంతయు తారుమారుచేసెను ! అతనివలె మీరును అకుంతితప్రేమ యుండవలెను. కాని సత్యమే, మీ నిజాత్మయే మీలక్ష్యము కావలెను. దానినే మీరు సర్వత్ర చూడవలెను. గ్రహించవలెను. అనుభవించవలెను. తదితరమంతయు భ్రమ మజనునివలె మీరును భ్రష్టు లగుదురు.

“అయితే దానివలెన లాభ మేమి? మేము దానిని తెలిసికొనవలసిన యగత్యము లేదు. మానరకకూపమే మాకు సంతోషావహముగనున్నది.” అని మీ రడుగవచ్చును.

మీ రెంటేని సంతోషము నొందుచుండవచ్చును కాని యె
ప్పటికైన నదియే మీపరమావధి యని మీరు గుర్తించవ
లెను. కనుక నీమార్గమధ్యమున కుంటుకొనుచు మీరేల
యాలసించెదరు? ఏల వృథా కాలయాపన చేసెదరు? ఎప్పు
టికైన మీ రాస్థితిని పొందవలెను కనుక కర్తమమార్గముల
నేల కాగిలింతుకొనెదరు? శీఘ్రగాములైన రైలుబండ్లు, ట్రా
ముబండ్లు లేవే ! రెక్కలను ధరించియైనను మహావేగముగా
పరమావధినిజేరక మార్గమధ్యమున కాలయాపన చేయుచు
పడియుండుటలా !

నీ నిత్య, నిరంతరవాతావరణమును వరికించుము !
నిన్నాపరమావధికి జేర్చుటే ప్రకృతివిధానమని నీవుగుర్తింప
గలవు. ఇదియే ప్రకృతి తత్త్వము. నీవు ప్రశాంత, నిర్మలా
నందచిత్తమును కలిగి యిట్టిస్థితియందే కొంతకాలమునువేసి.
నీ కేదో శుభవర్తమానము, శుభము, మాంగళ్యము చేకూ
రుటను నీవు తప్పకచూచెదవు. ఇది యశుభవవాక్యము. పర
మసత్యము. ఈ శుభోదర్శస్థితిలో, నీప్రశాంతతలో, నీసామ
రస్యములో నీవున్నపుడు నీ కేపరమస్నేహితుడో, మరేపరమ
హృద్యఃషయమో చేకూరును. కాని నీవీవిషయమునుచూచి
మురిసిపోవుదువేని, దాని సత్యంతము ప్రేమించి నీకాగిలింత
లతో దానిని నలిపివేయుదువేని చివరకు దాని కేయనూహ్య
ప్రమాదమో సంభవించి యదిమాయమగును ఈధర్మ
మప్రతిహతము.

ఇట్లది మాయమగుటతోడనే నీవు విచారించువు ; బాధపడుదువు. కొంతమంది యీవిచారముచేతను దోషమును గ్రహించలేక బాహ్యపరిస్థితులను విమర్శింపనారంభింతురు. వాటిపై చిందులు తొక్కునారంభింతురు. దానితో మరి కొన్ని విచారములు, బాధలు వారికి సంప్రపించును. అప్పుడు వారు 'దురదృష్టము లెప్పుడును యొంటరిగా గావుకదా ! అని తాడోపతండములుగా వచ్చి పడుచుండును' అని విలపించుచుందురు. ఏమిలాభము ! పృజ లొకనారి దురదృష్టములకు పాల్పడుటతోడనే తమసమత్వమును తిరుగ ప్రతిష్ఠించుకొనలేక బాహ్యపరిస్థితులను విమర్శించుచు, అజ్ఞానముచే చిందులుతొక్కుచు దురదృష్టపరంపరలను తామే తెచ్చిపెట్టుకొందురు. చిట్టచివరకు సమత్వము, వైరాగ్యము, కామముల కతీతులగుట, సామనస్యము, ప్రశాంతత చేకూరి దుర్భర, దుస్సహవిచార మేఘములు విడివడును. మంచిపరిస్థితులేర్పడును. కాని తిరుగ వనుకటి కథయే జరుగును. బాహ్యవిషయములపై మోహము జనించి దుఃఖములు మరలప్రారంభమయి చిట్టచివరకు మతము శరణ్యమగును. విచారములును, బాధలును మతమునకు దారిచూపునని పెద్దలందురు.

ఇట్లు మీ నిత్యజీవితములలో రాత్రింబవళ్ళను మీరనుభవించుచున్నారు. సంతోషమును శరణును రాత్రియను దుఃఖ మనుగమించుచున్నది. రాత్రియను దుఃఖమును సంతో

షమనుదినము జేంటాడుచున్నది. బాహ్యరూపములను, విషయములను మన మామోదించునంతకాల మిట్లే యుత్పతన, అధోపతనము లొకటితరువాత నొకటి వచ్చుచుండును. ఈ యాంతరంగిక యుత్పతన అధోపతనము లేల కలుగుచున్నవి? వాటియుద్దేశ్యమేమి? నీ యాంతరంగిక భాస్కరుని గుర్తింప జేయుటకే యివి యుద్దేశింపబడెను. భూమిమీద రాత్రింబవలులు కలుగుచున్నవి. కాని సూర్యుని కెప్పుడును దినమే కాని రాత్రి కలదా? సూర్యునిచుట్టు తిరుగుచు భూమియే దివారాత్రములను కల్పించుకొనుచున్నది. సూర్యునిలోమాత్రము రాత్రి లేదు. అక్కడంతయు బ్రహ్మతేజస్సే! పగలే! దుఃఖములు, విచారములు, బాధలు—ఇవన్నియు నీ యాంతరంగిక స్వర్గమును వ్యక్తపరచుటకే యని గుర్తించుము. భాస్కరులలోనికెల్ల భాస్కరుని, తేజస్సులలోనికెల్ల తేజస్సును గుర్తించవలెను; గ్రహించవలెను అను భావమును నీలో కలుగజేయుటే వీటి యుద్దేశ్యము. అట్లు నీవు గుర్తించుటతోడనే ప్రాపంచికబాధలు, దుఃఖములు నీముందర పలాయనమగును. ద్వంద్వము లన్నియు పటాపంచ లగును. నీవు వాటి కతీతుడ వగుదువు. ఇవియే వీటియుద్దేశ్య మెట్లగుచున్నది? మొట్టమొదటి సంతోషములు నీకేమి బోధించుచున్నవి? మనము మన బ్రహ్మత్వముతో సహచర్యము చేసినపుడే, దానిలో మగ్నుల మైనపుడే లేక విశ్వముతో సామనస్యము

నొందినపుడే యవి కలుగుచుండును. మనము విశ్వసామనస్యమును పొందినపుడే యన్ని సౌఖ్యములును మన పొందు. ఈ ధర్మమునకు తిరుగు లేదు. అని యవి బోధించుచున్నవి. దుఃఖి మేమి చెప్పుచున్నది? ప్రాపంచికములపై, మాయావిషయములపై సంగము కలిగినపుడు, రాము కలిగినపుడు, నేను వింటాడుదునని చెప్పుచున్నది. ప్రాపంచికవిషయములు సత్యములు కావనియు, వాటికొరకు మన శక్తులను, కాలమును-వృద్ధచేయుట తగదనియు దుఃఖిము చెప్పుచున్నది. రాముడు ప్రపంచచరిత్రనంతను యీధర్మముచేతనే రుజువు చేయగలడు. సంతోషము లన్నియును మనలో సామనస్యముండవలెననియు, విశ్వమంతటితోను, సర్వప్రకృతితోను ఐక్యతయుండవలెననియు బోధించుచున్నవి. దుఃఖిము వ్యతిరేకసాంప్రదాయమును అనగా ప్రాపంచికవిషయములందు సంగముండకూడదనియు, వాటిని సత్యములుగా భావించరాదనియు చెప్పుచున్నది; సర్వత్ర యున్న భగవంతుని హత్య చేయరాదనియు, నామ, రూపములకు మురిసి యతనిని విస్మరింపరాదనియు చెప్పుచున్నది. సంతోషదుఃఖిములు రెండును వేదాంతమునే బోధించుచున్నవి. సత్యమును గ్రహించదు కనుకనే ప్రపంచము దుఃఖిభాజన మగుచున్నది. సత్యమును గ్రహించుచో నీ వానందమయుడవు కాగలవు

భారతదేశములో కుండలను చేతులతో చేయుదురు.

మట్టిని లెన్నగా కాళ్ళతో పాకము వచ్చునట్లు తొక్కి చిన్న చిన్న ముద్దలుగా తీసికొని పైన చేతులతో మర్దించుచు లోపల దేనినో యాధారముగా నుంచుదురు. అట్లే నీకు బాహ్యముగా తగులుచుండు మర్దింపులన్నియు నీయభివృద్ధికే, 'నీవు బ్రహ్మ మగుటకే' యని గుర్తించుము. నీకు కలుగుచుండు బాధలన్నియు నట్టిమర్దనలు ; సంతోషము లన్నియు లోపలనుండు యాధారము. ఈ రెంటిచేతను శీల మేర్పడవలెను ; ఈ రెండును నీదేవత్వమును పెంపొందించవలెను. ఇట్టిబాధలను కల్పించుచు నిన్ను దేవత్వమునకు జేర్చుటే ప్రకృతిధర్మము నీ వట్లభివృద్ధి నొందనిచో విచారముపై విచారము, దుఃఖముపై దుఃఖము వచ్చిపడుచుండును. కుండ కాకారము వచ్చువరకును యివి తప్పవు. ఈ 'లెంపపెట్టులు' తప్పవలెనన్న నీయాత్మను గ్రహించుము అదియే నీపరమావధి రాముని శరీరము నెవరైనను పూజించునపు డత డవమానమును పొందుచుండును. అతని యంతరంగమున యనంతమైన సంతోషము, ఆనందము, శాంతియు నుండగా ధనధాన్యములనుండియు, స్తోత్రపాఠములనుండియు కలుగు సంతోషమువలన నతని కేమియు ప్రయోజనములేదు. దీనిని నీవు గ్రహించితివేని పేరుప్రతిష్ఠలకొర కాశించు భైక్షుకత త్వము నశించగలదు.

భారతదేశమున నొక స్త్రీ యుండెను. ఆమెకు తొవ్వుండుగురు సంతానము కలరు. ఒక ముష్టివా డామెపెట్టిన బిచ్చ

మున కపరిమితానందము నొంది యామె నాశీర్వదించవలె నని 'ఓ భగవంతుడా ! ఈతల్లి నేడుగురుబిడ్డల తల్లినిచేతువు గాక!' అని ప్రార్థించెను. పాపము బిచ్చగాని యుద్దేశ్యము మంచిదేయైనను నామె కిదివరకే తొమ్మిదుగురుండటచే నది యిద్దరుపిల్లలను పోగొట్టికొనమనున ట్లయ్యెను. ఆమె దానికిచింతించి మరియొకసారి యాశీర్వదించమన బిచ్చగాడు తిరుగనట్లే యాశీర్వదించెను. ఆమె కెంతయు రోషము గలిగి వానిపై కోపపడుచుండ క్రజలు గుంపుగూడిరి అతని యా శీర్వచన మాశీర్వచనము కాక ఇాప మగుటకు వారెంత యు నాశ్చర్యపడిరి. రామునిలో ననంత, యనిర్వాచ్యమైన యానంద మున్నది. దాని నందరు కూడ యనుభవించె దరుగాక ! అదియే మన కీప్రపంచవిషయముల నుండి స్వేచ్ఛ నొసగగలను. ఈ శరీరము, ఈ వ్యక్తిహిమాద్రి పొంత వెలయు గులాబివలె నజ్ఞాతహాసమును చేయునుగాక ! ఈ శరీర మురికొయ్యపై నుండవచ్చును; కారాగారమునప్రమ గ్ధవచ్చును; సముద్రతరంగములచే గ్రసింపబడవచ్చును; అగ్ని హోత్రమున త్రోయబడవచ్చును. దీని కెన్నిజరిగినను నా యానంద మనంతము. అది కొరతవడదు. ఆయానందము ననుభవించుము ! ఆయాంతరంగిక పరమానందముచే ప్రాపం చికదంభములను, శశవిషాణములను, మార్భ్యములను తరిం తువుగాక !

ప్రభువుల కెల్ల ప్రభువువుకమ్ము! భగవంతులలో భగ
వంతుడవుకమ్ము! త త్వమసి. త త్వమసి.

మానవుడు తనవిధికి తానే యజమాని; తానే ప్రభువు.

స్త్రీపురుషరూపములోనున్న సమస్తచరాచర విశ్వప్రభూ
త్తంసములారా !

మానవుడు తనవిధికి తానే యజమానియగుచున్నాడు;
తన యునికికిని తన యవస్థకును తన సర్వస్వమునకును తానే
కారకుడు; వాటి నన్నిటిని తానే కోరి తెచ్చిపెట్టుకొనును
అను విషయమునుగూర్చి మనము చర్చింప నున్నారము.
మన మిదివరలో మానవుని యధార్థత త్వమునుగూర్చి చర్చిం
చియుంటిమి. యధార్థమానవుడు, మాయా విరహిత మాన
వుడు, బ్రహ్మమే ! భగవంతుడే ! అతడు బ్రహ్మము తప్ప
మరేమియు కాజాలడు! యధార్థమానవుడు తన శరీరమునకు
మాత్రమే కాక సర్వప్రపంచమునకును, ఈవిశ్వమంతకును,
కూడ ప్రభువు. మనము 'మానవుడు' అనుదానిని వేదాం
తులు చెప్పు మాక్షుశరీరము అనుయర్థముననే తీసికొందము;
అనగా సంకల్పవికల్పములు, ఇచ్ఛాద్వేషములు, కామక్రోధ
ములు మొదలగు మనశ్చక్తి గల మానవుడు. ఈ సంకుచిత
భావములో తీసికొనినను మానవుడు తనవిధికి తానే ప్రభు
వగుచున్నాడు ; కారకుడగుచున్నాడు.

మానవుడు జననమొందినతరువాత తన యునికిని తానుచాలవరకు మార్చుకొనగలడు. మార్చుకొనుచునా అను సంగతి మన కందరకును విశదమే! మానవుని కొన్ని పరిస్థితులలో నుంచుడు. ఎట్టి పరిస్థితులలోనున్నను అతడు వాటి కతీతుడు కాగలడు; వాటిని శాసించుశక్తి వానియందు కలదు. అతిదర్శిదమునుండి యతడు తనదేశ మందరిలోను కూడ మహా దైశ్వర్యసంపన్నుడు కాగలడు. గర్భదర్శిదులును, నిరుపేదలును కూడ నఖండయశస్సును, ఘనప్రతాపమును గాంచినట్లు ప్రపంచచరిత్ర చాటుచునే యున్నది. అట్టి యుత్కృష్టవ్యక్తు లెందరో కలరు. నెపోలియను, షేక్స్పియరు, విట్టింగిటను, కాళిదాసు, పోతన, శివాజీ మొదలగు యోధులును కవీశ్వరులును యిట్టివారు కారా? మన మీప్రపంచములోనికి వచ్చిన తరువాత నాజీవితములోనే మన పరిస్థితులను మార్చుకొనగలమని యాయుదాహరణలు చాటుట కదా? కాని నీజన్మమును, నీతల్లిదండ్రులనుకూడ నీవే నిశ్చయించుకొనుచున్నావని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. శిశువేముందు కాబోవు మానవుని చూపుచుండును కదా! అంతే కాక శిశువే తండ్రికికూడ తండ్రి యగుచున్నాడు. తనతండ్రిని తానే నిర్ణయించుకొనుచున్నాడు. నీవు జాత్యంధుడ వైనచో దానిని నీవే తెచ్చిపెట్టుకొంటివి. నీవు గర్భదర్శిదకుటుంబమున జన్మించినచో దానికిని నీవే కారకుడవు. నీవు దౌర్భాగ్యపరి

స్థితులలో జన్మించినను దానికిని నీవే కారకుడవు. నీపుట్టుకకు కూడ నీవే కారణము.

మానవుడు తన తల్లిదండ్రులను తానే యెట్లునిర్ణయించుకొనుచున్నాడు? ఆత్మ యొకశరీరమునుండి మరియొకశరీరమున కెట్లు ప్రయాణము చేయుచుండును? అచ సమస్యను కొంతవరకు మన మిప్పుడు చర్చింపవలెను.

మానవుడు చనిపోవునపుడు సంపూర్ణముగా నాశనమగుచున్నాడనియు, అదియే ఆజీవి కాఖరుదశయనియు కొందరు భావించుచున్నారు. అతనిలో సహజముగానున్న యమ రత్వభావముచే నేమి, మన స్నేహితులును బంధువులును చనిపోకుండ నుండవలెననెడు కోరికచే నేమి యూహాప్రపంచము నొకదానిని కొందరు మతాభిలాషులు సృష్టించి వారినందులో స్థాపించుచున్నారని కొందరు భావించుచున్నారు. రెండవభావనలో కొంతసత్యమున్నది కాని యది పూర్తియైన సత్యము కానేరదు. చనిపోయిన తరువాత మనము స్వర్గమునకో నరకమునకో పోదు మనుసంగతి సంపూర్ణసత్యము కాదు. ఇక్కడ నొకమానవుడు చనిపోయి పాతిపెట్టబడె ననుకొనుము. “మట్టి మట్టిలో చేరినది” అని యీసమాధిపై నుండును. ఇందు సత్య మెంతవరకు గలదు? శరీరము మట్టియగుట సత్యమే కాని యది నశించుటలేదు. అది రూపాంతరమును మాత్రమే పొందుచున్నది. ఆశరీరములో నున్న పంచ

భూతసంచయమంతయు మరియొక రూపములోనున్నది. దాని కనస్థాభేదము మాత్రమే కలిగినది. నీన్నే హితునియొక్క శరీరమే కొద్దిరోజులలో నానమాధిపై సుగంధపరిమళముతో నొప్పు గులాబిపువ్వుముగనో ఫలపువ్వుభరితమైన మహానృక్షముగనో కన్పించుచున్నది. అది నశించుటలేదు.

శరీరమే నశించనిచో నిక నశించునదేది? ఆత్మ, బ్రహ్మము, భేక నీ నిజతత్వము నశించునా? అది నశించనేరదు. దానికి చావులేదు. అది యమృతము. అనశ్వరము. ఇక నశించునదేది? భావములు, కామకోపములు, సంకల్పవికల్పములు, ఇచ్ఛాద్వేషములు గల సూక్ష్మశరీరమా నశించునది? మానవుడు పాతిపెట్టబడెను కాని యివిమాత్రము పాతిపెట్టబడలేదు. వీటి నెవరును పాతిపెట్టదలరు. అయినచో నివి యేమైనవి? ఇవి యెచ్చట నున్నవి? ఈసూక్ష్మశరీరము, ఈ యాంతరంగిక భావసముదాయము, కామాదులు సంకల్పవికల్పసముదాయసంచితఫలమంతయు, నేమగుచున్నది? ఈభావనాశక్తి యంతయు నేమగుచున్నది? ఇది దేనినాశ్రయించుచున్నది? ఈప్రపంచములో నేదియును నశింపుకాజాలదు. శూన్యము కానేరదు. అని యాధునిక శాస్త్రములు కూడ రుజువుచేయుచున్నవి. శక్తిరూపాంతరము చెందుచు ప్రవహించుచుండునే కాని దానికి నాశము లేదు. పదార్థముకూడ నశింపుకాజాలదు. ఈధర్మమూ సమస్తవిశ్వమునకును చెందును.

శరీరము నశించక రూపాంతరము బొందుచుండ, ఆత్మ యెంతమాత్రమును చలించక స్థిరముగా, శాశ్వతముగా, కల్పాంతము నట్లేయుండ యీ కామకోధాదులు, మనశ్చక్తి, యీయాంతరంగిక జీవితము. - త్రము నాశమునొందునా? అదెప్పుడును నశించజాలదు. శక్తికి నాశములేదని యన్ని శాస్త్రములును రుజువు చేయుచున్నవి. అది స్థలాంతరము నొందవచ్చును. రూపాంతరము నొందవచ్చును. అవస్థాభేదము నొందవచ్చును. కాని యదిమాత్రము జీవించియే యుండును. దానికే చావులేదు. మనమొక క్రొవ్వాత్తిని వెలిగించునపు డొక యరగంటలో వత్తియు, క్రొవ్వును సమస్తమును మాయమగు చున్నది. ఏమియు కాన్పించుట లేదు. కాని శాస్త్ర మేమి రుజువు చేయుచున్నది? రసాయనశాస్త్ర మేమివాక్కు మిచ్చుచున్నది? ఇందేమియు నాశము నొందుట లేదు. ఒక వంకరగాజుగొట్టముచే క్రొవ్వాత్తి కాలుచుండగా పోవువాయువును మొదలైనవాటిని పట్టుకొంటిమేని పదార్థ మావంతయు నశించుట లేదని నీకు తెలియగలదు. వేసవికాలములో తబుకులలోను, చిన్నచిన్న గిన్నెలలోను యున్ననీరు యింకేపోవుచుండుటను నీవు చూచుట లేదా? తెలియనివా డానిరు నప్టమై పోయిన దనియు, నశించిన దనియు తలచును. అనీకు ఆవిరి యగుచున్నది. గాలిలో కలసియున్నది. దీనిని నీవు పరీక్ష చేసి కనుగొనవచ్చును.

ఇట్లే నీవు చనిపోవునపుడును నీలోనున్న మనశ్శక్తి, నీయాంతరంగిక జీవితము, భావసంచయము సంకల్పవికల్పములు మొదలైన శక్తియుంతయు నశించునట్లు పైకికాన్పించును కాని వేదాంతము తన యాత్మరసాయనశాస్త్రప్రమాణముచే నిందేమియు నశించుట లేదనియు నిదికూడ యనశ్వరమే యనియు రుజువుచేయుచున్నది. ఇది నశించనిచో నే మగుచున్నది? ఎందుపోవుచున్నది? నీ కాప్రపంచములో నేమి కాన్పించుచున్నది? చచ్చుట పుట్టుట. కొంతమంది చనిపోవుచున్నారు. మరికొందరు దృఢించుచున్నారు. ఈచనిపోవువారి చిత్తశక్తి యంతయు, భావనాశక్తి యంతయు శూన్యమై పోవుచున్నదా? యు; నశించుచున్నదనియు యనుకొందమన్న నది శాస్త్రవిరుద్ధ మగుచున్నది. పదార్థవిజ్ఞానశాస్త్రము, రసాయనశాస్త్రము మొదలగు ప్రకృతిశాస్త్రముల కిది విరుద్ధము; వ్యతిరేకము. ఈశక్తి పోవుచున్నదని మన మొప్పుకొను నెడల ఒకవస్తువు శూన్యములోనికి పోవుచున్న దనవలెను. ఇది యసంభవము, ఒకవస్తువు శూన్యములోని కెన్నడును పోజాలదు. నాసతో విద్యతేభావః; నాభావో విద్యతేతతః॥ ఉన్నదానికి లేకుండుట యెన్నడును సంభవించజాలదు. లేనిదానికి స్థితి యెన్నడును కలుగదు. కనుక మనము చనిపోవునపుడు కూడ మన చిత్తశక్తి యుండుననియే విశ్వసింపవలెను. మరియొక టసంభవము కనుక మనము దీనిని యొ

శ్చకొనీ తీరవలెను. అట్లయినచో నీశక్తి యేమగుచున్నది ?

పుట్టుకను గురించి మనము కొంచెము యోజింపవలసియున్నది. ఈప్రపంచముగో క్రజలు వివిధశక్తులతో, వివిధభావములతో, వివిధవాసనలతో, వివిధబుద్ధులతో పుట్టుచున్నారు. ఒకనికి గుండ్రతల; ఒకనికి కోలతల; ఒకని కన్నుముక్కుతీరు వేరు; మరియొకని కన్నుముక్కుతీరు వేరు. చివరకు మానవులందరును యొకరినుండియొకరు భేదించుచునే యున్నారు. ఒకడు ఏకసంత్రాగహి; ఒకడు మొద్దబ్బాయి. ఒకడు మహాద్భుతశక్తి సంపన్నతతో పుట్టుచున్నాడు; మరియొకడు మందుడు. దీనికి కారణమేమి? ఒక తల్లిదండ్రులకే పుట్టినవారిలోకూడ యెంతమాత్రమును పోలిక లేకుండుట కాక వ్యతిరేకాశయములను విరుద్ధసంస్కారమును గలవారిని మనము చూచుటలేదా? విభీషణరావణాసురు లొకేతల్లికి పుట్టుటలేదా? ఒకేకలాళాలలో చదువుచు, నొకేవిద్యార్థిగృహములో జీవించుచు, నొకే యువాధ్యాయునొద్ద విద్యగరచుచున్న విద్యార్థులు వివిధభావములను, వివిధరుచులను, వివిధశక్తులను ప్రదర్శించుట లేదా? ఒకనికి చరిత్రయం దభిరుచి; ఒకనికి రసాయనశాస్త్రమందు ప్రీతి. మరియొకనికి గణితశాస్త్రమం దభినివేశము. ఒకడు చిత్రకారుడు; ఒకడు కవి; ఒకడు మొద్దు. వీరి శక్తులలోను, యభిరుచులలోను, సంస్కారములలోను భేదములు కాన్పించుటలేదా! చాల భేదములు

కాన్పించుచున్నవి. దీని నెవరును కాదనజాలరు. కొందరు పసితనమందే యద్భుతబుద్ధిబలులు; సింహబలులు. శంకరుడు వాయుపుత్రుడు మొదలైనవా రెందరులేరు! కొందరు పసితనమందే మందులు, బడ్డులు, కుంభకర్ణులు ఈ భిన్నరూచులను, ఈ భిన్నశక్తులను, భిన్నవాసనలను, భిన్నయభివివేశములను ప్రజలు కలిగియుండుటకు కారణమేమి? పుట్టుకయందే యీభేదము లెట్లు కలుగుచున్నవని వేదాంతము శాశ్వతమగుచున్నది. దీని కేదైన కారణముండనక్కర లేదా? ఇదియీ శ్వరేచ్ఛ, భగవన్నిర్మాణము, భగవత్కటాక్షము లేక అతడు వారినట్లు సృష్టించెను అని చెప్పటలో నర్థ మేమియును లేదు. అది ప్రక్షలను తప్పించుకొన ప్రయత్నమే కాని దానికి సమాధానము కాదు. అది నీయజ్ఞానమునే సూచించును; అది యీశ్వరేచ్ఛ; అతడే వారి కా భిన్నశక్తులును, రుచులను కలిగించినాడని చెప్పటకూడ శాస్త్రవిరుద్ధము. ఇచ్చట యొకవస్తువు శూన్యమునుండి వచ్చుచున్నదని నీవు మరల చెప్పుచున్నావు. ఇది యసంభవమని మనమిదివరకే చూచియున్నారము. కనుక నీ వివిధాభిప్రాయములను, వివిధశక్తులను, వివిధాభిరుచులను పిల్లలు తమతో మరియొక ప్రపంచమునుండి తీసికొని వచ్చుచున్నట్లు మన మొప్పుకొనవలెను. కాని వారు వీటన్నిటిని శూన్యమునుంచి తీసికొనివచ్చుట లేదు. ఇవన్నియు నేదోయొక వస్తువునుండియే రావలెను.

ఇవి తత్సూర్యమేయున్నవి. అనగా వారు వీటిని తమ పూర్వపురూపమునుండియే తీసికొని వచ్చుచున్నారు. చూచితిరా! చనిపోవుటకు పూర్వము కొన్ని కామములు, సంకల్పములు, యిచ్చాద్వేషములు మొదలగు కొంత చిత్తశక్తి యున్నట్లు కాన్పించుచున్నది పుట్టుకతో కొన్నివచ్చుచున్నట్లు కాన్పించుచున్నవి. దీనిభావ మేమి? వేదాంత మీరెంటిని సమన్వయము చేయుచున్నది. మానవుడు చనిపోవునపుడు వానిలో కొన్నిభుక్తి నొందని సంకల్పములుండును. అవి సశింపజాలవు. ఇక్కడ యొక మానవడొకవిధమైన సంకల్పముతో పుట్టెననుకొనుము. అది శూన్యమునుంచి వచ్చుటలేదు. ఇంతకు పూర్వమే సాతిపెట్టబడిన మానవునిలోనున్న భావములే, కామములే యీనూతనముగా పుట్టినవానిలో తిరిగి పుట్టుచున్నట్లు మన మేల యంగీకరింపగూడదు? అట్టేనచో వస్తువు శూన్యములోనికి పోవుచున్నది. శూన్యమునుండి వస్తువు పుట్టుచున్నది యను అసందర్భవమస్య నివృత్తి కాగలదు. ఇదియే కర్మసిద్ధాంతము. దీనివలన పుట్టుక, చావు అనునవేంత ప్రకృతిసిద్ధములో తేటపడగలదు.

ఇంకొకవిధముగా చూచినను మీ రీకర్మసిద్ధాంతము నంగీకరించవలెను. మరియొక తర్కముగూడ దీనికే ప్రోద్బలము నిచ్చుచున్నది. ఒకవిషయమును సులభముగా సహజమైన, సామాన్యమైన, సూత్రములచే సాధించగలుగునపుడు.

దాసిని యసపాజమై, సందేహాస్పదమై, తెచ్చిపెట్టకొనిన
సూత్రములచే సాధింపజూచుట న్యాయవిరుద్ధము.

ఈశిశువులలో కలుగుచున్న విరోధభావములను వివి
ధశక్తులను మేము కర్మసిద్ధాంతముచే సాధించము. అవిపారం
పర్య అనగా తలితండ్రుల నుంచి వచ్చుచున్నవని మీరు చె
ప్పవచ్చును; శాస్త్రవేత్త లిట్లు వాదించవచ్చును. కాని కర్మ
సిద్ధాంతమునకును పారంపర్యమును భిన్నమేమియును లేదు;
విరుద్ధము లేదు. పైగా కర్మసిద్ధాంత మీ పారంపర్యసిద్ధాంత
మును స్థిరపరచుటే కాకుండ చనిపోవునపుడు మనకు పైకి
కాన్పించుచున్నట్టి మనశ్చక్తి నాశమునుకూడ నిది సాధించు
చున్నది. పారంపర్యము దీనిని సాధించజాలదు. కనుక కర్మసి
ద్ధాంతమీ పారంపర్యము కన్న కూడ విశ్వసనీయము. గమ
నార్హము. కర్మసిద్ధాంతము పారంపర్యము నెట్లు బోధించుచు
న్నది? మానవుడు చనిపోవునపుడు చిత్తశక్తి నశించుచున్న
ట్లు పైకి కాన్పించుచున్నది. క్రొవ్వుత్తి కాలిపోవునపుడు
క్రొవ్వును, వత్తియు నశించిపోయినట్లు పైకి కాన్పిం
చినను యన్యోన్యకర్షణ శక్తివలన వాటిలో నున్న
యుదజనియు, కర్బనమును ప్రాణవాయువుచే నా
కర్షింపబడి నూతనపదార్థములు తయారగుచున్నవి. అట్లే
యీకోరికలు, యీ సూక్ష్మశరీరము, మరణానంతర మిట్టి
యాకర్షణశక్తిచేతనే మరియొకదానితో కలియుచున్నవి.

క్రావ్వాత్తిలోని పదార్థములు వాటి కనుకూలమైన ప్రాణ వాయువుతో మాత్రమే కలసినట్లు యీకోరికలును వాటి యభివృద్ధి కనుకూలించు పరిస్థితులుగల తేత్రమునకే యాకర్షింపబడుచున్నవి. ఇట్లు భుక్తి కానట్టి కోరికలన్నియును భుక్తి కొరకు తమ కనుకూలించు తేత్రమును వెతకికొనినవి.

ఈవిధముగా ప్రతిమానవుడు తన తల్లిదండ్రులను, తానే నిశ్చయించుకొనుచున్నాడు. మానవుడు జీవించియున్న పుడు వాని కనేకకోరిక లుండును. అవి చాలవరకు వాని జీవితముగోనే భుక్తిని గాంచవచ్చును. కొన్నిమాత్ర మట్లే యుండిపోవును వాటికి భుక్తి లేకపోవుటచే నవి నశించజాలవు. అవేమగును? తోటలో మొగ్గ కాన్పించినపు డది మరునాడు వికసించుచున్నది. పుష్పించుచున్నది. దానికోరిక సఫల మగుచున్నది. చీమలు మొదలగు క్షుద్రజంతువుల కోరికలుకూడ నెరవేరుచున్నవే ! మానవుని కోరికలుమాత్రమే యేల ఫలించజాలవు? స్రవ్యతి, దైవము, మానవునియేల పరిహసించును? మన జీవితములో మన కోరికలు చాలవరకు ఫలించుటలేదా? మనకోరిక లే కదా మనకార్యము లగుచున్నవి ! అవియే కార్యము వెనుకనున్న మూలశక్తులు. కనుక భుక్తి నొందని కోరిక లేమి కావలెను? భుక్తినొందని నీకోరిక లన్నియు, నీమనశ్శక్తి యంతయు ఫలించి తీరవలెను. అవి యీ జన్మలో కానిచో మరియొక జన్మలో నైనను ఫలించక తప్పవు. భుక్తియే వాటికి ముక్తి.

ఇక్కడ మరియొక ప్రశ్న యుదయించుచున్నది. మనకు పూర్వజన్మ యుండి మనము చనిపోయినతరువాత ముందు జన్మములుకూడ నున్నచో మన కీ వెనుక జన్మల జ్ఞాపక మేమియును లేకపోవుటకు కారణ మేమి? జ్ఞాపక మనగా నేమియని మనము ప్రశ్నించుకొనవలెను. ఇప్పుడు రాముడు మీతో విదేశభాషలో మాట్లాడుచున్నాడు. భారతదేశములో రాము డెప్పుడును యింగ్లీషుభాషలో మాట్లాడి యెరుగడు. మీతో మాట్లాడునపు డతని మాతృభాషలోని యొక్కమాటయైనను జారదు. అంతమాత్రముచే నతని మాతృభాష నశించినదా? లేదు లేదు. అది యతనిలోనే యున్నది. అతడు పెర్షియను అరబ్బీ మొదలగు భాషలలో మాట్లాడవలెనని సంకల్పించుచో నవన్నియు నొక్క తృటికాలములో పైకి రాగలవు. కనుక జ్ఞాపకశక్తి యనగా నేమి? మనలో చిత్తసరము లేక సరస్సు కలదు. రామునిలో నున్న యీ సరస్సులో నిప్పుడు అరబ్బీ, పెర్షియను మొదలగు భాషలన్నియు అడుగుభాగమున చేరియున్నవి. కావలె నన్నచో నీ సరస్సు నొక్కచారి కదలించి వాటిని సరస్సు పై భాగమునకు తెప్పించ వచ్చును. జ్ఞాపకమును తెచ్చుకొనుట యన నిదియే! నీ వెన్నియో విషయముల నెరుంగుదువు. కాని యవన్నియును నీ జ్ఞప్తియం దిప్పుడున్నవా? లేవు. కాని నీ చిత్తసరస్సునొక్కచారి కదలించుచో నీ వా విషయముల నీనిమిషములోనే

జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనగలవు. సరస్సు వైభాగమునకు వచ్చుట తోడనే విషయములు మెదడుకు తట్టును.

నీపూర్వజన్మము లన్నియును, నీవెనుకటి జీవితములన్నియును నీ జ్ఞానసరస్సుయొక్క యడుగుభాగమున స్థిరపడి యున్నవి. కావలెనన్న నీవు నీపూర్వజన్మవృత్తాంతములను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనవచ్చును. అది యెంతమాత్రమును కష్టము కాదు. కాని అట్టిప్రయత్న మెంతమాత్రమును ప్రయోజన కారి కాదు. ఏలనన పరిణామసూత్రము ననుసరించి మన మందరమును పురోగమనమునే చేయవలెను. ముందుకే పోవలెను. గతము గతమే ! చానిని త్రవ్వట యనర్థము. నీ వీప్రపంచములో చూచున వన్నియును, నీవు ప్రేమించు వస్తునముదాయ మంతయు, నిన్నాకర్షించు విశ్వమంతయు నీ వగుటచేతనే యట్లు చేయుచున్నా వని కూడ కర్మసిద్ధాంతము చెప్పుచున్నది. ఒకప్పుడు నీవు పర్వతరూపమును దాల్చి వాటిలో శయనించితివి ; నీవు నదీతోయములతో ప్రవహించితివి ; పాదపములతో పెరిగితివి ; పశువులతో పరువెత్తితివి. వీటినే నీ విప్పుడు గుర్తించుచున్నావు. చూచుచున్నావు, ఈ సత్యమును మనము మరియొక వాదముచే గూడ నాధించవచ్చును. జ్ఞాపకముంచుకొనుట, గుర్రెరుంగుట యనగా నర్థమేమి ? జ్ఞాపకమునకు తెచ్చుకొను వస్తువును నీవు తత్పూర్వమే యెరిగియుండవలెను గదా ? ఇదివరకు నీకు తెలిసిన

వస్తువునే నీవిప్పుడు జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొనగలవు. మీకొకయుదాహరణమును చూపించెదను. రాముడు పన్యసించు యుపన్యాసములకు వారమురోజులనుండి యిద్దరు పురుషులు తెప్పుడును కలిసియే వచ్చుచుండిరనుకొనుడు. నీవు వారిద్దరను జంటగానే చూచుచున్నావు. గాని యెనిమిదవరోజున యొకడేవచ్చును రెండవవాడు రాకపోవుట స్నేహితులందరును యతడే మయ్యెనని యుపగుమరు. మీ స్నేహితు డెక్కడనున్నాడు? రా లేదేమి? అని ప్రతివాడును ప్రశ్నించును. వారిల్లెందుకు ప్రశ్నించుచున్నారు? వారిద్దరును యెప్పుడును కలిసియుండుటచేతనే, అట్టిజ్ఞప్తిచేతనే, యీ ప్రశ్న వేయబడుచున్నది. మన తెప్పుడును వారిద్దరును కలిసి కాన్పించుచుండుటచే వారిద్దరును మన మనస్సులో యొకరివలెనే యైక్యము నొందిరి. తరువాత మనకు వారిలో నొకడే కాన్పించినపుడు వెంటనే రెండవాని సంగతి జ్ఞాపకము వచ్చుచున్నది. మన మెదడులో నీవిభముగా జ్ఞప్తి జనించుచున్నది. తత్సార్వ మొకటియైననే కాని, కలిసియున్ననే కాని, జ్ఞప్తి కలుగజాలదు పూర్వము తెలిసియున్న కాని జ్ఞప్తి లేదు.

మానవులందరును మర్త్యులు అనగా మరణించువారు. రాముడు మానవుడు. కనుక రాముడును మరణించవలెను. మనుష్యులందరును మర్త్యులు, రాముడు మానవుడు అని చెప్పబతోడనే వెంటనే, మన మేఘలితమును సూచించకుండ

గనే, జ్ఞప్తి వచ్చినట్లే రాముడుకూడ మర్త్యుడే యనుఫలితము వానంత టదే తేటపడుచున్నది. మన మీ ఫలితమున ఇట్లు రాగలిగితిమి? మానవులందరును ముగ్ధులు; రాముడు మానవుడు రాముడు ముగ్ధుడు అను మూడు యుపసాదనలు కలవు మానవులందరును ముగ్ధులు; రాముడు మానవుడు; అను రెండు యుపసాదనలను చేయుటతోడనే యెప్పుడును కలసి కాన్పించుచున్న యిద్దరు స్నేహితులలో నొక స్నేహితుడు రానప్పుడు వానిసంగతి యెల్లు జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నదో, యతే మూడు యుపసాదనలలోను రెండు కాన్పించుటతోడనే మూడవది జ్ఞప్తికి వచ్చుచున్నది. ఈజ్ఞాపకము తత్పూర్వము వాని నెరిగి యుండుటవలననే కలుగుచున్నట్లు మన మిదివరలో చూచియుంటిమి.

నీ వొకలెక్కను చేయుచున్నా వనుకొనుము. పెంటనే నీకొకఫలితము వచ్చుచున్నది. ఇది నీకుజ్ఞాపివలననే వచ్చుచున్నది. ఈజ్ఞాప్తియే ప్రతివానిమెదడునంగును సహజముగానుండుటచే జ్ఞాప్తిచే నీమెదడుకు తట్టునట్టి విషయముల నన్నిటిని నీవు తత్పూర్వమే తెలిసికొని యుంటివని తేలుచున్నది. ఇట్లు నీకు జ్ఞాప్తికివచ్చు విషయములను తత్పూర్వమే నీవు తెలిసికొని యుండవలెను గదా నీవు వాటినెప్పుడుఁజూచితివి! నీవెప్పు డీజ్ఞానమును సంపాదించుకొంటివి? నీ కీజ్ఞానము నీపూర్వజన్మములలో కలిగిన దని వేదాంతము చెప్పుచున్నది.

అయ్యా! మనవిడికి మనమే కారకుల మైనచో మనమే
 యజమానులమైనచో, మేమెవరమును బీదవారము కావ
 వలెనని యెన్నడును కలగొనైనను కోరుకొనియుండమే!
 1 మే మెట్లు గర్భదరిద్రులమై పుట్టితిమి? అని యడుగవచ్చును.
 మీరు సత్యమునంతను పూర్తిగా యోజించవలసియున్నది.
 అర్థసత్యములపై నాధారపడక విషయముల నన్నిటిని చక్క
 గా గ్రహింతురు గాక! సత్యము నన్నివైపులనుండియు మీరు
 కూలంకషముగా పరికించవలెను. నిజముగా ప్రతివాడును
 జర్మచచక్రవర్తి కావలెనని సహజముగా యాశించునా?
 ప్రతివాడును కోటీశ్వరుడు కావలెనని కోరుచుండునా? అట్లు
 జరుగుటలేదు. నెలకు రు 30 లు సంపాదించుకొనువాడు సహ
 జముగా యే 40 లేక 50 రూపాయల కొరకో యాశించును.
 అత డెప్పుడును జ్ఞాపిచక్రవర్తి పదవి వాక్రమించవలెనని
 కోరుట లేదు. మీ యనుభవము మీకేమి చెప్పుచున్నదో
 యొకసారి చూచుకొనుడు !

మీరు మరియొకవిషయమునుకూడ యోజించవలెను.
 సాధారణముగా ప్రజలకోరిక లన్నియు నసంబద్ధముగా నుం
 డును. ఆకోరికల కొక తల కోరిక యుండక అవకతవకలుగా
 నుండును. వారు తమకోరికలను తమ పరిస్థితులతో నమన్వ
 యింపజాలరు. వారు తమకోరికలకు బానిస లగుచున్నారే.
 కాని యజమాను లగుటలేదు. కనుక వారు తమకోరికలచే

తనే యనేక బాధలకును, సుఖములకును, విచారములకును లోనగుచున్నాడు.

పశువులవలె కేవల విషయలాలసులైనవారు మనలో కొందరున్నారనుకొనుడు. ఇట్టివారికి జ్ఞానసముపార్జన మవసరము లేదు. మతము, 'సీతి' ఆధ్యాత్మికములు, కీర్తి, ప్రేమ ప్రతిష్ఠలు మొదలైనవాటిచేంతకు వా రెంతమాత్రమును పోరు. ఈ విషయములు వారికి సుతరాము పనికిరాని వగును. తమలో నున్న పశుస్వభావభుక్తి నే యీవృకోదరులు కోరుచుందురు. ఇంద్రియలంపటత్వమే వీరి పరమావధి. ఇట్టివారు చనిపోవుదురు. వారి కోరిక లట్లే యుండును. అప్పుడు వీరి కెట్టి తల్లిదండ్రులు చంపా ప్రమగుదురు? వారి కోరిక లీడేరవలెనన్న వారు పండితకుటుంబములో పుట్టనక్కర లేదు. వారి మనోభీష్టము లెఱియును తదభివృద్ధికొరకు శ్రీమంతులకుటుంబము నాశించుట లేదు; నాగరికతగల వంశమక్కర లేదు. దీనికి వేదాంత మేమిసమాధానము నిచ్చుచున్నది. ఇట్టివారికి సూకరదేహమో, శునకదేహమో చాల యనుకూలముగా నుండును. రాత్రింబవలులు తిరుచున్నను విసుగు, విరామముచేందని యట్టి శరీరములు కాక మరేవి వారి కోరికల కనుకూలముగా నుండును? ఈవిధముగా మానవులు సూకరములైనను, శ్వానములైనను తమ విధికేతామే యజమాను లగుచున్నారు.

ఈ ప్రపంచవాసు లందరును తమ కోరికలచే తమ కెట్టిఫలితములు సంభవించునో, తమ కేస్తితికి పోదురో యా వంతైనను యాలోచింపక యట్టివి తటస్థించినపుడేడ్చుట, తమ విధిని దూరుట, రొమ్ములు బాదుకొనుట, దంతములు కొరుకుకొనుట, పెదవులు విరచుకొనుట, తమ నక్షత్రములు మంచివికావని దూరుట మొదలగు యశక్తిదుర్జ్జనత్వమును చూపునురే కాని యిదంతయు తమ కామముల ఫలితమే యని గ్రహింపకున్నారు !

భారతదేశమున నొక కవి యుండెను. అతడు మహా బుద్ధిశాలి ; నిపుణవచనములచేతను, హాస్యరస వృష్టిచేతను నత డెట్టివారినినైన యానందాబ్ధి నోలలాడించగలడు. అతడొక రాజువద్ద యాస్థానకవిగా నుండెను. ఒకనాడత డారాజు కనే కాద్యుతహాస్య రసభరితముగు కథలను చెప్పుచుండ రాత్రి చాల ప్రొద్దుపోయెను. రాజుయింటికిపోయినతరువాత కూడ నా కథలలోని చమత్కృతిచే నిద్రనుకూడ మరచిపోయెను. అతని రాణి యిదంతయుచూచి మీరు నే డేల యింత ప్రొద్దు చేసిరి ? ఇంకను నిద్రరాకున్నదేమి ? అని ప్రశ్నించెను. ఆ రాజు రాణి కా కవివృత్తాంతమును చెప్పి యతని చమత్కృతిని, చిత్రవిచిత్రకథలను వర్ణించుచు మరింత ప్రొద్దుబుచ్చెను. ఆ రాణి యా కవిచమత్కృతిని, చిత్రకథలను తానుకూడ విని యానందించవలెనని యతనిని తన రాణి వాసమునకుగూడ

గొనిరమ్మని రాజును వేడుకొనెను. మరునా డాకవి రాణివాసమునకు తీసికొని రాబడెను. అతడు రాణివాసమున తన కవిత్వమును, చిత్రకథలను సత్త్రావ్యముగ తన మనోహర కంఠము నెత్తి గానము చేసెను. అప్పు డాకవి తనకు నేత్రరోగము కలదనియు, నంధుడననియు చెప్పకొనెను. కాని అతడు నిజముగా యంధుడు కాడు. తా నంధుడ సని చెప్పుచో రాణి వాసమున తన యిచ్చవచ్చిన ట్లుండవచ్చుననియు, అంతఃపుర స్త్రీలందరును అంధుడగుటచే నట్టివానివల్ల తమ కేమియు మోసముండదని విశ్వసించురనియు, వా రతనివద్దకు ఘోషా లేకుండగనే వచ్చుచు పోవుచుందురనియు, వారి యంతఃపుర విస్రంభసంభాషణలనన్నిటిని తాను వినవచ్చుననియు, నతడట్టి రోగము నభినయించెను. అతడు గ్రుడ్డివాడని యెంచి రాజుతనిని రాణివాసమునకు బోవుట కనుమతించెను. కాని సత్యము బయటపడకుండు తెల్లు ? పాతాళమున కణగద్రొక్కబడిన సత్యము ద్విగుణీకృత వేగమున తలయెత్తకుండునా ? అనంత కాలవాహిని సత్యముయొక్క నాటకరంగము కాదా ?

ఒకనా డీకవి యొక యంతఃపురపరిచారిక నేదియో వస్తువు తెచ్చివెట్టిట కాజ్ఞాపించెను. కాని యాపరిచారిక తనకు తీరికలేదనియు తా నింకొక పనికి నియోగింపబడెననియు చెప్పెను. అప్పు డతడు మరియొక పరిచారిక నాపని చేయుమనెను. అప్పు డామె 'యిక్కడ కుర్చీలేదు' అని బదు

లుచెప్పెను. నా కొకచెంబుతో నీరు కావలెనని యితడు తిరుగ యడిగెను. ఇక్కడ చెంబులేదు. మరియొకచోటకు బోయి తెచ్చెదనని యామె చెప్పెను. ‘అదిగో! అది చెంబు కాదా! శేడనెదవేల’ యని అతడు ఆతురతతో తననుతాను మరచిపోయి యామెపై కసరుకొనెను. చూచితిరా! సత్య మిట్లే యబద్ధపుకోరులను గాడిదలను చేయును! ఆమాట వినుటతోడనే యాపరిచారిక నీరు తెచ్చుటకు బదులు వాని గుట్టును, వాని ద్రోహచింతను రాణి కెరిగించెను. “అతడు గ్రుడ్డివాడు కాదు. అతడు కుటిలాత్ముడు. అతనిని యంతఃపురమునుండి సాగనంపనలెను.” అని యామె నిజవృత్తాంతమును చెప్పగా వెంటనే యతని సచ్చటనుండి పంపి వేసిరి.

చిత్రము ! ఇట్లు జరిగిన మరిమూడుదినముల కతని కండ్లు పోయెను. అత డంధుడైపోయెను. దీనికి కారణమేమి? అత డేలయంధుడయ్యెను? అతని యిచ్చచేతనే యత డంధుడయ్యెనని కర్మసిద్ధాంతము చెప్పుచున్నది.

తన పిథి కతడే యజమానియయ్యెను. మరెవరును యితనిని శిషించియుండలేదు. అంధత్వము నిట్లు తెచ్చిపెట్టుకొనిన తరువాత నతడు రోదనముచేయును; రొమ్ముల బాదుకొనును; నేలబడి యేడ్వసాగును. ఏమిలాభము!

ఒక వృద్ధుడు తననెత్తిపై పెద్ద కట్టెలమోపు నొకదానిని గొంపోపుచుండెను. అతడు జరాభారముచే కృశించి

యుండెను. పై గ జ్వరపీడితుడయియుండెను. సూర్య డాకన
 వీధిని తీక్షణజ్వాలలను ప్రసరింపజేయుచుండెను. అత డెంత
 యో డస్సి యొకచెట్టునీడను చేరి కట్టెలమోపు నచ్చట
 పారవైచి యుస్సురనుచు “ఓమృత్యుదేవతా! రమ్మ! రమ్మ!
 నీవు వచ్చి నన్నేల యీ భారమునుండి తప్పించజాలవు.” అని
 మృత్యువు నాహ్వానించెను. అంతలో మృత్యుదేవత ప్రత్యక్ష
 మయ్యెను; అత డాకాలుని వికృతాకారమును, భయంకర
 దృశ్యమును చూచి నడవడవణకుచు నీ వెవడవని ప్రశ్నిం
 చెను. “నేను నీవు పిలిచినయమాడను; కాలుడను. నీవు నన్ను
 పిలపించితిని కనుక నీ కోరిక నీడేర్చుటకే నేను వచ్చితిని” అని
 మృత్యుదేవత యనెను అప్పు డామూడుసలి భయకంపితుడై,
 అయ్యా! నిన్ను నేను వాప్రాణములను తీయుటకు పిలువ
 లేదు. ఈకట్టెలమోపును నా నెత్తిపై పెట్టటకే నిన్ను పిల్చి
 తిననెను.

ప్రజ లిట్లే చేయుచుందురు. నీబాధలు, నీమఃఖములు,
 నీవిచారములు, నీమనోవ్యధలు-యివన్నియును నీయాహ్వాన
 ముల నంగీకరించియే వచ్చుచున్నవి. నీటి కన్నిటికిని నీవే
 యాజమాన్యమును వహించి యవి సంభవించునపుడుమా
 త్రము విచారించుచున్నావు. మృత్యువు నాహ్వానముచేసి
 యది వచ్చుటతోడనే విచారసాగరమున మూలుగుచున్నావు.
 ఇది యసంభవము. కర్మ ననుభవించుట తప్పనా ? ఒకవస్తు

వుకు కిమ్మతును చెల్లించినవారు చాత దానిని తీసికొనకతప్పువా?
 వేలములో నీవెక్కువ పాటదారు నైనపుడు వస్తువును కొనక
 తీరునా? గుట్టము పరువెత్తునపుడు బండి యనుసరించకుండు
 టెల్లు? నీవు నీకోరికను వెలిబుచ్చినపుడు దానిఫలితమును
 స్వీకరింపకుండు టెల్లు? సాధారణముగా మానవులు వృద్ధా
 వ్యములో చనిపోవుటకు కారణమేమి? యశావనములో
 కొద్దిమందిసూత్రమే చనిపోవుదురు. వృద్ధావ్యము వచ్చుట
 తోడనే శరీరములు వ్యాధిగ్రస్తమగును. వారు వ్యాధిచే
 దుర్బలత్వమునకును, మనఃక్లేశములకును లోబడి మృత్యువును
 కోరుచుందురు. మృత్యువు వారి యాహ్వానము నంగీకరిం
 చును. కనుక నీచావును నీవే తెచ్చిపెట్టుకొనుచున్నావు. ఇది
 యును నీయిచ్చాధీనమే! ప్రతివాడును ఆత్మహంతకుడే!
 యని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. నీవు కోరుటతోడనే మృ
 త్యువు వచ్చుచున్నది. యశావనములో కొందరు చనిపోవుచుం
 డుటకు కారణమేమి? రాము డట్టి యనేకమంది యువకుల
 యాంతరంగికజీవితములో పరిచయమును కలిగి యుండెను.
 అతడు వారి జీవితరహస్యములను పూర్తిగా తెలిసికొనెను;
 వారి ననేకవిధముల పరీక్షించి చూచెను. నిజముగా యీ
 యువకు లందరును తమ హృదయాంతరాళమున మృత్యువు
 నాహ్వానముచేసిరి. వారు తమ పరిస్థితుల కెంతయు దుఃఖించి
 వాటితో ప్రాణము విసిగి యవి యెట్లైన మారిన చాలునని.

కోగుకొనిరి. కావలెనన్న మీరును యిట్టిపరీక్షను చేసి సత్యమును తెలిసికొందురుగాక !

భారతదేశమున నొక కలాశాలలో ధీమంతుడైన పండితుడుండెను. అతడు తన జీవితమునంతను తన సర్వస్వమును, ఆకలాశాలకొర కర్పించి తత్కలాశాలాభివృద్ధికి పాటుపడుచుండెను. ఇంతలో సతని దృష్టిమారిపోయెను. అది యొక మతమునకు చెందిన కలాశాల. అతని వ్యాదయము వికసించెను; మనస్సు విశాలమయ్యెను. భావములు పరిపక్వము నొందెను. ఇట్టి స్థితిలో సతడు ప్రత్యేకమతమునకు చెందిన కలాశాలలో, పాక్షికదృష్టికలవారితో కలసి పనిచేయు యుట యసంభవమయ్యెను తోడిపండితుల క్రితనిచూచిన కష్టముగా నుండెడిది. ఇట్లు వారెంతకాలము బలవంత నావాచర్యమును చేయగలరు. తన జీవితము నంతను దానికొరకే భారపోసెదనని యతడు వాగ్దానముచేసెను. దానిని భంగపరచు టెట్లు? అతని వ్యాదయ మొకచోట నుండెను. శరీరమిక్కడ చిక్కుకొనెను. శరీరవ్యాదయములు విడివడియుండుట సంభవముకదా ! అతడు చనిపోయెను. అతని పరిస్థితులొక విధముగా మారుట యసంభవమగుటచే మృత్యువేయాపనికి బూనుకొనెను. చూచితిరా ! మృత్యువు మనము కోరుటచేతనే వచ్చును. దూరదృష్టితో యోచించిన నది మన మనుకొను నట్లు పెనుభూతము కాదు. పిశాచముకాదు.

నీపరిస్థితులకును, నీవిధికిని నీవే యజమానివి. ప్రజలు దుఃఖముల పాలగుటకు కారణమేమి ? వారిని కష్టములేల యెదుర్కొనుచున్నవి ? వారి కామముల యన్యోన్య సంఘర్షణమే దీనికి కారణము. నీవొక పనిని చేయునట్లు కొన్ని కామములు ప్రోత్సహించును. మరికొన్ని కామములు తద్విరుద్ధమైన కార్యాచరణకు గడంగప్రోద్బలముచేయును. రెండువిధములైన కోరికలు నీవోనుండును. కొన్నికోరికలవలన నొకకవి, వక్త, పండితుడు, మతబోధకుడు లేక మరేవిధమగు ప్రజాసేవకుడో కావలెనని యుండును. మరికొన్ని కామములు వీటన్నిటిని విడనాడి యింద్రియలత్యమును బలపరచును అప్పుడేమిజరుగును ? రెండుకోరికలును సిద్ధించవలెనుగదా ! ఒకటి యీడేరవలెనన్ని రెండవవానికి స్వస్తి చెప్పవలెను. కనుక నదియొక బాధ. రెండువది సిద్ధించిన మొదటిది సిద్ధించదు కనుక నదియును విచారకారణమే ! ప్రజల కష్టము లిట్లే సంభవించును.

భారతదేశమున నొక డిద్దరుభార్యలను వివాహముండెను. ఒకభార్య మేడమీద నివసించుచుండెను. రెండవభార్య మొదటియంతస్థులో నివసించుచుండెను. ఒకనా డొక దొంగ వారియింట బ్రవేశించెను. అతడు యావదాస్తిని దోచుకొనిపోవలెనని సంకల్పించెను. కాని రాత్రియంతయు యింటిలోనివా రెవరును నిద్రపోకుండుటచే వాని కేమియు

ను చిక్కకపోయెను. అత డేమియు తోచక కొట్టుమిట్టలాడుచుండగా బల్లన తెల్లవారెను. ఇంటిలోనివారి కాదొంగ పట్టుబడెను. వానిని మేజిస్ట్రేటుకొద్దుకు తీసికొనిపోయి పోలీసు కేసుచేసిరి. అత డేమియును దొంగిలించలేదు. కాని కన్నమును త్రవ్వితోపల ప్రకటించెను. ఈయపరాధమున కతడు దండనార్హుడని మేజిస్ట్రేటు నిశ్చయించి యతనికి శిక్షను విధింపబోవుచుండగా నత డిట్లనెను. “ప్రభూ! మీరు నాకెట్టిశిక్ష నైనను విధించవచ్చును. నన్ను చీకటికొట్టులో పెట్టించుడు; కాకులకును గద్దలకును పారవేయించుడు; నాశరీరమును, తగులపెట్టించుడు; మీ రెరుచేసినను సరేకాని నాకొక్క శిక్షను మాత్రము విధించవ”ద్దని యత డామేజిస్ట్రేటును వేడుకొనెను.

మేజిస్ట్రేటు ఆచూటల కాశ్చర్యపడి ఆశిక్ష యేమిటని యడిగెను. “ప్రభూ! నన్నుమాత్ర మిద్దరుభార్యలకు భర్తను చేయవద్దని మిమ్ము వేడుకొనుచున్నాను. నా కాశిక్ష కల నైనను యుండకుండునుగాక” అని యతడనెను. మేజిస్ట్రేటు కాశిక్షబోధపడక యట్లందువేమి? అది శిక్ష మెట్లగునని ప్రశ్నించెను. అప్పు డతడు తను పట్టుబడిన యుదంతము నిల్పి చెప్పెను. “నే నొకచోటసక్కి దొంగిలించుటకు వేచియుంటిని. కాని యజమాని రాత్రియంతయు నామేడమెట్లమీదనే చిందులు తొక్కుచుండెను. అతనిని మొదటిభార్య మే

డపెకి రమ్మని రెక్కపుచ్చుకొని బాగుచుండెను. రెండవ భార్య క్రిందకురమ్మని కాలుపట్టుకొని యీడ్చుచుండెను. ఈకొట్లాటలో యతఃతల వెండ్రిక లన్నిటిని యూడబెరికిరి. కాలి మేజోళ్ళను చింపి ముక్కముక్కలుచేసిరి. పాప మీశీ తకాలపురాత్రియంతయు సతమ వడవడ వలుకుచుండెను. ఈవిధముగా నేను పట్టుబడితిని. నాకు దొంగిలించుట కవ కాశమే లేకపోయెను.” మీకష్టము లన్నియును, దుఃఖము లన్నియును, మీకోరికలలోని యన్యోన్యసంఘర్షణచేతనే జనించుచున్నవి. మీకోరికలలో వైరుధ్యమే కాని సామరస్య ముండదు. అవి పరస్పరము పోరుచుండును. గృహకల్లోలము బయలుదేరినతరువాత గృహము నిలుచుటెట్లు? కనుక హృద యపరిశోధనము గావించుకొనుడు. మీమనస్సులను పరీక్షిం చుకొనుడు. అచ్చట మీకేమైనను శాంతికలదా? మీ రేక లక్ష్యమునే కలిగియున్నచో, ఏక కార్యదీక్షనే వహించుచో మీసంకల్పము లీడేరును. మీకెట్టిదుఃఖములును సంభవించ జాలవు. మీలో నాసామరస్యము లేనిచో కొంపకూలుట తప్పదు; విచారములు మిమ్ము పట్టి పల్లార్చును.

కనుక మీవిధికి మీరే యజమానులు. ఒకనికి నీచా శయములును, ఉదా రాశయములును కూడ యుండవచ్చును. ఈరెంటికిని పోరుజరుగును. కాని విశ్వపరిణామసిద్ధాంతము ననుసరించి యీపోరాటములో న్నగ్నతగలదానికే జయము

చేకూరును. అదియే శ్రీకృతి విధానము. నీది బలవత్తరమైనదో యదియే జయించును. కాని బల మెట్లు చేకూరుచున్నది? దేనివలన కలుగుచున్నది? వేటిగో సత్య మెక్కువ యుండునో, యేని న్యాయ, ధర్మబద్ధములో, యేని పరిత్రములో, యేని బ్రహ్మప్రతిపాదకములో యట్టికోరిక లే జయించును. ప్రతినాడును ప్రాణాంతకము సంభవించినను యభివృద్ధిని పొందితీరవలెను. నీ జెల్లపుడును విషయానురక్తుడవై పడియుండజాలవు; స్వార్థపరత్వమే నీపరమావధి కాజాలదు. కుక్షింధరత్వమే మోక్షముకాదు; నీవు క్రమముగా, విధాయకముగా యభివృద్ధిని గాంచవలెను.

ఇదియే ఆనందము. ఈకర్మసిద్ధి తమే ప్రతివానికిని యానందము నొనగూర్చజాలినదై యున్నది.

మీకోరిక లెందుకు సఫలము కావలెను! అమృతత్వమే నీయధార్థత త్వమని వేదాంతము చెప్పుచున్నది. నీయాత్మ అమృతము రాముడు భగవంతుడే! అతడమృతుడు. నీకోరికలు, నీమనస్సు, నీశరీరము—యివన్నియును సనాతన సత్యసలిలములలో తరంగములు, చిన్న చిన్న కెరటములు. కనుక నీ వేత త్వముతో చేయబడితివో యాత త్వమే వాటియందును యీషణ్మాత్రము కలదు. ఆపరాత్పరుడే యీవిశ్వమునంతను తన యుచ్ఛ్వాసముగాచేసినాడు; విశ్వమంతయు నాయుచ్ఛ్వాసమే! కనురెప్పపాటుకాలములో నే నీవిశ్వ

మును సృష్టించితిని. నీవును నీకును రెప్పుపాటు కాలములో నీవి
శ్వమును సృష్టించుకొంటిని. మనకోరిక లన్నియును కొంత
యీబ్రహ్మత్వ తత్త్వమును, కొంత కించదహంకారతత్త్వము
ను కలిగియున్నవి. ఈబ్రహ్మతత్త్వమున్న కారణముచేతనే
మన కోరికలు సఫలము కావలసినప్పుచున్నవి. కాని మాయ
నాధారముచేసికొనివచ్చినకోరిక లీకార్యసాఫల్యమున కడ్డు
తగులుచున్నవి. కోరికలలో బ్రహ్మతత్త్వ మెట్లున్నది ? అని
నీ వడుగవచ్చును. కోరిక లనగా ప్రేమయే! ప్రేమయన భగ
వంతుడే! కోరికలన్నియు ఆకర్షణశక్తివలన. ఆకర్షణశక్తి అన
గానేమి? భూమి చుంగ్రుని యాకర్షించుచున్నది. సూర్యుడు
భూమి నాకర్షించుచున్నాడు. ఒకగ్రహము మరియొక గ్రహ
ము నాకర్షించుచున్నది. ఒక షరణుణువు మరియొక షర
ణుణువు నాకర్షించుచున్నది. ఇదియే విశ్వప్రేమ. ప్రేమ
తత్త్వము. అణువుల నన్నిటిని బాధించుచున్న శక్తి యేది? ఒక
యణువు మరియొకయణువు నాకర్షించుచున్నది. నీవు దాని
నాకర్షించుచున్నావనగా దానిని కోరుచున్నావని యర్థము.
ఆకర్షణ మంతయు కోరికే కాని మరియొకటికాదు. కనుక కోరి
కలలో బ్రహ్మతత్త్వమున్నది ఈతత్త్వముచేతనే యని సాఫల్య
ము నొందవలసినప్పుచున్నది. ఆకోరిక లే స్వార్థపరత్వ ప్రేరి
తములైనపుడు, అనగా మాయచే నావరింపబడినపుడు తచ్చి
ద్ధి యాలస్యమగుచున్నది. కనుక నీకోరిక లన్నియు నీడేరవ.

"లెనన్న, మాయను సార్వభృత్యమును తగ్గించవలెను. దానిని
 తేకుండ చేసి బ్రహ్మతత్వమును వృద్ధిచేయవలెను. అప్పుడు
 సంకల్పసిద్ధుడ వగుచున్నా. నీకోరిక లన్నియు ఫలించును. నావి
 ధికి నేనే యజమానినని నీవొకసారి గ్రహించునపుడు నీకు
 పరమానందము చేకూరుట లేదా! కండ్లుమూసికొని ఓంకార
 మును ధ్యానించుచు నావిధికి నేనే యజమానిని; నేనే ప్రభు
 వును, అని నీవు గ్రహించునపుడు దుఃఖములకును, ఏడ్పుల
 కును, పెడబాబ్బలకును తా వెచ్చబనుండును! నీపరిస్థితు
 లను నీవు దానితో మార్చుకొంటివి. నీప్రభుత్వమును గ్ర
 హించుము. నీపరిస్థితులకు నీ వెన్నడును బానిసవుకావని
 గ్రహించుము. నాపరిస్థితు లెట్టివైనను, నాగృహస్థితి మెట్లు
 న్నను, ఈశరీరము కారాగారమున బంధింపబడినను, ప్రవా
 నాంతరంగములలో కొట్టుకొనిపోవుచున్నను, రాక్షసపదఘట్ట
 నచే చూర్ణీకృత మగుచున్నను మరేమైనను సరే నేను బ్ర
 హ్మమును; నాపరిస్థితులకు యజమానిని. నేను శరీరమును
 కాను. నేను నావిధికి ప్రభువును. నాస్నేహితు లందరును
 మత్కృతములే; నేను శత్రువు లనుకొనువారందరును నాస్ప
 ష్టియే! నాకోరికయే నాకొరకు వీరిని సృష్టించెను. ఓస్నే
 హితులారా ! మీరు నాసంకల్పస్వరూపులే ! ఓశత్రువు
 లారా! నాసంకల్పసిద్ధికొరకే మిమ్మును నేను సృష్టించుకొం
 టిని! ఈసత్యమును మీరు గ్రహించుడు! మీకు బ్రహ్మనం
 దము సమకూడును.

అనుభవ పరిజ్ఞానము.

“అర్ధరహితమైన వర్ధజీవితము నొక్క- నిముసమైనను గడపురామ తనశ్మశానమున కొకయడుగు ముందుకు వేసినవాడగుచున్నాడు.”

పాండిత్యము వేరు పరిజ్ఞానము వేరు. అవి రెండును యొకటే కాజాలవు. అవిల్లపుడును సంయోగమును కలిగియుండవు. పాండిత్యము ధూతకాలముకొరకు వెనుకకు చూచును. పరిజ్ఞానము భవిష్యత్తుకొరకు ముందుకు వీక్షించును. మన భావిత్తవ్యకర్మము తెలియజేయునదే పరిజ్ఞానమని నిర్వచింపబడుచున్నది. దాని నాచరించుటే సుకృతము.

సుకృతము లేని పరిజ్ఞానము బగువుచేయు కాని కోరిక కార్యముగాను, శాస్త్రము కళగాను, జ్ఞానము శక్తిగాను యెట్లు రూపాంతరమును జెందునో యట్లే పరిజ్ఞానముకూడ సుకృతముగా మారగలను. భావము క్రియగాను, యుపదేశము లాచరణగాను యెచ్చట మారుటలేదో యచ్చట మానసికా జీర్ణవ్యాధి లేక యాధ్యాత్మిక మలబద్ధము విధాయికముగా సంభవించుచున్నది. ఒకకవి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. “నేను నునుష్యులను, విషయములను తఱచి తఱచి చూచితిని. ప్రజలు తమ ప్రార్థనలను క్రమక్రమముగా నాచరణకు పెట్టనిచో నట్టి ప్రార్థనలవలన లాభమే లేదు. నీ వేదైనను కావలెనని యం

తఃకరణశుద్ధిగా కోరెదవేని చేతులు జోడించుకొని వెక్కి
వెక్కి యేడ్పులు యేడ్పుచు బీనార్పు లార్చిన వినుచు. రెవ
రును లేరు నడుముకట్టి పురుష కారమును చూపుము.”

బాహ్యపరిస్థితుల నవగోకించి యోగ్యములు ప్రమా
దరహితములు నైన మార్పులను చేసికొను శక్తియే జ్ఞానము
నకు ప్రధానలక్షణము. అవసరములకు తగినట్లు కార్యములను
మార్పుకొన లేకపోవుటే అజ్ఞానము. ‘మార్పు లేక నాశము’
ఇదియే ప్రకృతియొక్క భీషణవాక్యము. అభివృద్ధిచెందుచున్న
యీ కాలముతో నీవును ముందుకు పోవలెను. అప్పుడే యీ
జీవితపోరాటముగో నీవు జీవించియుండగలవు. (భారతదేశ
మా ! నీవు నీనివి గమనించవలెను.)

శ్రీకృష్ణు డగునున కీపరిజ్ఞానమును గురించి యిట్లు
సూత్రప్రాయముగా చెప్పియుండెను. “నీకు కర్మచేయుటకు
మాత్రమే యధికారము కలదు ; కర్మఫలితములపై నీ కెట్టి
యధికారమును లేదు. కర్మఫల మెన్నడును నిన్ను బంధించ
కుండునుగాక ! అట్లని యకర్మకు నీ వెప్పుడును బానిసవు
కాకుండువుగాక ! ఈయోగము నభ్యసించి కర్మను చేయుము.
ధనంజయ ! సత్తతనుమాత్రము దరికి రానీయకుము. ఫలా
ఫలములు రెంటియందునె సమత్వమునే చూపుము. జయాప
జయములు రెండును నీకు సమమే ! సమత్వమే యోగము ”

యుద్ధరంగమున ప్రవేశించుము ; అదియే నీధర్మము !
కాంతుడు ప్రేయసిని ప్రేమించునట్లే నిజమైన యోధుడు
కర్మను వరించును. ఆహవరంగమున మడసెదవా నీవు సత్య
దేవతకు యశస్సును చేకూర్చెదవు. (అర్జునవారు జీవించుటే
విశ్వపరిణామసూత్రముకదా) నీవే జయింతువేని నీద్వారా,
అక్కడును సత్యమునే ప్రకాశింపజేయుదువు. జయశీలుడవగు
నీవే సత్యముకాని యాహవరంగమున నశించు నీశరీరముగాని
మరేశరీరముగాని సత్యము కాదు. నీవెప్పుడును జయశీలుడవే!
సత్యములు స్వయం ప్రకాశకములు ; కనుక నీవును నీజీవిత
శక్తినలె స్వయంప్రకాశకుడవు కమ్ము ! స్వయంజ్యోతివగుము.
చనిపోయెదవా వీరవ్యర్థము నలంకరించెదవు ! జయించెదవా
ప్రధీతలమునకు సార్వభౌముడవగుదువు ! కనుక ధనంజయ !
లెమ్ము ! యుద్ధవన్తద్ధుడవగుము లాభాలాభములు, సుఖ
దుఃఖములు, జయాపజయములు నీకు నమములే ! అవెన్న
డును నీకు లేనేలేవు ! ఈభావముతోనే యుద్ధమును చేయుచో
నీకు పాప మెన్నటికిని సంభవించదు ”

ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధియే యధార్థజయము కాని బాహ్య
లాభనష్టములు కావు. కనుక జయ మెంత శుభోదర్శకమో
యపజయముకూడ నంత శుభప్రదమే !

ఓ మంగళాశయనీరవతంసమా ! నీ వీవిశ్వకేశరంగ
మున నున్నాడవు. సాగింపుము ! అనవరతకేళిని సాగింపుము !

మానవుని యెన్నికష్టము లెదుర్కొనునో యతని శీల మంత సాన పెట్టబడును.

ఈ భూతలస్వర్గమును సరకప్రాయముగా చేయునట్టి కష్టసరంపరల వాలింగనము చేయుము; కష్టములన్నియు నిన్ను పాతాళమునకు క్రుంగదీయుటకు గాని, తేక కొరమాలిన కొయ్యవలె చైతన్యహీనుని చేయుటకు గాని కాక నిన్ను ముందుకు పొడుచుటకే యని గ్రహించుము. మూడువంతులు దూఱములే నీసుఖములగునుగాక ! నాగింపుము ! యుద్ధమును నాగింపుము ! బాధను నిగ్రహించుము; తెలిసికొనుము; అభివృద్ధిగాంచుము; కష్టములను సరకు చేయకుము. సావాసిండుము. దెబ్బలను సహించుము. చిత్ర మిచ్చటనే కలదు. ఈయద్భుతము నీకేగోచరము కాగలదు. అపజయము కాన్పించినచో టనే జీవితములో జయము కలదు. ఇది హాస్యాస్పదముగా గాన్పించినను యాత్మాచందము నొసగును.

సూక్తులు, నీతులు, సూత్రములు, ప్రమాణములు 'ఇది చేయుము' 'ఇది చేయరాదు' అను నిర్బంధవిధులు మొదలైనవి బుద్ధిపూర్వకముగనో యబుద్ధిపూర్వకముగనో బ్రహ్మభావమం దకుంతితవిశ్వాసము నుంచసవారిపట్ల నిష్ఠలములు. చైతన్యవిహీనమైన శవముయొక్క కాలికండరమునో చేతికండరమునో కదలించి బూటకజీవితము నుత్పాదించు విద్యుచ్ఛక్తివలె నివిబాహ్యవిధానములు. ఛాందసప్రకరణములను,

మెట్టవేదాంతమును విడిచి యాంతరంగికాచుభవసత్యములను ద్యోతకపరుచుటే పరిజ్ఞానలక్షణము.

“బలవంత మెప్పుడును బలవంతమే ! దానికి యధార్థ బలము చేకూరదు.” ప్రేమచే నిర్ద్రింపబడని గృహము సైకత గృహము.

మహాత్ముల యదృశకార్యము లెప్పుడును ‘పరిశ్రమ ఫలితములే’ యనునూట సత్యము. కాని యితరుల దృష్టిలో నేది యపరిమితబాధ నొసంగు పరిశ్రమయో యది మహాత్ముల దృష్టిలోమాత్ర మానందమే యగుచున్నది. ‘నేను అను స్వార్థకించదాత్మతో’ చేయబడు చైతన్యరహిత, రసవిహీన గార్హభకర్మ మన కవసరములేదు. కర్మ దానంత టచే యాత్మసాధనమైన నీద్వారా జరపింపుకొననిచో నీగాడిద మోత యంతయు నిరర్థకము. పేరుప్రతిష్ఠల వాశించు యసత్య కించదాత్మచే నీడ్వబడు రసవిహీన నిరర్థక కృషి నే శంకరుడు బానిసత్వ మని నిర్వచించెను.

ఒకపిల్లవాడు హుమారుగా యీల వేసికొనుచుపోవు చుండును. ఒక పోలీసు వానిపై కన్నెట్టజేసెను. అప్పు డాపిల్ల వాడు ‘నే నీలను వేయుచుంటినా ?’ లేదు. దానంత టదే యీలవేసికొనుచున్న’దని బదులు చెప్పెను !

కోయిల మాకసవీధుల నంటు నాలతరుశాఖలపై నధి
వసించును. వెంటనే ముద్దులొలుకు పికరుతము లంబరవీధిని
ప్రతిధ్వనించును. ఇట్లే కించదాత్మను విశ్వాత్మలో హోమము
చేయుము. సచ్చిదానందముతో నీయైక్యమును గ్రహించుము.
వెంటనే యానందప్రవాహ మానంద వీరకర్మకలాపముగా
ప్రకటిత మగును. ఇదియే ప్రబోధజీవితము; ఇదియే నీజన్మ
హక్కు.

“తనలో తా నాత్మానందమును కనుగొనుట బహు
కష్టము. కాని దాని నింకొకచోట గ్రహించుట యసంభ
వము” అని స్కోఫనుషారు చెప్పుచున్నాడు.

మహాత్కార్యము లన్నియును కించదాత్మసంబంధము
లేకుండ యహంకారరహితముగ నే జరుపబడెను. భాస్కరుడు
స్వయంప్రభాభాసమానుడై సాక్షీ హతముగా నిర్లిప్తతతో
ప్రకాశించును ! వెంటనే నదులు హిమవన్నగా గ్రములనుండి
ప్రవహించుచున్నవి; వాయువులు మందహాసముతో ప్రకంపిం
చుచున్నవి; ప్రకృతియంతయు చైతన్యముతో నుజ్జీవిత మగు
చున్నది; పశువులు మేల్కొనుచున్నవి; మొలకలు మొలక
లెత్తుచున్నవి; పుష్పములును కమలములును వికసించుచున్నవి;
శిశువులు, స్త్రీలు, పురుషులు మొదలగువారి నేత్రకమలము
లుకూడ సూర్యభగవానుని దర్శనమాత్రముచే వికసించు
చున్నవి.

నీవు విశ్వాత్మవలె, తేజోనిధివలె, ఆనందసరస్సువలె ప్రకాశించిన చాలును. యశోనిధీ! సచ్చిదానందములు నీ నుండి పరాజమాన మగును. పుష్పము పకపించును! వెంటనే పరిమళము దానంతటదే వ్యాపించుచున్నది.

ఈత నేర్వనివాడు దురదృష్టవశమున నీటిలో మునిగి పోవును. సహజముగా నీరు నానిని తేలగొట్టును. కాని యతడు ధైర్యమును వీడి, శాంతమును పోగొట్టుకొని కాళ్ళతోను, చేతులతోను తన్నుకొని మునిగిపోవుచున్నాడు. విచారోత్కంఠతలచే గిజగిజ కొట్టుకొను కించదాత్మయే మానవుని ముంచివేయుచున్న ముంపుడురాయి. “ఇజ రేలుదేశములో నొక యరణ్యమున ప్రతివినమును యమృతము వర్షించుచుండెను. కాని మోసెసుయొక్క దుష్టగణములోని యాత్మజ్ఞానశూన్యులు కొంద రుల్లిపాయలు కావలెనని కోరుకొనిరి. వెంటనే యమృతము వర్షించుట మానివేసెను.”

తలనొప్పి, నడ్డిగూచు, గుండెదడ మొదలైనవి యెప్పుడు కలుగుచున్నవి? కాళ్ళతో నడుచుటకుమారుగా తలతో నడచునపుడే యిట్టివిపరీతములు సంభవించుచున్నవి. పాదములను భూమిమీదనే యుంచుడు! తలనుమాత్రము గాలిలో నుంచుడు (స్వర్గీయానందమునే పూరించుడు) భగవద్విధానమును తలక్రిందులు చేయకుడు. భూళిని శిరమున దాల్చి యదియే

యుదారజీవిత మని పొంగిపోకుము ! యథార్థ తత్వమును విడచి బాహ్యరూపమునే మహాప్రసాదముగా భావించకుము.

కుక్కగొడుగులకొరకు ప్రయత్నముచేయువాడు సాలవృక్షములను తనకాశ్చక్రికింద తొక్కివేయునని పెద్దలు చెప్పుదురు. సోదరా ! అఖండసచ్చిదానందమును (నీయాత్మను) కోలుపోయి స్వల్పపు లాభనష్టములకొర కేలపరితపించెదవ?

బాధ్యతలతో మునుగుచు పేరుప్రతిష్ఠలకు ప్రాకులాడుచు, విధాయికములకు బద్ధమగు కించదాత్మ నిజముగా చేయగలుగున దేదైనకలదా ? అల్లయిన గుడ్డిపుతుంటెపై నున్న జోరీగకూడ తానే గుడ్డమును బరువెత్తించుచున్నట్లైనను, బండిని తోలుచున్నట్లైన మురియవచ్చును.

ఆనందమయ మగు సత్యపథమున నీయశాంకారమును చొరనీయకుము. ఆసత్యశక్తిని విశ్వసించుము. ఏశ్చిచే యబుద్ధి పూర్వకముగ నేచిన్నక్రిమి యుత్తమమైన దివ్యమానవరూపముగా పరిణామము నొందెనో యట్టిపరమాత్మ, అట్టిదివ్యతత్వము నీయం దింకను కలదు. ఆబ్రహ్మము నశించుటగాని నిద్రించుటగాని లేక నీయందు సదా జాగరూకుడై యుండ నీకు పతనమెక్కడిది ? “తరంగలీల యెచ్చటకు గొంపోవునో” తెలియకుండ పక్షులు సముద్రశయనమును చేయుచున్నవి. సూర్యచంద్రులను, గ్రహములను, నక్షత్రములను నాశ్లేషించు.

యఖండబ్రహ్మనందరసాబ్ధిపై మనమును విశ్రమించవలెను.”
 విచారములును బాధలును నీవు నీబాహ్యపరిస్థితులచే బం
 ధింపబడినాడ వనుటకు వామాంతరములు. దైవదూరమైన
 యిట్టి కారాగారభ్రమను తరిమివేయుము. బాహ్యప్రకృతిని
 పాలించు తత్త్వము నీయా తరంగికత త్త్వమునుండి భిన్నమై
 నచో శిరము వంచి విధికి నమస్కరించవలసినదే. కాని పరి
 స్థితులచే నావరింపబడినట్లు ని హాకనంక కాన్పించుచున్నను
 నీవే యాహుస్థితులవలె కూడ కాన్పించుచున్నావు. అద్వయు
 నాచేతిలో నున్నది. నే నద్వయులో నున్నాను. మానవునిలో
 నున్న పరమాత్మను నిరాకరించుటచే దేవదూతకూడ నరక
 మునకు త్రోయబడినట్లు మహమ్మదీయ మతగ్రంథములు
 బోధించుచున్నవి. మానవునిలోనున్న బ్రహ్మమును వెలిసికొ
 నినచో మహాపాపికూడ స్వర్గమును పొందుచున్నాడు.

“ నేనే అందరిలోను యున్నాను; నాత్త్వమే యుండ
 రిలో నున్నత్త్వము” అను యనుభవ, సచేతన జ్ఞానమే జ్ఞాన
 ము. అది విశ్వాసమునూత్రమే యుట న్యాయముగాను.
 ఇదియే యుత్తమోత్తమ శాస్త్రము; వేదాంతజ్ఞానము. ఇది
 యే యుత్తమోత్తమ కళ. ఇదియే యుత్తమోత్తమధర్మము.

సత్యమునకు చివరఁగియెద్ది? మనజీవితములను
 మనము దాని కర్పణచేయవచ్చును. ఈదృశ్యప్రపంచము.

వెనుకనున్న సత్యమునకు నీవు నీయాత్మ సమర్పణనుచేయ
వచ్చును. “నేను నావిశ్వజనకుడును ఒకటే” తత్వమిది.

ఆకర్షణ సూత్రము విశ్వాసము నెప్పుడైనను భంగ
పరచిన భంగపరుచవచ్చును గాని యాధ్యాత్మికైక్య
తమాత్రమొన్నడును నిన్ను వంచింపజాలదు. ఈయైక్యతను
నీవొక్కసారి యనుభవించుము. ప్రపంచమంతయు నీశరీర
మువలెనే నీకు సేవజేయును. ఓమాయామోహిత మాన
వుడా ! వెండిబంగారములు నీజీవితమునకు భీమా నొసంగ
గలవా ? ప్రాణమునకు చైతన్యమును, వెండిబంగారమునకు
కాంతిని, సూర్యచంద్రులకు, తేజస్సును యొరింగునది నీవే
యని గుర్తించుము.

ఇతరుల యభిప్రాయములు, ఛాందసాచారములు,
హిమాలయములవంటి విషయములు మనుష్యుల నణచివేయు
చుండుటచే వారుతగినయభివృద్ధిని పొందజాలకున్నారు; ఒక
యమగైనను ముందుకు పోజాలకున్నారు. అనినీతికరమైన
మాధ్యములనన్నిటిని యిక నైనను విడుము. ఈప్రపంచము
నీలో ప్రవేశించునపుడెల్ల దానిని కఱగించు ద్రవపదార్థమొ
కటి నీమనస్సులో నుండవలెను. ఈవిశ్వముచంతను కఱగించు
యాత్మజ్ఞాన మను ద్రవము విశ్వమును కఱగించుకొని తన
లో నుంచుకొనినను తన స్వచ్ఛతను, నిర్మలత్వమును పోగొ

ట్టుకొనజాలదు. యధార్థచింతనము నీకలవడినచో స్వర్గము విరిగిపడుచున్నను, భూమిబ్రద్దలయి యావులించుచున్నను యవి నిన్ను ముందుకుగొంపోవు మంగళతూర్యములే యగును. నీకు శత్రువులే యుండరు. గానములో యుదాత్తానుదాత్తస్వరములు క్రమశుద్ధిని కలిగియుండవచ్చును. కానియాస్వరములను పరీక్షించుటచేతను, పోల్చుటచేతనుమాత్రమే గానరసము గ్రాహ్యము కానేరదు; ఆగానమునకు తేజమును గలిగించునట్టియు, ఆధారమైనట్టియు, మూలకారణమైనట్టియునుత్తుంగభావగంభీరతకును ఆస్వరములకును గలసంబంధముననుభవించుటే గానమును గోలుట యగును.

అట్లే బాహ్యధర్మములను, స్థూలకార్యకారణములను చూచినంత మాత్రముననే గ్రాహ్యము కానేరదు. ప్రకృతి మానవ శరీరమైనపుడే దాని సత్యము గ్రాహ్యమగును. సర్వమును గ్రహించినగాని, భావించినగాని, నీవు సర్వమును తెలిసికొనజాలవు. నామరూపముల కతీతమైన యంతరంగమును పరీక్షించుట, యధార్థతత్వము నవలొకించుట, నదులను పర్వతములను, అరణ్యములను వనములను, రాత్రిని, దివమును, నక్షత్రములను, మేఘములను, స్త్రీలను, పురుషులను, పశువులను, దేవతలను—ఈయన్నిటిని యాత్మతత్వభావముననే ప్రవేశించుట—యిదియే జీవి

తనూ; ఇదియే యాత్మజ్ఞానము; ఇదియే యనుభవపరిజ్ఞానము.

ప్రపంచ మంతటితోను తనమైక్యత నెవరు తెలిసికొందురో వారి నీ విశ్వమంతయు సేవించితీరును. వారి యాజ్ఞలను శిరసావహించును. ఇది యనుభవసిద్ధాంతముగాని మెట్టవేదాంతముకాదు. తత్త్వముని యనుజ్ఞానము హృదయాంతరాళమున ప్రవేశించుటతోడనే అంతయు ప్రేమమయముగును. విశై వ్యకృతభావమును, బ్రహ్మానందమును స్వయం ప్రభాభాసమానుడగు భాస్కరునివలె ఫలమున పేక్షించక పోమునను అప్రయత్నముగనే యద్భుత శక్తిగాను, యమోఘక్రియగాను భౌతికరూపమున ప్రవహించుచుండును.

సంపూర్ణము.

శా శ్వ త పో వ కు లు.

1. శ్రీముత దేశోద్ధాతక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

పంతులుగారు, చెన్నపట్టణం.

2. నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, కోడూరుపాడు.

3. బాబాల చలచయ్యశాస్త్రిగారు, రాజమండ్రి.

4. దేవులపల్లి సోమయ్యగారు, ఆకిరిపల్లి.

5. చింతలవాటి బాపిరాజుగారు, పత్తేపురం.

6. తాడి పెదనూయ్యగారు, సత్తారామేశ్వరం.

7. బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు, బుచ్చిరెడ్డిపాలెం.

రా జ పో వ కు లు.

8. దామోజీపురపు సత్యాధిరావుగారు, కొవ్వూరు.

9. శ్రీరాజా వెంకటాద్రి అప్పారావు బహద్దరు

జమిందారువారు, నూజివీడు.

10. చేడ నారాయణమూర్తిగారు, తొండంగి.

11. పెన్నెత్తి రాజంరాజుగారి కురుమాలు సత్యనారాయణ

రాజుగారు, రేలంగి.

12. రావుసాహేబ్ కల్లి చిట్టిఅబ్బాయి నాయుడుగారు, పూల్ల.

13. పసల సోమయ్యగారు, తాడేపల్లిగూడెం.

14. ముళ్లపూడి తిమ్మరాజుగారు, జమిందారు, తణుకు.

15. ఇందుకూరి సీతారామరాజు, లక్ష్మీపతిరాజుగారు, దువ్వ.

16. ద్వారంపూడి సోదరియ్యగారు, సత్తారామేశ్వరం.

17. ద్వారంపూడి వెంకయ్యగారు, సత్తారామేశ్వరం.

18. వెలగల బాపిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డిగారు, ఆరవల్లి.

19. వెలగల శ్రీరామరెడ్డి, తాడి నాగిరెడ్డిగారు, ఆరవల్లి.

20. జవ్వాది లక్ష్మయ్యగారు, పెనుగొండ.

21. డాక్టరు తేతలి సత్యనారాయణగారు, తాడేపల్లిగూడెం.
22. గాడేపల్లి సత్యనారాయణగారు, వకీల్, రామచంద్రపురం.
23. నుంకవల్లి సుబ్బారాయుడు బ్రదర్స్, నాచుగుంట.
24. పేరి విశ్వనాథశర్మగారు, బాడాలంక.

పోవకులు.

25. డాక్టరు జీడిగుంట కామరాజుగారు, నిడదవోయి.
26. పల్ల నూగ్యనారాయణగారు, వకీల్, కొవ్వూరు.
27. బలిజేపల్లి మబియ్యంబాగారు, వకీల్, తణుకు.
28. తల్లాపగడ కామేశ్వరరావు, భీమేశ్వరరావుగార్లు, ఉంగుటూరు.
29. జోళ్ల వెంకటగత్తుంగారు, పెదపట్నమగ్రహారం.
30. దేవులపల్లి రామమూర్తిశాస్త్రిగారు, తిమ్మరాజుపాలెం.
31. ఇందుకూరి నుబ్బరాజుగారు, పిప్ప.
32. మాశేటి రామచంద్రారావుగారు, ఏలూరు.
33. గాడేపల్లి హనుమానులుగారు, అత్తిలి.
34. డాక్టరు బొమ్మగంటి రామమూర్తిశర్మగారు, నిడదవోయి.
35. ఆరుమిల్లి వెంకటసుబ్బారాయుడుగారు, నాగుల్లంక.
36. అవ తిరుపతిరాయుడుగారు, రాజమండ్రి.
37. తేతలి సీతారామయ్యగారు, తేతలి
38. రెబ్బాపగడ మండేశ్వరశర్మగారు, కొవ్వూరు.
39. నీలకొండ వెంకటగత్తుంగారు, వంకలపూడి.
40. విష్ణువర్ధుల లక్ష్మీనారాయణగారు, చిలకలంపాడు.
41. శివరాజు వెంకటరామారావుగారు, రాజమండ్రి.
42. విలావర్ధుల రామబ్రహ్మం సన్న్, కొవ్వూరు.
43. తాటిపేటి విశ్వనాథంగారు.

207

పల్లెటూరు గ్రంథ మండలి,

తణుకు.

1	గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి.	0	2	0
2	రాజనీతి శాస్త్రము.	0	3	0
3	ప్రాచీన భారత గ్రామపరిపాలన.	0	3	0
4	రామతీర్థస్వామి బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధములు			
	పాల్కుండ్ల 1	0	10	0
5	కర్మయోగి ఆదర్శము.	0	3	0
6	భారత స్వరాజ్య యుద్ధము.	0	6	0
7	ఆర్యుల ఆదర్శము.	0	6	0
8	వినాయక సావర్కరు జీవితము.	0	12	0
9	మహారాణి ఝాన్సీలక్ష్మీబాయి.	0	12	0

చందాదారులు గాగోరువారు 0-4-0 ప్రవేశ రుసుమును చెల్లించవలెను. చందా సంవత్సరముకు రు 2-0-0 మాత్రమే. 2 సంవత్సరముకు మూడుపుస్తకములు పంపివడును. పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనావర్గిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA122B165
పుస్తకం పేరు	రామకీర్తస్వామి జీవితము
తారీఖు	29/10/24
ముందు అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	211
విద్య సైజు పేజీలు	VO
ఖాళీ పేజీలు	207, ci
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	thrive ni
పేజీలు విడదీసినది	thrive ni
స్కాన్ చేసినది	pragathi
పరీక్ష చేసినది	pragathi
పేజీలు పరిశీలించినది	
చైర్మన్ గారు చేసినది	
ప్యాకెట్ గారు చేసినది	
పరిశీలి	Good